

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 22 września 2025 r.

Poz. 5349

Podpisany przez:

Artur Słowik

Data: 22.09.2025 14:06:31

UCHWAŁA NR XVII/146/2025 RADY GMINY PODEGRODZIE

z dnia 16 września 2025 roku

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Podegrodzie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), Rada Gminy Podegrodzie uchwala co następuje:

§ 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji dla Gminy Podegrodzie.

2. Granice obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji obejmującego część miejscowości w Gminie Podegrodzie przedstawiają mapy stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Podegrodzie.

§ 3. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy Podegrodzie

Jerzy Jasiński

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVII/146/2025
Rady Gminy Podegrodzie z dnia 16 września 2025 r.

Diagnoza problemów społecznych Gminy Podegrodzie

**Dokument został przygotowany zgodnie z
Załącznikiem nr 2. Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027**

Podegrodzie, 2024 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1 Czym jest ta diagnoza?	3
1.2 Definicje podstawowych pojęć	3
2. Diagnoza zjawisk kryzysowych	8
2.1 Strefa przestrzenno – funkcjonalna oraz techniczna	9
2.1.1 Położenie	9
2.1.2 Rys historyczny	11
2.1.3 Infrastruktura techniczna i budownictwo	13
2.1.4 Budynki użyteczności publicznej	25
2.1.5 Kultura	32
2.1.6 Zasoby dziedzictwa kulturowego	34
2.1.7 Bezpieczeństwo gminne	38
2.1.8 Identyfikacja problemów w sferze przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej	41
2.2 Strefa środowiskowa	42
2.2.1 Zasoby i stan środowiska naturalnego	42
2.2.2 Zagrożenie powodziowe i osuwiskowe	50
2.3 Strefa gospodarcza	61
2.3.1 Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie	61
2.3.2 Struktura i trendy głównych branż na terenie gminy/główni pracodawcy	63
2.3.3 Identyfikacja problemów w obszarze gospodarczym	66
2.4 Strefa społeczna	66
2.4.1 Struktura demograficzna	66
2.4.2 Struktura ekonomiczna ludności według wieku	71
2.4.3 Poziom i struktura bezrobocia	73
2.5 Pomoc społeczna	86
2.6 Edukacja i wychowanie przedszkolne	95
2.7 Struktura organizacji pozarządowych	98
2.8 Identyfikacja problemów w obszarze społecznym	100
3. Delimitacja obszarów kryzysowych	102
3.1 Analiza wskaźnikowa	102
3.2 Wyznaczenie obszarów problemowych	108
Spis Map	124
Spis Tabel	124
Spis Wykresów	126

1. Wprowadzenie

1.1 Czym jest ta diagnoza?

Niniejsza diagnoza jest wstępną wersją części diagnostycznej Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Podegrodzie na lata 2016-2022 z aktualizacją do 2030r. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych dostępnych na dzień **31.12.2023 r.** lub jeżeli nie zostały one udostępnione to w okresach wcześniejszych i będzie uzupełniana w toku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji w miarę uzyskiwania dostępu do nowych danych.

Ponieważ niniejszy dokument jest materiałem do konsultacji z zainteresariuszami rewitalizacji, należy zakładać, że diagnoza będzie uzupełniana także w wyniku propozycji i poprawek zgłaszanych podczas konsultacji. Aby ułatwić wnoszenie poprawek a następnie wprowadzanie ich do dokumentu, w tej jego wersji została użyta numeracja poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów, która będzie zasadniczo zachowana w dokumencie docelowym.

Struktura diagnozy jest zgodna z dyspozycjami zawartymi w Ustawie z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 278).

Przedmiotowy dokument obejmuje:

- a) Diagnozę zjawisk kryzysowych,
- b) Wyznaczenie obszaru do rewitalizacji.

W kolejnych częściach rozdziału „Diagnoza zjawisk kryzysowych” analizowano zarówno czynniki i zjawiska kryzysowe, jak i lokalne potencjały, jakie mogą być wykorzystane w procesie rewitalizacji, a wreszcie – diagnozowano charakter i skalę potrzeb rewitalizacyjnych w danym aspekcie. Na tej podstawie – po analizie przestrzennego rozkładu zjawisk kryzysowych – zaproponowano granice obszaru rewitalizacji.

1.2 Definicje podstawowych pojęć

W niniejszej diagnozie pojawią się liczne terminy specjalistyczne, wymagające zdefiniowania. W ramach procesu rewitalizacji w Gminie Podgrodzie przyjmuje się, że wymienione poniżej terminy będą używane w opisanym znaczeniu. Z uwagi na to, że część ze zdefiniowanych tu pojęć ma z kolei swoje definicje ustawowe (nie zawsze wygodne do celów planistycznych, zarządczych czy komunikacyjnych), ilekroć w samym tekście diagnozy lub w wynikających z niej programów strategicznych

i średnioterminowych używa się poniższych pojęć w ich znaczeniu ustawowym, będzie to za każdym razem wyraźnie zaznaczone. W przypadku braku takiego zaznaczenia rozumie się, że chodzi o znaczenie pojęć opisane poniżej.

Definicje pojęć:

1. **Bezdomność** to kryzysowy stan egzystencji osoby nie posiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, dotkniętej ewidentną i trwałą deprivacją potrzeby schronienia, której ta osoba nie jest w stanie zapobiec.
2. **Bezrobocie** polega na tym, że osoba zdolna do pracy, aktywnie poszukująca jej i faktycznie gotowa do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie rejestrowane natomiast, to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy.
3. **Ewaluacja** to zaplanowany proces badania uzyskiwanych przez poszczególne programy rezultatów (bezpośrednich, mierzalnych korzyści dla beneficjenta), oraz przeliczania tych rezultatów według przyjętego systemu wskaźników i wag, w celu oceny skuteczności realizacji całego programu rewitalizacji.
4. **Integracja społeczna** - z punktu widzenia jednostki, proces jej włączania społecznego, przełamywania jej wykluczenia. Z punktu widzenia społeczeństwa – proces budowania spójności społecznej.
5. **Kapitał społeczny** to sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności, tworząca warunki do faktycznego współdziałania jednostek we wspólnym interesie i rozwijania pomiędzy tymi jednostkami realnych kooperacji o różnych celach.
6. **Marginalizacja** oznacza spadek znaczenia danej jednostki lub grupy społecznej w społeczeństwie, osłabienie jej wpływu na życie społeczne, subiektywne odbieranie jej głosu przez resztę społeczeństwa jako mało ważnego. Skutkiem marginalizacji (procesu) jest wykluczenie społeczne (stan).
7. **Monitoring** to obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. W odniesieniu do Gminnego Programu Rewitalizacji monitoring to bieżące gromadzenie informacji o terminowości realizacji elementów GPR i uzyskanych produktach (bezpośrednich wynikach mierzalnych np. w jednostkach fizycznych lub finansowych).

8. **Niepełnosprawność** - według Europejskiego Forum Niepełnosprawności osobą niepełnosprawną jest jednostka w pełni swoich praw, znajdująca się w sytuacji upośledzającej ją na skutek barier środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, których z powodu występujących u niej uszkodzeń nie może przezwyciężyć w taki sposób, jak inni ludzie.
9. **Obszar zdegradowany** - Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:
- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
 - 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
 - 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
 - 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

10. **Obszar rewitalizacji** – obszar wyznaczony w Programie Rewitalizacji obejmujący całość lub część obszaru kryzysu (obszaru zdegradowanego), cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.
11. **Rewitalizacja** to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji.
12. **Równość szans** to realna możliwość korzystania z posiadanych praw na równi z innymi, niezablokowana przez stereotypy społeczne, obyczaje, wpojone obawy itp. Równość szans dotyczy obiektywnych możliwości samorealizacji (np. dostępu do: wykształcenia, zatrudnienia, możliwości rozwijania talentów i bogacenia się) oraz szans subiektywnych (wyuczonych postaw i nawyków, utrwalonych przekonań, ukształtowanego społecznie poziomu wiary we własne siły itp.).
13. **Spójność społeczna** w rozumieniu Rady Europy – spójność społeczna to zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom, zminimalizowania różnic i uniknięcia polaryzacji. W praktyce istotą spójności społecznej jest budowanie takich relacji społecznych, aby naturalna różnorodność wzbogacająca społeczeństwo nie przeradzała się w bolesne podziały generujące nieufność i wrogość między grupami społecznymi a nawet w segregację społeczną.
14. **Ubóstwo** to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:
 - głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (kryterium dochodowe),
 - głęboka deprywacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (kryterium wydatkowe).

15. **Uzależnienie** zgodnie z obowiązującą w Polsce Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uzależnienie rozpoznaje się, jeśli trzy lub więcej z następujących objawów występowało łącznie przez co najmniej 1 miesiąc lub, jeżeli utrzymywało się krócej niż 1 miesiąc, to występowało w sposób powtarzający się w okresie 12 miesięcy:
- 1) Silne pragnienie lub poczucie przymusu użycia
 - 2) Upośledzenie kontroli nad zachowaniem związanym z używaniem, tj. nad jego rozpoczynaniem, kończeniem oraz poziomem użycia,
 - 3) Fizjologiczne objawy stanu abstynencyjnego pojawiające się, gdy użycie jest ograniczane lub przerywane,
 - 4) Wzrost tolerancji tj. konieczność przyjmowania istotnie wzrastających ilości substancji, w celu osiągnięcia pożądanego efektu.
 - 5) Silne pochłonięcie sprawą używania przejawiające się istotną zmianą dotychczasowych zamiłowań i zainteresowań porzucanych lub ograniczanych z powodu używania,
 - 6) Uporczywe używanie, pomimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw, choć charakter i rozmiar szkód są już danej osobie znane.
16. **Włączenie społeczne** to odnosząca się do danej jednostki jej realna możliwość faktycznego uczestniczenia w relacjach społecznych – funkcjonowanie w kręgu znajomych, zawieranie przyjaźni, podejmowanie pracy, doznawanie szacunku i uznania itp. – oraz faktyczne korzystanie z tych możliwości przez jednostkę według jej własnych potrzeb.
17. **Wykluczenie społeczne** to doznawany przez jednostkę lub grupę faktyczny brak możliwości lub znaczne utrudnienie pełnienia ról społecznych dostępnych dla innych, nawiązywania normalnych relacji społecznych, korzystania z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

2. Diagnoza zjawisk kryzysowych

Uwagi metodologiczne

W celu dokonania analizy obecnej sytuacji w Gminie Podegrodzie pozyskano dane z Urzędu Gminy Podegrodzie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego, Głównego Urzędu Statystycznego jak również z ogólnodostępnych publikacji i opracowań specjalistycznych. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 278) oraz Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 pozyskane dane pogrupowano i przedstawiono w ramach następujących stref:

- ✓ przestrzenno – funkcjonalnej,
- ✓ technicznej,
- ✓ środowiskowej,
- ✓ gospodarczej,
- ✓ społecznej.

Jako jednostki referencyjne przyjęto w niniejszym opracowaniu poszczególne sołectwa i większość analizowanych tu wskaźników odnosi się do każdego z nich. W przypadku braku możliwości pozyskania danych w podziale na poszczególne sołectwa przedstawiono je w odniesieniu do całej gminy. Pozwoli to interesariuszom programu rewitalizacji na poznanie tła i różnych uwarunkowań sytuacji gminy i jej mieszkańców.

Wskaźniki użyte do delimitacji obszarów rewitalizacji zostały tak dobrane, by pokazać ewentualny problem w samym sołectwie/miejscowości ale również w skali gminy. Wynika to z faktu, iż liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Podegrodzie jest zróżnicowana, od 285 osób do 2657. Skutkuje to m. in tym, że wskaźniki obrazujące wartości w odniesieniu do liczby mieszkańców mogą sygnalizować duży problem w poszczególnych miejscowościach, który w skali gminy nie jest aż tak znaczący.

W ramach każdej z analizowanych w niniejszym dokumencie stref przedstawiono dane pozwalające oszacować wartości wskaźników użytych do delimitacji obszarów zdegradowanych. Przedstawiono również inne informacje, które zdaniem pracowników Urzędu Gminy Podegrodzie oraz autorów niniejszego

opracowania są niezbędne, by naświetlić interesariuszom programu rewitalizacji pełen obraz gminy i sytuacji jej mieszkańców.

2.1 Strefa przestrzenno – funkcjonalna oraz techniczna

W niniejszej analizie strefy przestrzenno – funkcjonalna oraz techniczna przedstawiane są razem, ponieważ w pewnym stopniu wzajemnie się uzupełniają. Poruszane tu aspekty pozwolą na oszacowanie następujących wskaźników:

W ramach strefy przestrzenno – funkcjonalnej:

1. Liczba mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do obiektów infrastruktury społecznej (brak dostępu do infrastruktury społecznej typu: całoroczne obiekty kultury / sportu).
2. Liczba obiektów edukacyjnych - dostępność.
3. Liczba obiektów kultury - dostępność
4. Liczba aptek - dostępność
5. Liczba punktów opieki zdrowotnej - dostępność
6. Liczba przedszkoli - dostępność
7. Dostęp do sieci wodociągowej
8. Dostęp do sieci kanalizacyjnej

2.1.1 Położenie

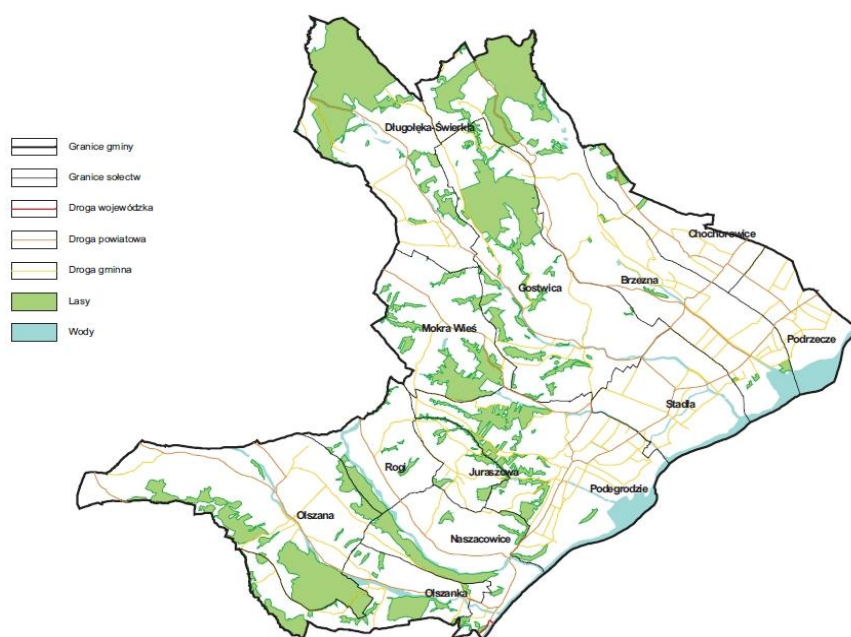
Gmina Podegrodzie usytuowana jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego i stanowi jedną z 127 gmin wiejskich tegoż województwa. Położna jest w zachodniej części powiatu nowosądeckiego (mapa 1). Gmina Podegrodzie położona jest na lewym brzegu Dunajca, w centrum Kotliny Sądeckiej. Leży na wysokości ok. 340 m npm. Oddalona jest od Nowego Sącza o około 12 km. Bezpośrednio graniczy z następującymi gminami: Stary Sącz, Nowy Sącz, Limanowa, Łącko, Łukowica i Chelmec. Gmina Podegrodzie położona jest w dorzeczu Dunajca i odwadniana przez jego lewobrzeżne dopływy: Barczynkę, Jastrzębik, Słomkę, Łątkę, Gostwiczankę (wraz z spływającym do niej potokiem Suchy) oraz Brzeźniankę. Dunajec stanowi w swym środkowym biegu południowo-wschodnią granicę gminy. Na terenie gminy, na całej swej długości jest rzeką obwałowaną, charakteryzuje się dużymi wahaniami stanów wody. Gmina Podegrodzie otoczona jest przez fliszowe wzgórza, porożcinane licznymi wąwozami, strumieniami i lasami. Środowisko naturalne cechuje bogactwo fauny i flory. W skład gminy wchodzi sołectwa: Brzezna,

Chochorowice, Długoleka-Świerkla, Gostwica, Juraszowa, Mokra Wieś, Naszacowice, Olszana, Olszanka, Podegrodzie, Podrzecze, Rogi, Stadła. Siedzibą gminy jest Podegrodzie.

Mapa 1. Położenie Gminy Podegrodzie na terenie powiatu nowosądeckiego.

Gmina Podegrodzie zajmuje powierzchnię 65 km², co stanowi 4,2% powierzchni powiatu nowosądeckiego. Obszar gminy w 2023 roku zamieszkiwany był przez 13 682 osób, a więc gęstość zaludnienia osiągnęła 210 os/km² (wg. danych GUS BDL).

Mapa 2. Podział administracyjny Gminy Podegrodzie.

Źródło: MAPA - Gmina - Podegrodzie - portal gminny, data emisji: 04.12.2024 r.

2.1.2 Rys historyczny

Usytuowanie Podegrodzia znajduje się w nadzwyczaj dogodnym miejscu w dolinie Dunajca na odwiecznym trakcie handlowym, który tędy biegł na Węgry. Już w epoce brązu nad szutrowiskami Dunajca według opowiadań, legend i wykopalisk zamieszkał lud niewiadomego pochodzenia. Sądząc z etymologii Podkarpacia był to lud włoski, który trudnił się hodowlą i łowiectwem w okolicznych lasach. Pod koniec II i I wieku p.n.e., w epoce brązu przez tereny prowadził szlak handlowy, którym z północy na południe transportowany był bursztyn. Na ostatnie wieki przed nową erą przypadają wpływy kultury łużyckiej i celtyckiej. Pojawiły się ozdobne zapinki, uzbrojenie i przedmioty wykonane z żelaza. Zostały one odnalezione między innymi w Podegrodziu. Wraz z rozwojem handlu w okresie rzymskim pojawiły się na Sądecku pieniądze. Z 275 roku n.e. pochodzi znaleziony w Gostwicy złoty ureus cesarza Tacyta. Około VI wieku na terenie gminy Podegrodzie pojawili się Słowianie, którzy zaczęli zakładać osady obronne. Po powstaniu państwa polskiego książęta polscy interesowali się Kotliną Dunajca, gdzie urządzali wielkie łowy. Tą samą kotliną wiodła jedyna droga z Polski do Węgier, pełna karawan kupieckich. Na kupców tych napadali rozbójnicy i grabili ich towary. Dla ochrony kupców książęta zaczęli budować stróże, w których mieściła się straż. Stróże takie znajdowały się wzdłuż Dunajca. Taki gród (stróż) został zbudowany w Naszacowicach (IX – X w. należał do państwa Wiślan), położony był na wzgórzu zwanym dziś Zamczyskiem, gdzie na obszarze 15 ha znajdował się gród oraz podgrodzia. Takie grodzisko powstało też w Podegrodziu (Staśko, 1937, s. 13).

Gdy w końcu X wieku gród w Naszacowicach spłonął, funkcje zniszczonego grodu przejął gród w Podegrodziu, w którym istniały dwa gródki, w miejscach zwanych „Grobla” i „Zamczysko”, które funkcjonowały do połowy XIII w. Fakty te skłoniły znanego archeologa Andrzeja Żakiego do wysunięcia tezy o istnieniu w Podegrodziu w XIX w. kasztelani z siedzibą kasztelana, a także należącego do księcia, rozwiniętego gospodarczo zespołu osadniczego. W wieku XIII został on przeniesiony przez Kingę, żonę księcia krakowskiego Bolesława Wstydliviego, na miejsce dzisiejszego Starego Sącza, dając początek temu miastu. Niezależnie od powyższej tezy „Sącza podegrodzkiego” wiadomo, że pod grodem istniała osada (stąd

jej późniejsza nazwa Podegrodzie), która w pisanych źródłach wzmiankowana jest od 1273 r. Już wtedy wieś, jako jedna z wielu w Ziemi Sądeckiej, należała do wioski książęcej Kingi, a po ufundowaniu przez nią klasztoru sióstr klarysek w Starym Sączu - weszła w skład własności tego klasztoru. Wraz z Podegrodziem do latyfundium „panien starosądeckich” należało zresztą od początku jego istnienia szereg starych, trzynastowiecznych wsi z późniejszego regionu Lachów Sądeckich, jak np. Naszczowice, Gostwica, Brzezna, Chochorowice, Świniarsko, Podrzecze i inne. W ciągu wieków własność rozwijała się, powstawały nowe osady. Do końca istnienia I Rzeczypospolitej w skład latyfundium starosądeckiego wchodziło 59 wsi, w tym Podegrodzie i większość osad regionu lachowskiego. Wracając do Podegrodzia, warto wspomnieć, że wieś ta nie od razu w całości należała do klasztoru klarysek. W XIII i XIV w. znajdowały się tu jeszcze grunty szlacheckie, które zostały z czasem wykupione. W drugiej połowie XV w. Podegrodzie było w posiadaniu trzech właścicieli: klasztoru starosądeckiego, archidiakona sądeckiego i biskupa krakowskiego (Brylak - Załuska, 1993, s. 7).

Od początku swego istnienia Podegrodzie było wsią ludną i dobrze zagospodarowaną. Już w wieku XIII cieszyło się urządzeniami czynszowego prawa niemieckiego. W tym czasie czynne były tu dwa młyny. W wieku XV Podegrodzie, rozsiadłe na dwunastu łanach, było jedną z największych wsi w dobrach klarysek. Pod koniec tegoż wieku istniał we wsi folwark z dworem, należący do archidiakona sądeckiego.

Podegrodzie było również siedzibą cechów wiejskich, skupiających rzemieślników różnych specjalności. Z braku źródeł niewiele wiadomo o ich początkach. Wiadomo natomiast, że w XVIII w. istniało tu pięć cechów: garncarski, szewski, kowalski, rzeźniczy i tkacki. W 1778 r., prawdopodobnie na skutek ogólnej złej koniunktury gospodarczej, cechy wystąpiły do ksieni starosądeckiej o połączenie ich w jeden cech wiejski. Wspólnota nie trwała zbyt długo, bowiem już w roku 1800 istniały ponownie dwa oddzielne cechy: szewski oraz garncarski, do którego oprócz garncarzy należeli rzemieślnicy innych specjalności. W 1770 r. wraz z całą niemal Sądecczyzną Podegrodzie zostało przyłączone do Królestwa Węgier, zaś w dwa lata później znalazło się w granicach zaboru austriackiego, czyli tzw. Galicji. Znajdowało się w cyrkule nowosądeckim, zaś od 1867r. – w powiecie nowosądeckim.

Turystów i wycieczkowiczów oraz przypadkowych przejezdnych przyciągają nie tylko walory klimatyczne i zdrowotne, ale przede wszystkim piękny folklor, który jest

umiejętnie eksponowany i propagowany. Podegrodzie słynie nie tylko ze swej wysokiej kultury, wytworzonej pracą wielu pokoleń, ale także ze swej historii, odnoszącej się do najdawniejszych czasów.

Po wydaniu w 1866 r. ustawy krajowej o samorządzie gminnym, podobnie jak i inne wsie uzyskało samorząd, stanowiąc gminę jednostkową, gdzie zarządy sprawowała Rada Gminna, a władzą gminną wykonawczą była Zwierzchność Gminna z naczelnikiem. W 1933 r. Podegrodzie zostało siedzibą gminy zbiorowej, w skład której weszło 13 okolicznych wsi, a tym samym stało się dla nich ośrodkiem administracyjnym i szkolnym.

2.1.3 Infrastruktura techniczna i budownictwo

Zaopatrzenie w wodę

Na terenie Gminy Podegrodzie za dostawę wody i odbiór ścieków odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej jako jednostka organizacyjna Gminy Podegrodzie. Woda pochodzi z ujęć wyszczególnionych w Tabeli 1.

Tabela 1: Wykaz ujęć wody pitnej w Gminie Podegrodzie - stan na 31.12.2023 r.

Lp.	Ujęcia wody pitnej		
	Lokalizacja ujęcia	Rodzaj	Wydajność mł/dobę
1.	Olszana, dz. ew. Nr 261/2,	Ujęcie wody podziemnej - studnia S-1	50,49 mł/doba
2.	Podegrodzie, dz. ew. Nr 939/33 i 939/43	Ujęcie wody podziemnej- studnia St-1 i St-2	St-1 225 mł/doba St-2 219 mł/doba
3.	Podegrodzie, dz. ew. nr 579/31	Ujęcie wody podziemnej- studnia P-1.P-2	400 mł/doba
4.	Brzezna, dz. ew. 700/2	Ujęcie wody podziemnej- studnia Sk-1, O-1 i O-2	259 mł/doba

Źródło: Urząd Gminy w Podegrodziu, stan na 31.12.2023 r.

Zasady dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Podegrodzie reguluje Uchwała Nr XXXI/385/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 15 września 2021 r. , której integralną częścią jest Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Podegrodzie.

Sieć wodociągowa

W 2023 r. na terenie Gminy Podegrodzie łączna długość eksploatowanej rozdzielczej sieci wodociągowej wynosiła 102 km. Przyłączy sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkiwania na terenie Gminy Podegrodzie jest 1641 obiektów. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Podegrodzie, długość sieci wodociągowej na terenie gminy w ostatnich latach uległa rozbudowie. Istniejącą sieć wodociągową przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Sieć wodociągowa w Gminie Podegrodzie - stan na 31.12.2023 r.

Sieć wodociągowa	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej [km]	99,6	100,63	101	102
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy [km]	99,6	100,63	101	102
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1508	1541	1592	1641
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	129	132,4	141,6	147,7
zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca [m ³]	9,8	9,9	10,5	10,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	6246	6370	6527	6640
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej w %	44,8	44,5	45	45,3
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	47	47,5	48,2	48,9

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 05.12.2024 r. oraz dane własne z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Zestawione w powyższej tabeli dane ilustrują, że Gmina Podegrodzie charakteryzuje się dobrym stopniem objęcia siecią wodociągową. Sieć wodociągowa na terenie gminy w ostatnich latach była rozbudowywana i na przestrzeni ostatnich lat zwiększała się liczba przyłączy do sieci wodociągowej. Zmiany te obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3: Sieć wodociągowa w Gminie Podegrodzie w latach 2017-2023.

Sieć wodociągowa	Charakterystyka czynnej sieci wodociągowej						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej bez przyłączy w km	87,34	97,28	98,9	99,6	100,63	101	102
Połączenia do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – szt.	1325	1338	1481	1508	1541	1592	1641

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Sieć wodociągowa na terenie gminy Podegrodzie stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę dla ok. 48,9% mieszkańców. Pozostali mieszkańcy czerpią wodę z ujęć indywidualnych. Na terenie gminy występują również niewielkie lokalne wodociągi oparte na ujęciach wód podziemnych. We wsiach Juraszowa, Olszana, Olszanka, Długoleka-Świerkla, Naszacowice, Podrzecze, Rogi nie ma zbiorczych wodociągów. Mieszkańcy tych miejscowości zaopatrują się w wodę z własnych z ujęć indywidualnych.

Sieć kanalizacyjna

W Gminie Podegrodzie funkcjonuje jedna grupowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Podrzecze, do której trafiają ścieki z istniejącej kanalizacji. Całkowita długość tej sieci na terenie Gminy Podegrodzie w 2023 roku wynosiła 70,28 km. Ilość mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną w 2023r. na analizowanym terenie wynosiła około 4785 osób, co stanowi około 35,2% ogólnej liczby mieszkańców. Większość budynków w gminie nadal odprowadza jednak ścieki do przydomowych zbiorników bezodpływowych (szamba) lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy rozpoczęła się w 2006 roku. Istniejącą sieć kanalizacyjną na terenie Gminy Podegrodzie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4: Sieć kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie – stan na 31.12.2023 r.

Sieć kanalizacyjna	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	66,7	68,15	68,51	70,28
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy [km]	66,7	68,15	68,51	70,28
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1176	1203	1259	1300
ścieki odprowadzone [dam ³] – gospodarstwa domowe	200,5	203	190	186

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 05.12.2024 r. oraz dane własne z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Gmina Podegrodzie charakteryzuje się zadowalającym stopniem skanalizowania. Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Podegrodzie w ostatnich latach sukcesywnie jest rozbudowywana. Powołując się na dane GUS-u, długość sieci kanalizacyjnej

zwiększyła się o 6,78 km w 2023 roku w porównaniu do roku 2017. Przewiduje się dalszą rozbudowę kanalizacji, która obejmie swoim zasięgiem tereny zwartej zabudowy położone we wszystkich sołectwach.

Analizę wzrostu sieci kanalizacyjnej oraz ilości przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania dla sieci kanalizacyjnej na terenie gminy w latach 2020-2023 przedstawiono poniżej.

Tabela 5: Sieć kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023.

Sieć kanalizacyjna	Charakterystyka czynnej sieci kanalizacyjnej			
	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej rozdzielczej bez przyłączy w km	66,7	68,15	68,51	70,28
przyłącza do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – szt.	1176	1203	1259	1300
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	4388	4494	4673	4785
budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej w %	34,4	34,4	35	35,3
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	33	33,5	34,5	35,2

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 05.12.2024 r. oraz dane własne z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Podegrodzie w poszczególnych miejscowościach.

Tabela 6: Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie w 2023 r.

Miejscowość	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacyjna
Brzezna	5104	387
Chochorowice	95	0
Długoleka-Świerkla	0	0
Gostwica	265	54
Juraszowa	1	0
Mokra Wieś	98	0
Naszacowice	7	7
Olszana	0	0
Olszanka	0	0
Podegrodzie	429	406
Podrzecze	0	173

Rogi	1	0
Stadła	241	211
Razem	1232	1238

Źródło: dane własne z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W 2023 roku według danych statystycznych następujący odsetek ludności Gminy Podegrodzie korzystał z urządzeń sieciowych:

- Wodociąg – 48,9 %
- Kanalizacja – 35,8 %
- Gaz – 3,2 %

Sieć gazowa

Usługa dystrybucji paliwa gazowego świadczona jest przez Polską Spółkę Gazownictwa. Stopień gazyfikacji gminy dotyczący gospodarstw domowych wynosi 1,51 %. Usługa dostawy gazu ziemnego na terenie gminy Podegrodzie świadczona jest w miejscowościach : Brzezna, Chochorowice, Gostwica, Olszana, Podegrodzie, Podrzecze i Stadła.

Na terenie gminy usytuowane są dwa regazyfikatory w Stadłach i Olszanie. Do dystrybucji gazu ziemnego stosowany jest rodzaj gazu: E.

Gaz ziemny jest dostarczany za pośrednictwem gazociągu średniego ciśnienia dn160 PE, relacji Podegrodzie–Chełmiec, który zasila miejscowości: Podegrodzie, Brzezna, Olszana, Podrzecze i Naszacowice.

W 2023 roku z sieci gazowej korzystało 436 osób (70 gospodarstw). Ogólne zużycie gazu wyniosło wtedy 791,3 MWh. W porównaniu z latami poprzednimi zauważalny jest wzrost zapotrzebowania na wykorzystanie gazu. Od roku 2020 sukcesywnie wzrasta liczba osób i gospodarstw korzystających z gazu, jednakże zaznaczyć należy, że w ostatnich latach tempo wzrostu zdecydowanie przyspiesza. Z uwagi na to, iż jest to stosunkowo „młoda” inwestycja to sieć gazowa nie jest bardzo rozbudowana i liczba odbiorców gazu nie jest wysoka, ale widać wyraźnie tendencję wzrostową, zainteresowanie i zapotrzebowanie na tego typu zasilanie.

Tabela 7: Sieć gazowa w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023 r.

Sieć gazowa w metrach	długość czynnej sieci gazowej w km na 100 km	czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	odbiorcy gazu [gosp.]	zużycie gazu przez gospodarstwa domowe MWh	ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]
2020 r.						
454	0,7	3	2	1	11,8	137
2021 r.						
6065	9,4	53	46	16	23,6	227
2022 r.						
7640	11,8	69	60	32	363,3	290
2023 r.						
11494	17,8	127	109	70	791,3	436

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 05.12.2024 r.

Gospodarka odpadami

Znowelizowane przepisy Ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2024 poz. 399) wprowadziły obowiązkowy jednolity system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie całego kraju. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów spowodowało również zdefiniowanie nowego harmonogramu wywozu odpadów. Ustalono w nim, że odpady niesegregowane oraz Bio będą wywożone dwa razy w miesiącu, a segregowane raz w miesiącu.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych mogą przekazywać wytworzone przez siebie odpady do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Podegrodziu (PSZOK). Punkt usytuowany jest na terenie działek przynależnych do zamkniętego składowiska odpadów w miejscowości Podegrodzie, Podegrodzie bn., przysiółek Osowie. W punkcie tym właściciele nieruchomości mogli przekazać: papier; szkło; metale; tworzywa sztuczne; odpady opakowaniowe wielomateriałowe; odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów; odpady niebezpieczne – stanowiące odpady komunalne jak środki ochrony roślin, rozpuszczalniki, kwasy, oleje, tusze, opakowania po farbách, lakierach, klejach, areozolach, żarówki, świetlówki; przeterminowane leki i chemikalia; odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek; zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i samochodowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; meble i inne odpady wielkogabarytowe; zużyte opony, z wyłączeniem opon rolniczych i z pojazdów ciężarowych; odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne; odpady tekstyliów i odzieży – jako uzupełnienie systemu odbioru odpadów. Punkt ten świadczył usługi 1 raz w tygodniu, w każdy poniedziałek w godzinach od 12:00 - 19:00 w okresie od kwietnia do września i w godzinach: od 10:00 – 17:00 w okresie od października do marca. W 2020 roku zostały odebrane prace modernizacyjne na Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Wybudowano zadaszenia nad kontenerami oraz utwardzono istniejący plac i zakupiono 4 nowe kontenery.

W roku 2023 miesięczna stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wynosi:

1. Od 1 mieszkańca – 25,00 zł miesięcznie.
2. W przypadku gdy właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi dwukrotność stawki za odpady segregowane określone w pkt

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Rada Gminy w drodze uchwały zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady. W takim przypadku można skorzystać ze zwolnienia, które wynosi 2,00 zł od 1 mieszkańca.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Podegrodzie w roku 2023 objęci byli tylko właściciele nieruchomości zamieszkałych. Usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych świadczyło Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL” Sp. z o. o., os. Rzeką 133, 34 - 451 Tylmanowa. Odebrane od właścicieli nieruchomości niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne o kodzie 20 03 01 przekazywane były do regionalnych instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych:

- Instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, PUK EMPOL, Sp. z o. o., os. Rzeką 419, 34-451 Tylmanowa,
- Instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych PUK EMPOL Sp. z o. o., Sp. z o. o., ul. Przemysłowa 7, 38-300 Gorlice,
- Instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych NOVA Sp. z o. o., ul. Tarnowska 120, 33-300 Nowy Sącz.

Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych z obszaru Gminy wyniósł 44,20 % wagowo, przy wymaganym poziomie 35% wagowo. W roku 2023 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych 1995 r. wyniósł 0,55%, przy dopuszczalnym poziomie 35%, aczkolwiek na rok 2023 wymagany poziom do osiągnięcia nie został określony, z uwagi iż Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie

poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wskazuje ten poziom do dnia 16.07.2020 r. Poziom składowania za rok 2023 wyniósł 14,75% wagowo, dopiero od roku 2025 Gmina jest zobowiązana nie przekraczać poziomu składowania w wysokości 30% wagowo¹.

Odbiorem odpadów i nieczystości na terenie gminy Podegrodzie zajmują się w 2023 r. następujące firmy²:

1. Firmy posiadające zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i wywóz nieczystości ciekłych:
 - Transport Ciężarowy S.C LIZSBEK - Z. i S Lis, 33-395 Świniarsko 7
 - Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna Bogusław Janur, Nowy Sącz ul. Papieska 53
 - Usługi Transportowe i wywóz fekaliów Wiesław Łatka, 33-386 Podegrodzie 189
 - Zmechanizowane Roboty Ziemne Usługi Transportowe Andrzej Kuchnia, 33-386 Długoleka-Świerkla 159
 - Spółdzielnia Usług Rolniczych w Podegrodziu z/s w Brzeznej, 33-386 Brzezna bn.
 - TopWex Jerzy Potoniec, 33-395 Świniarsko 523
 - F.P.H. „MILA” Dawid Bieniek, 33-300 Librantowa 319
 - STA-PAL SERWIS Sławomir Nowogórski, 33-386 Długoleka-Świerkla 16
2. Firmy posiadające pozwolenie na wywóz nieczystości stałych:
 - NOVA Sp. z o.o., ul. Tarnowska 120, 33-300 Nowy Sącz
 - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EMPOL” Sp. z o.o., os. Rzeka 133, 34-451 Tylmanowa
 - PreZero Małopolska Sp. z o.o., ul. Kosiarzy 5A, 30-731 Kraków, oddział w Nowym Sączu
 - Transport Specjalizowany Marek Wójcik, 33-386 Podegrodzie 172
 - FUH DIMARCO, Marek Strzelec, 32-861 Iwkowa 482
 - PMP STYLE, Sp. z o.o., ul. Zakładników 85, 33-300 Nowy Sącz
 - FHU PAŁKA, Seweryn Pałka, 33-314 Łososina Dolna 37

Drogi

¹ RAPORT_O_STANIE_GMINY_2023.pdf – data emisji : 05.12.2024.r

² Urząd Gminy Podegrodzie

Położenie gminy Podegrodzie w korytarzu transportowym o znaczeniu regionalnym, którego głównymi elementami są droga powiatowa nr 1544 Chełmiec – Naszacowice oraz zachodnia obwodnica Nowego Sącza przebiegająca przez miejscowości Podrzecze, Brzezna, Stadła, Podegrodzie i Naszacowice, sprzyja dostępności komunikacyjnej. Obwodnica ta stanowi część regionalnego układu drogowego i wpisuje się w ciąg drogi wojewódzkiej nr 969 Nowy Targ – Krościenko – Stary Sącz. Podstawowy układ drogowy obsługujący główne powiązania zewnętrzne i wewnętrzne stanowią drogi:

- Droga wojewódzka:
 - DW969 – łącząca Nowy Targ ze Starym Sączem i Nowym Sączem.
- Drogi powiatowe (ok. 59,7 km)
 - 1542 K Łącko – Naszacowice,
 - 1544 K Chełmiec – Naszacowice,
 - 1545 K Podegrodzie – Mokra Wieś – Jastrzębie,
 - 1546 K Stadła – Długoleka Świerkla – Przyszowa,
 - 1547 K Brzezna – Brzezna Litacz – Wysokie,
 - 1548 K Trzetrzewina – Podrzecze,
 - 1549 K Biczycze Dolne – Gostwica.
 - droga nr 1579K Siekierczyna – Naszacowice
 - droga nr 1580K Zalesie – Jadamwola – Olszana
- Drogi gminne (ok. 215 km) - sieć dróg gminnych zapewnia dojazd do każdej miejscowości. Układ komunikacyjny uzupełniają w poszczególnych miejscowościach drogi wewnętrzne i lokalne, które pełnią rolę dojazdową do terenów. Długość dróg gminnych wynosi 215,093 km, natomiast powierzchnia dróg 574 540,0 m².

Poniższa mapa przedstawia wykaz i sieć dróg gminnych na terenie gminy Podegrodzie.

Mapa 3. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Podegrodzie.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Na terenie gminy występują następujące środki transportu:

- komunikacja samochodowa indywidualna - pełniąca zasadniczą rolę w gminie.
- komunikacja zbiorowa – MPK i prywatni przewoźnicy, którzy obsługują główne trasy w kierunku Nowego i Starego Sącza. Stosunkowo duże skupienie kursów komunikacji zbiorowej występuje na trasie drogi powiatowej nr 1544. Za najłabszy punkt w zakresie komunikacji zbiorowej uznać należy brak połączeń pomiędzy poszczególnymi miejscowościami;
- komunikacja rowerowa – na terenie gminy Podegrodzie w 2024 roku powstała pierwsza ścieżka rowerowa, która została utworzona w ciągu drogi wojewódzkiej nr 969 na odcinku Nowy Targ – Stary Sącz. Trasa, o długości prawie 2,8 km, obejmuje odcinki na terenie Świniarska (gmina Chelmec), Podrzecza oraz Brzeznej. Ścieżka rowerowa tworzy doskonałe połączenie z popularnymi szlakami EuroVelo Dunajec i Velo Dunajec.

Budynki

Zasób mieszkaniowy Gminy Podegrodzie w 2023 r. wynosił 3386 budynków mieszkalnych (według danych GUS). Gmina Podegrodzie charakteryzuje się dobrą dostępnością zasobów mieszkaniowych. W roku 2023 na 1000 mieszkańców przypadało średnio 254,2 mieszkań. Według danych z GUS-u wartość ta nie odbiega znacząco od wartości tego wskaźnika dla gmin wiejskich powiatu nowosądeckiego (284,7 mieszkań), dla gmin wiejskich województwa małopolskiego (390,7 mieszkań) i dla gmin wiejskich kraju (419,3 mieszkań). W 2023 roku w 3386 budynkach mieszkaniach w całej gminie zamieszkiwało średnio po 3,93 osoby.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w Gminie Podegrodzie przedstawia tabela 8. Nieznacznie odbiegają od porównywanych jednostek terytorialnych (tab. 9). Jednakże odsetek osób korzystających z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej prezentuje się mniej korzystnie niż wartości tego wskaźnika dla gmin wiejskich powiatu i kraju (tab. 10). Najbardziej jednak widoczna jest różnica w wyposażeniu budynków w instalację gazową i ludność korzystająca z tego rodzaju paliwa.

Tabela 8: Zasoby mieszkaniowe i wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne w gminie	3152	3299	3346	3386
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	103,2	103,9	104,4	104,9
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,77	4,77	4,78	4,79
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	4,03	3,99	3,97	3,93
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne:				
- wodociąg	3200	3261	3313	3356
- ustęp splukiwany	3146	3207	3259	3302
- łazienka	3088	3149	3201	3244
- centralne ogrzewanie	2620	2681	2733	2776
- gaz sieciowy	34	57	73	111

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 05.12.2024 r.

Tabela 9: Budynki mieszkalne wyposażone w wybrane instalacje techniczno – sanitarne w Gminie Podegrodzie na tle gmin wiejskich kraju, województwa małopolskiego i powiatu nowosądeckiego w latach 2020 i 2023 w % ogółu budynków mieszkalnych.

Wyszczególnienie	Centralne ogrzewanie		Gaz		Łazienka		Wodociąg		Kanalizacja	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Polska	77,8	78,8	28,2	31,8	87,8	88,3	82,6	84,3	37,7	40,5
Małopolskie	78,5	79,4	58	62,5	91,5	91,8	61,6	68,4	36,5	43,1
powiat nowosądecki	79,1	79,8	47,5	52,6	92,7	92,9	50,5	53,1	41,0	47,1
Gmina Podegrodzie	79,5	80,4	1,0	3,2	93,7	93,9	97,1	97,2	bd.	bd.

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 10.12.2024 r.

Tabela 10: Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Podegrodzie na tle gmin wiejskich kraju, województwa małopolskiego i powiatu nowosądeckiego w latach 2020 i 2023 w % ogółu ludności.

Wyszczególnienie	Gaz		Wodociąg		Kanalizacja	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Polska	29,5	33	85,7	86,4	44	45,5
Małopolskie	57,7	62,4	69,1	70,2	42,1	44,8
powiat nowosądecki	47,5	52,6	53,8	56,2	43,2	47,5
Gmina Podegrodzie	1,0	3,2	47,0	48,9	33,0	35,2

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 10.12.2024 r.

2.1.4 Budynki użyteczności publicznej

Oświata

Na terenie Gminy Podegrodzie działa 16 jednostek oświatowych, w tym 12 jednostek publicznych i 4 niepubliczne.

Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Podegrodzie to:

- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Brzeznej,
- Szkoła Podstawowa im. Ojca Św. Jana Pawła II w Brzeznej – Litacz,
- Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej Polski w Długolące – Świerkli,
- Szkoła Podstawowa im. płk. Narcyza Wiatra w Gostwicy,

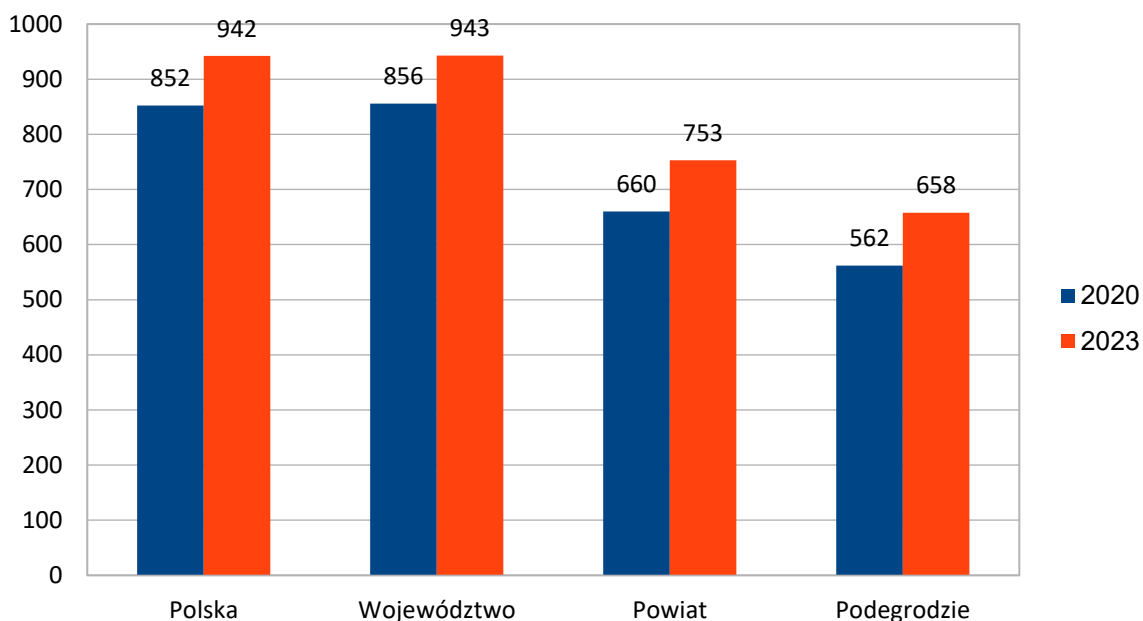
- Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi,
- Szkoła Podstawowa im. Mieczysława Wieczorka w Olszanie,
- Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Olszance,
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Rogach,
- Szkoła Podstawowa w Stadłach,
- Gminne Przedszkole w Brzeznej,
- Gminne Przedszkole w Podegrodziu.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują cztery Niepubliczne przedszkola:

- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP. OCHRONKA p.w. Św. Józefa w Olszanie,
- Przedszkole Niepubliczne „Kraina Bajek” w Podegrodziu,
- „MADZIALENKA” Niepubliczne Przedszkole w Gostwicy,
- Niepubliczne Przedszkole „Mały Artysta” w Olszanie

Na terenie Gminy Podegrodzie funkcjonują dwa żłobki – Gminny Żłobek w Brzeznej i Gminny Żłobek w Podegrodziu, które z dniem 01.09.2021 r. zostały połączone w Zespół Żłobków Gminy Podegrodzie. W 2023 r. liczba dzieci zapisanych do żłobków wynosiła 50.

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego. W roku szkolnym 2024/2025 do przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Podegrodzie uczęszczało 225 dzieci, skupionych w 9 oddziałach. Od września 2024 r. liczba oddziałów w Gminnych Przedszkolach uległa zwiększeniu o dodatkowy oddział w przedszkolu w Brzeznej. We wszystkich szkołach podstawowych na terenie Gminy Podegrodzie funkcjonują oddziały przedszkolne, do których uczęszczają dzieci w wieku 3 – 7 lat. Od września 2024 liczba oddziałów nie uległa zmianie i w roku szkolnym 2024/2025 funkcjonuje 13 oddziałów w szkołach podstawowych, do których uczęszcza 276 dzieci. Do niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Gminy Podegrodzie w roku szkolnym 2024/2025 uczęszcza 154 dzieci.

Wykres 1: Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024 r. uczęszczało 1458 dzieci, w podziale na szkoły³:

- Szkoła Podstawowa w Brzeznej – 241 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Brzeznej-Litaczu – 102 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Długołęce-Świerkli - 222 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Gostwicy - 115 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi - 47 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Olszanie – 122 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Olszance - 100 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Podegrodziu – 342 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Rogach – 100 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Stadłach – 67 uczniów

³ dane z Urzędu Gminy Podegrodzie

W ww. szkołach funkcjonowały łącznie 87 oddziałów. Średnia dla jednej klasy wynosiła 14 uczniów, natomiast w oddziałach przedszkolnych do jednego oddziału uczęszczało średnio 29 dzieci.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z terenu Gminy Podegrodzie uczęszczają zarówno do szkół na terenie gminy jak również do szkół i placówek zlokalizowanych poza terenem Gminy Podegrodzie. Wg stanu na dzień 30.09.2023r. w roku szkolnym 2023/2024 do szkół i przedszkoli na terenie Gminy Podegrodzie uczęszcza 35 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Ponadto w Gminnym Przedszkolu w Podegrodziu organizowane są, dla dzieci z terenu Gminy Podegrodzie, zajęcia z wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Według stanu na 30.09.2023 r. zajęcia te organizowane są dla 25 dzieci. 18 uczniów niepełnosprawnych uczęszcza w roku szkolnym 2023/2024 do szkół lub ośrodków poza terenem Gminy Podegrodzie, w tym⁴:

- 1) 10 dzieci korzysta z bezpłatnego transportu organizowanego przez Gminę Podegrodzie,
- 2) 8 dzieci dowożenie i opiekę zapewniają rodzice (zwrot kosztów przejazdu na podstawie umowy).

W ostatnich latach większość placówek oświatowych na terenie gminy Podegrodzie zostało poddanych termomodernizacji. Dzięki pozyskaniu środków zewnętrznych i dofinansowaniu do projektu Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Podegrodzie w ramach Osi priorytetowej 4 Regionalna polityka energetyczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 szkoły w Brzeznej-Litaczu i Podegrodziu przeszły gruntowy remont – zostały docieplone oraz wyposażone w ekologiczne ogrzewanie. Prace remontowe obejmowały m.in. docieplenie ścian zewnętrznych i stropów obu budynków, oraz wymianę okien. W szkole podstawowej w Brzeznej-Litaczu dotychczas używany kocioł węglowy został zastąpiony przez nowoczesny i ekologiczny kocioł opalany biomasą. Ponadto przy wszystkich szkołach podstawowych wybudowane są place zabaw, wykonanych zostało kilka boisk sportowych oraz wybudowano dwie sale gimnastyczne: przy szkole podstawowej w Gostwicy i Długolęce Świerkli. Jednakże z biegiem czasu, przy intensywnym

⁴ RAPORT_O_STANIE_GMINY_2023.- data emisji:12.12.2024 r.

użytkowaniu obiektów szkolnych, w każdej szkole konieczne są do wykonania prace, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania placówki. W tabeli poniżej przedstawiony jest zakres wymaganych remontów i prac infrastrukturalnych.

Tabela 11: Zakres wymaganych remontów i prac infrastrukturalnych w poszczególnych placówkach.

Lp.	Nazwa placówki	Wykaz koniecznych remontów
1.	Szkoła Podstawowa w Brzeznej	- termomodernizacja budynku szkoły i hali sportowej, - malowanie korytarzy, sal lekcyjnych i pozostałych pomieszczeń - wymiana drzwi, - rozbudowa istniejącej sieci internetowej w szkole
2.	Szkoła Podstawowa w Brzeznej-Litaczu	- remont sali gimnastycznej, - remont drzwi do sal lekcyjnych w szkole, - ułożenie płytek na korytarzu szkolnym, - remont podłóg w klasach, - malowanie sal lekcyjnych oraz korytarzy, - odwodnienie/ remont piwnicy aby woda gruntowa nie pojawiała się w szkole
3.	Szkoła Podstawowa w Długołęce-Świerkla	- wybudowanie przewiązki (łącznika pomiędzy szkołą a salą gimnastyczną), - wymiana okien w kotłowni, - malowanie korytarzy, - modernizacja nawierzchni na placu zabaw
4.	Szkoła Podstawowa w Gostwicy	- remont łazienek, toalet, - wymiana drzwi wejściowych do szkoły, - wymiana okien w budynku szkolnym, - malowanie elewacji sali gimnastycznej
5.	Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi	- wymiana podłogi w jednej sali, - bieżące malowanie
6.	Szkoła Podstawowa w Olszanie	- rozbudowa sali lekcyjnej (wyburzenie ściany i postawienie nowej w celu powiększenia sali lekcyjnej), - w dalszej perspektywie: kanalizacja, modernizacja dachu, elewacji, fundamentów, rynien, renowacja parkietu na sali gimnastycznej, malowanie korytarzy
7.	Szkoła Podstawowa w Olszance	- remont: boiska dwufunkcyjnego i placu zabaw, - malowanie korytarza dolnego, - wymiana rynien, - remont elewacji od strony ulicy
8.	Szkoła Podstawowa w Podegrodziu	- remont kotłowni, - remont wyjścia na boczny dziedziniec szkoły, - remont toalet, - odświeżenie ścian w salach i na korytarzach, - wymiana nawierzchni ORLIKA, - wymiana placu zabaw, - cyklinowanie parkietów na salach gimnastycznych - wymiana wykładzin podłogowych - wymiana oświetlenia
9.	Szkoła Podstawowa	- wymiana instalacji centralnego ogrzewania,

Lp.	Nazwa placówki	Wykaz koniecznych remontów
	w Rogach	- malowanie sal korytarzy, - wymiana instalacji elektrycznej
10.	Szkoła Podstawowa w Stadłach	szkoła w budowie

Źródło: dane z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Infrastruktura kulturalna

Na terenie gminy Podegrodzie znajduje się jeden ośrodek kultury: Gminny Ośrodek Kultury w Podegrodziu wraz z filiami tj.

- świetlica w Mokrej Wsi w budynku OSP
- świetlica w Naszacowicach w budynku OSP
- świetlica w Podrzeczu w budynku OSP

W budynku GOK w Podegrodziu w 2013 roku w ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego głównym celem była poprawa warunków życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności turystycznej regionu wykonano odnowienie budynku Gminnego Ośrodka Kultury. Zrealizowano wówczas kompleksowy remont sali głównej ze sceną i balkonem oraz kompleksową modernizację. W obrębie inwestycji nowego oblicza nabrała sala główna ze sceną i balkonem. Ponadto wyremontowano holl, korytarz oraz zaplecze obiektu. Odnowiona została również wewnętrzna instalacja elektryczna, wewnętrzna instalacja wod-kan i co oraz klimatyzacja. Obecnie powstaje konieczność odświeżenia budynku GOK-u poprzez malowanie sali widowiskowej i korytarzy, remont głównych i bocznych schodów wejściowych.

Również w 2013 roku w ramach tego samego projektu wykonany został remont budynku i otoczenie filii GOK-u w Naszacowicach. Głównym celem projektu była poprawa życia mieszkańców Naszacowic poprzez udostępnienie na cele rekreacyjne i kulturalne zagospodarowanego obiektu. W ramach inwestycji wykonano kompleksowe prace: wymianę stolarki okiennej, wymianę drzwi wejściowych jednoskrzydłowych, wymianę drzwi wejściowych dwuskrzydłowych, wykonanie pokrycia dachowego z blachy dachówkowej powlekanej, ocieplenie ścian i wykonanie wyprawy elewacyjnej akrylowej, ocieplenie ścian cokołu i wykonanie tynku mozaikowego, wykonanie dojścia i opaski wokół budynku z kostki brukowej, wykonanie ogrodzenia z siatki powlekanej, wykonanie ogrodzenia z paneli

ogrodzeniowych, wykonanie bramy wjazdowej, wykonanie humusowanie, wykonanie cokołu ogrodzeniowego oraz wykonanie robót rozbiórkowych.

Infrastruktura sportowa

Na terenie Gminy Podegrodzie w zakresie infrastruktury sportowej znajdują się:

- 6 sal gimnastycznych
- 1 hala sportowa
- 8 boisk sportowych: przy SP Brzezna, SP Brzezna-Litacz, SP Długołęka-Świerkla, SP Mokra Wieś, SP Olszanka, SP Podegrodzie, SP Rogi oraz w Naszacowicach
- 2 Orliki
- 10 placów zabaw (przy szkołach podstawowych w Brzeznej-Litaczu, Długołęce-Świerkli, Olszanie, Olszance, Podegrodziu Rogach, przy przedszkolu w Brzeznej i Podegrodziu; w Naszacowicach i w Podrzeczu)
- siłownia zewnętrzna (przy szkole podstawowej w Podegrodziu)
- skatepark (plac za GOPS-em)

Na terenie gminy Podegrodzie, z powodzeniem działa Ludowy Klub Sportowy „GRÓD” (wcześniej do 2003 roku Ludowy Zespół Sportowy)

LZS Podegrodzie powstał w 1955 roku. Pierwszym założycielem, prezesem i zawodnikiem był Józef Łatka, którą funkcję tę pełnił przez szereg lat. W okresie do roku 1963 LZS prowadził działalność sportową w dyscyplinach piłka nożna, piłka siatkowa, i sporty masowe. W roku 1963 LZS Podegrodzie przyjął nazwę „Gród” Podegrodzie. Dzięki przychylności ks. Józefa Nowaka – ówczesnego proboszcza w Podegrodziu został wydzierżawiony teren, na którym w czynie społecznym zawodnicy LZS-u wykonali boisko do piłki nożnej, jednak nie posiadało ono żadnego zaplecza socjalnego. W 1970 r. po wypowiedzeniu przez parafię dzierżawy terenu, na którym zlokalizowane było boisko LZS „Gród” pomimo braku stadionu nie przerwał działalności sportowej, a drużyna rozgrywała zawody na boiskach Starego Sącza i Heleny, jak również brała udział w spartakiadach organizowanych przez Rady: Gminną, Powiatową i Wojewódzką LZS oraz zakłady instytucje pionu rolnego.

W roku 1973 członkowie LZS przy pomocy POM-u wybudowali na terenie Brzeznej boisko do piłki nożnej gdzie rozgrywali mecze jako gospodarze. W roku 1976 ze względu na brak środków finansowych starsi zawodnicy odeszli do innych klubów a młodszy rozgrywali zawody w klasie „C”. Po wyłonieniu nowego zarządu Wspólnoty Wsi Podegrodzie, Zarząd LZS „Gród” Podegrodzie doszedł do porozumienia z ówczesnym Zarządem Wspólnoty, która oddała teren pod budowę stadionu nad Dunajcem. Przy pomocy Urzędu Gminy w Podegrodziu oraz firm działających na terenie Gminy Podegrodzie rozpoczęto pracę przy budowie obiektu sportowego. Bardzo duże zaangażowanie w tych pracach przejawiali Wójt Gminy Podegrodzie Ryszard Marcinek oraz Stanisław Malinowski. W roku 1987 został oddany do użytku stadion sportowy z bieżnią wokół płyty boiska, następnie wybudowano budynek socjalny. Działalność sportowa klubu nie była by możliwa bez wsparcia finansowego Urzędu Gminy Podegrodzie, jak również oddanych działaczy i sponsorów. Ogromne zasługi w rozwój klubu wniósł i wnosi Wiesław Czop, który nie szczędzi środków finansowych, jak również pracy społecznej wykonywanej bezinteresownie przez Jego firmę. Z wykorzystaniem własnego sprzętu wybudował boisko treningowe, przeprowadził remont, modernizację budynku klubowego, wykonał nasypy pod ławki i zadaszenie trybuny, wykonał ogrodzenie całego obiektu sportowego Bramki dla „Orlików” oraz wiele innych przedsięwzięć⁵.

Klub w swych barwach trenuje seniorów, trampkarzy, juniorów i najmłodsze pokolenie młodzików. Obecnie drużyna seniorów awansowała do V ligi i z powodzeniem rozgrywa kolejne mecze.

Infrastruktura rekreacyjna

W 2022 roku w ramach programu „Małopolskie Tężnie Solankowe” Urząd Gminy pozyskał dofinansowanie z budżetu Województwa Małopolskiego i w miejscowości Podegrodzie wybudowano tężnię solankową.

Wokół obiektu powstała ścieżka spacerowa z ławkami, koszami na śmieci oraz lampami parkowymi. Jest też wygodny podjazd dla osób niepełnosprawnych. Teren został zaprojektowany z myślą o wypoczynku osób chcących wypocząć i odetchnąć zdrowym powietrzem oraz poczuć lecznicze działanie tężni.

⁵ Gmina Podegrodzie 2006, s. 101

W Naszacowicach przy boisku sportowym i placu zabaw oraz w Olszance na terenie OSP, powstały altany rekreacyjne.

2.1.5 Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Podegrodziu

Centrum kulturalnym Podegrodzia oddanym do użytku w 1975 roku stał się Gminny Ośrodek Kultury powołany Decyzją Naczelnika Gminy Podegrodzia z dnia 1 lipca 1976 roku. Jego siedzibą i bazą do prowadzonej działalności został wybudowany w czynie społecznym budynek domu ludowego, który był największym ośrodkiem kultury w powiecie. W 1967 roku rozpoczęto budowę systemem gospodarczym, a motorem i siłą napędową budowy był Stanisław Grudzień, który nie tylko zainicjował budowę, lecz także na niej pracował i poświęcał jej cały swój wolny czas.

Gminny Ośrodek Kultury w Podegrodziu posiada stałe zaplecze w postaci min: sali widowiskowej, pomieszczenia małej poligrafii, pracowni plastycznej, ceramicznej, malarskiej czy też np. sali konferencyjnej. Jego filie znajdują się w następujących miejscowościach: Mokra Wieś, Podrzecze, Naszacowice, Brzezna - Litacz. W ramach Gminnego Ośrodka Kultury prowadzone są następujące formy pracy:

- ✓ warsztaty malowania na szkle,
- ✓ warsztaty ceramiczne – 2 grupy dzieci i 1 grupa dorosłych,
- ✓ warsztaty bibułkarskie – seniorzy,
- ✓ warsztaty haftu regionalnego,
- ✓ warsztaty szydełkowania,
- ✓ zajęcia muzyczne: klarnet, kontrabas, akordeon, trąbka, gitara, skrzypce, keyboard,
- ✓ kółko plastyczne,
- ✓ zajęcia wokalne - 5 grup śpiewaczych oraz 3 solistów

Oprócz bogatej oferty zajęć prowadzonych przez wykwalifikowanych instruktorów, GOK jest koordynatorem ruchu kulturalnego i artystycznego na terenie gminy Podegrodzie. Najważniejszym zadaniem Gminnego Ośrodka Kultury jest kierowanie działalnością i organizowanie życia kulturalnego na terenie gminy. Praca Ośrodka widoczna jest między innymi poprzez z organizowanie i uczestniczenie w licznych imprezach:

a) o zasięgu wojewódzkim:

- „Druzbacka” - Konkurs Muzyk, Instrumentalistów, Śpiewaków Ludowych i Drużbów Weselnych,
- „Pastuszkowe Kolędowanie” - Ogólnopolskie Spotkania Dziecięcych i Młodzieżowych Grup Kolędniczych,

b) o zasięgu powiatowym:

- Powiatowy Przegląd Podłaźniczek i Ekspонатów Kolędniczych ,

c) o zasięgu gminnym:

- Gminny Przegląd Zespołów Kolędniczych,
- Przegląd Artystyczny Placówek Oświatowych Gminy Podegrodzie,
- Konkurs Palm Wielkanocnych,
- Święto Matki Boskiej Zielnej,
- Konkurs „Podegrodzka Scena Talentów”
- Koncert kolęd i pastorałek,
- Koncert w 19 rocznicę śmierci J.P.II,
- Koncert w rocznicę Odzyskania Niepodległości

Podegrodzie to stolica regionu Lachów Sądeckich. Tradycję, folklor i kulturę lachowską rozślawiają zespoły:

- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Podegrodzie" (GOK)
- Młodsza muzyka „Podegrodzie”(GOK)
- Orkiestra Dęta Długoleka-Świerkla,(GOK)
- Kapela „Gajduszek”(GOK)
- Dziecięca Grupa Wokalna „Lachowska Werwa”(GOK)
- Zespół Muzyczny „Mecyja” (GOK)
- Grupa Muzyczno-Wokalna „Olszaniarki” (GOK)
- Grupa Wokalna „Lachowskie Dziewczyny” (GOK)
- Grupa Wokalna „Podegrodzcy Chłopcy” (GOK)
- Grupa Wokalna „ Podegrodzkie Dziopy” (GOK)
- Regionalny Zespół "Małe Podegrodzie" (Szkoła Podstawowa w Podegrodziu)
- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Brzeźnioki” (Brzezna)

2.1.6 Zasoby dziedzictwa kulturowego

Ziemia podegrodzka posiada wiele zabytkowych obiektów sięgających X wieku naszej ery. Do najważniejszych zasobów, które zapoczątkowały istnienie osad obronnych a później wsi zaliczamy „Zamczysko” w Naszacowicach oraz „Groblę” i „Zamczysko” w Podegrodziu. Na szczególną uwagę zasługują zasoby architektury sakralnej jak kościoły i liczne kapliczki. Spośród zespołów zabytkowych wymienić można następujące:

- Kościół św. Jakuba Apostoła w Podegrodziu
- Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Brzeznej-Strzygańcu,
- Kaplica Świętej Trójcy w Chochorowicach,
- Kaplica Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Długolące-Świerkli,
- Kaplica Jezusa Chrystusa Frasobliwego w Juraszowej,
- Grodzisko w Naszacowicach,
- Kaplica św. Jana Chrzciciela w Olszance,
- Kaplica św. Jana Nepomucena w Mokrej Wsi,
- Kaplica Matki Boskiej Anielskiej w Mokrej Wsi,
- Kaplica św. Franciszka z Asyżu w Podrzeczu,
- Kaplica św. Anny w Podegrodziu,
- Kaplica św. Sebastiana w Podegrodziu,
- Kaplica Świętej Trójcy w Podegrodziu
- Kaplica św. Zofii w Podegrodziu,
- Cmentarz ewangelicki w Stadłach
- "Stara Plebania" w Podegrodziu,
- Kaplica Męki Pańskiej w Rogach,
- Dwór Stadnickich w Brzeznej,
- Zagroda Lachowska "Kubalówka" w Podegrodziu,
- Skansen Rzeźby Monumentalnej w Rogach,

Muzeum Lachów Sądeckich im. Zofii i Stanisława Chrzastowskich jest filią Sądeckiego Parku Etnograficznego. Mieści się w budynku wielofunkcyjnym w Podegrodziu. Muzeum powstało z prywatnej kolekcji etnograficznej założycieli - regionalistów i animatorów kultury, którzy mieszkali w Podegrodziu od końca lat dwudziestych. Ekspozycja poświęcona jest tradycyjnej kulturze materialnej regionu

lachowskiego: rolnictwu, wiejskim rzemiosłom jak garncarstwo, kowalstwo, obróbka włókna i tkactwo. Prezentowana jest również współczesna sztuka ludowa oraz plastyka obrzędowa, związana z tradycyjnymi świętami rodzinnymi i dorocznymi: różdżki weselne, palmy wielkanocne, wieńce dożynkowe, szopki, gwiazdy kolędnicze, turonie, koniki. W muzeum eksponowane są oryginalne świąteczne stroje podegrodzkie, powstałe w większości na przełomie XIX i XX w. Na bogato wyszywanych męskich kaftanach, gurmanach, kobiecych gorsetach i wizytkach można podziwiać doprowadzone do perfekcji zdobnictwo wiejskich ubiorów. Wystawę etnograficzną uzupełnia poświęcona przeszłości regionu ekspozycja archiwalnych zdjęć wiejskiego fotografa Wojciecha Migacza żyjącego w Gostwicy na przełomie XIX i XX wieku. Osobny zakres tematyczny prezentuje wystawa ze zbiorów własnych nowosądeckiego muzeum pt. "Archeologia Podegrodzia i okolic Nowego Sącza"⁶.

Biblioteka Gminna w Podegrodziu jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Podegrodzie wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury Gminy Podegrodzie. Biblioteka działa na podstawie Ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 roku, Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 roku oraz Statutu nadanego przez organizatora. Swoje zadania Biblioteka realizuje w głównej siedzibie w Podegrodziu oraz Filiach w miejscowościach : Brzezna, Gostwica, Olszana. Biblioteka wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Głównymi zadaniami Biblioteki jest zaspakajanie potrzeb czytelnich, oświatowych, kulturalnych informacyjnych mieszkańców Gminy Podegrodzie. Zadania te realizowane są poprzez gromadzenie zbiorów, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie oraz selekcje księgozbioru. Pracownicy Biblioteki oraz Filii prowadzą zadania na rzecz rozwoju czytelnictwa wśród mieszkańców Gminy Podegrodzie. W celu ułatwienia dostępu do księgozbioru na bieżąco wprowadza się zbiory biblioteczne do katalogu elektronicznego SOWA, który systematycznie jest aktualizowany do najnowszej wersji umożliwiającej czytelnikom uzyskanie bezpośredniej informacji dotyczącej dostępności rezerwowanej, zamówionej książki. Na bieżąco prowadzona jest strona internetowa Biblioteki Gminnej w Podegrodziu. Biblioteka Gminna współpracuje z Biblioteką Powiatową w Starym Sączu, Biblioteką Pedagogiczną w Nowym Sączu bibliotekami szkolnymi działającymi w Szkołach

⁶ <https://www.wuoz.malopolska.pl>, data emisji 12.12.2024 r.

Podstawowych z terenu Gminy Podegrodzie, z którymi zostały podpisane porozumienia o współpracy, instytucjami kultury z terenu Gminy Podegrodzie, OPS w Podegrodziu, Powiatowym Domem Kultury z siedzibą w Starym Sączu, Muzeum Ziemi Sądeckiej oraz ANS w Nowym Sączu. Sieć Filii Biblioteki Gminnej w Podegrodziu zapewnia mieszkańcom Gminy dobry dostęp do zbiorów bibliotecznych, informacji naukowej, edukacji czytelniczej, dobrej współpracy z Szkołami Podstawowymi z terenu Gminy. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jej Filii jest systematycznie wzbogacany, aktualizowany poprzez zakupy ze środków budżetowych Biblioteki Gminnej, oraz darów od czytelników. W ramach podniesienia jakości obsługi zakupiono trzy nowe komputery do Filii Biblioteki w Brzeznej, Olszanie, Gostwicy, oraz zakupiono regały biblioteczne dla Biblioteki w Podegrodziu i szafy na materiały ulotne.

W celu popularyzacji książki i upowszechniania czytelnictwa Biblioteka Gminna organizuje:

- Całoroczny konkurs na najlepszego czytelnika,
- Okolicznościowe wystawy
- Lekcje biblioteczne w bibliotece i muzeum regionalnym,
- Pogadanki o folklorze, historii regionu Lachów Podegrodzkich oraz o archeologii Podegrodzia i okolic Nowego Sącza,
- Kiermasze książek,
- Spotkania autorskie,
- Wakacje z biblioteką,
- Spotkania w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”,
- Konkursy plastyczne
- Noc w bibliotece
- Kampanie społeczne
- Jesienne spotkania z poezją.

Za pracę z dziećmi i młodzieżą Biblioteka Gminna w Podegrodziu otrzymała Wielki Laur Piękniejszej Strony Świata.

Zestawienie punktów bibliotecznych przedstawia tabela 14.

Tabela 12: Gminna Biblioteka w Podegrodziu wraz z filiami.

Nazwa	Lokalizacja	Liczba woluminów w tym literatura	Liczba czytelników
-------	-------------	-----------------------------------	--------------------

Biblioteka Gminna w Podegrodziu	W budynku wielofunkcyjnym w	22966	3122
Filia Biblioteki Gminnej w Brzeznej	W budynku Gminnego Przedszkola w Brzeznej	7786	360
Filia Biblioteki w Gostwicy	Pomieszczenie przy Szkole Podstawowej	6336	188
Filia Biblioteki w Olszanie	W budynku Szkoły Podstawowej	7581	207

Źródło: dane z Urzędu Gminy Podegrodzie.

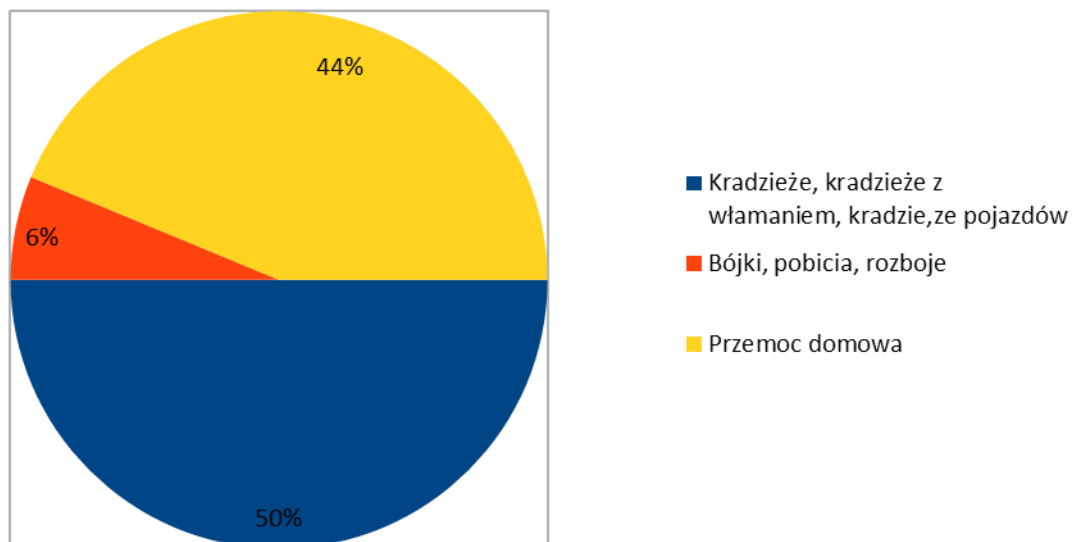
Biblioteka Gminna w Podegrodziu w roku 2023 zarejestrowała 4 133 czytelników natomiast liczba odwiedzin to 28 761 osób korzystających z zasobów biblioteki.

W Podegrodziu aktywnie działa **Stowarzyszenie Krzewienia Kultu Świętego Ojca Stanisława Papczyńskiego** założone w 2016 roku w celu propagowania i krzewienia kultu świętego Ojca Stanisława Papczyńskiego. W miejscu gdzie się urodził święty St., Papczyński, stowarzyszenie podjęło działania, żeby wybudować Muzeum Papczyńskiego. Działania stowarzyszenia koncentrują się na wielu obszarach takich jak działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego ziemi podegrodzkiej i tradycji lachów podegrodzkich, podejmowanie działań na rzecz upowszechniania tradycyjnego stroju podegrodzkiego, działalność na rzecz podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, ochrona zabytków architektury sakralnej i świeckiej, podejmowanie działań mających na celu propagowanie i zachowanie od zapomnienia tradycyjnych wyrobów i produktów kulinarnych związanych z ziemią sądecką w szczególności ziemią podegrodzką. Stowarzyszenie zajmuje się również ochroną i promocją zdrowia, promowaniem aktywnego spędzania wolnego czasu, organizowaniem wypoczynku dzieci, młodzieży i dorosłych oraz propagowanie, kultywowanie i upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa. Rozpoznawalną inicjatywą stowarzyszenia w regionie jest wspomniana budowa Muzeum Papczyńskiego, które ma być narzędziem promocji ziemi Podegrodzkiej, poprzez przybliżenie osoby i postawy Stanisława Papczyńskiego.

2.1.7 Bezpieczeństwo gminne

W Gminie Podegrodzie bezpieczeństwo zapewnia Komisariat Policji w Starym Sączu obejmujący swoim działaniem Miasto i Gmina Stary Sącz oraz Gmina Podegrodzie.

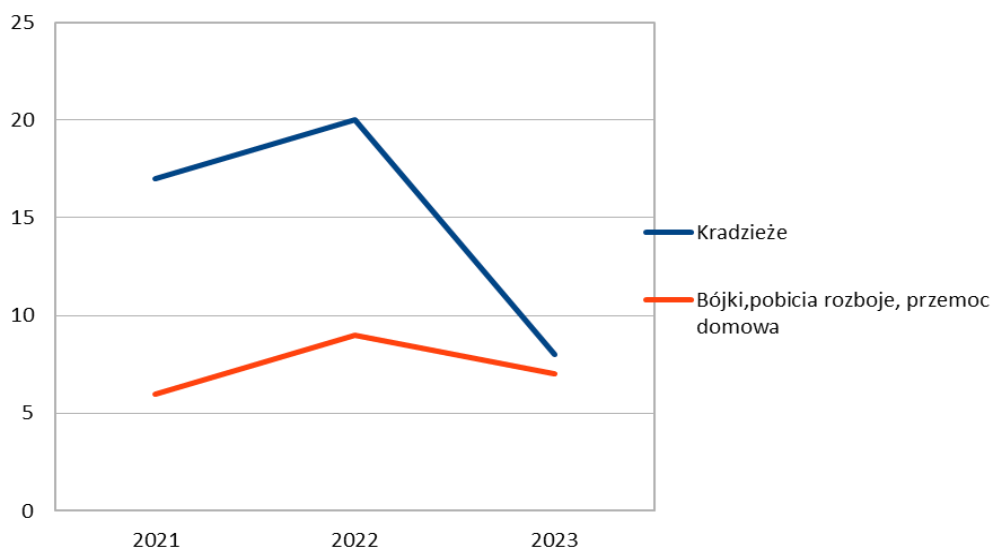
Zgodnie z danymi Komisariatu Policji w 2023 r. na obszarze Gminy Podegrodzie odnotowano łącznie 16 przestępstw. Głównie były to kradzieże (ok. 50% popełnionych przestępstw) oraz pozostałe przestępstwa – 50 %.

Wykres 2: Rodzaje przestępstw odnotowanych w Gminie Podegrodzie w 2023 r.

Źródło: dane z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Na przestrzeni lat 2020-2023 widać spadek liczby popełnianych przestępstw, co obrazuje wykres 4.

Wykres 3: Liczba przestępstw popełnionych na terenie Gminy Podegrodzie w latach 2020-2023.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Straż pożarna

Na terenie gminy Podegrodzie zlokalizowanych jest 13 jednostek OSP:

- OSP Brzezna,
- OSP Brzezna-Litacz,
- OSP Chochorowice,
- OSP Długoleka-Świerkla,
- OSP Gostwica,
- OSP Juraszowa,
- OSP Mokra Wieś,
- OSP Naszacowice,
- OSP Olszana,
- OSP Olszanka,
- OSP Podegrodzie,
- OSP Podrzecze,
- OSP Stadła

Sześć jednostek OSP – Brzezna, Brzezna-Litacz, Olszanka, Podegrodzie, Podrzecze i Stadła są włączone w struktury KSRG. Wszystkie natomiast przynależą do Oddziału Gminnego ZOSP RP w Podegrodziu.

Do Ochotniczych Straży Pożarnych należy łącznie 833 druhow i druhen z tego: czynnie działa 411 osoby, w tym 31 kobiet, W 13 jednostkach OSP działa 13 drużyn pożarniczych (MDP). Łącznie w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych udziela się 342 osoby w tym 146 dziewcząt⁷.

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Podegrodzie funkcjonuje 1 podmiot⁸:

- NZOZ „Zdrowie Rodziny” Praktyka Grupowa Lekarzy Sp. z o.o. w Podegrodziu- realizuje kompleksowe świadczenia medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w Ośrodku Zdrowia w Brzeznej i Podegrodziu

Na terenie Gminy zlokalizowana są 4 apteki:

- Apteka”PILULA” w Podegrodziu

⁷ Na podstawie danych Sekretarz OSP Stadła

⁸ NZOZ Zdrowie Rodziny - data emisji 13.12.2024 r.

- Apteka „NOWA” w Podegrodziu
- Apteka w Brzeznej
- Apteka Sąddecka w Brzeznej

2.1.8 Identyfikacja problemów w sferze przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej

Strefa przestrzenno – funkcjonalna

1. Budowa świetlicy wiejskiej w Chochorowicach wraz z pomieszczeniami przeznaczonymi dla OSP. Remonty i doposażenie istniejącej świetlicy w Mokrej Wsi.
2. Remont placów zabaw przy Żłobku i przedszkolu w Brzeznej, szkole w Brzeznej, szkole w Podegrodziu.
3. Budowa Szkoły Podstawowej w Stadłach (w trakcie realizacji), Przebudowa infrastruktury sportowej na terenie Gminy: Budowa Sali gimnastycznej i boisk sportowych przy Szkole w Stadłach, Remont Orlika w Podegrodziu i Brzeznej.
4. Budowa miejsc aktywności sportowo – rekreacyjnej, stawów w Brzeznej, ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Brzeznej i Podegrodziu.

Strefa techniczna

1. Obiekty użyteczności publicznej wymagające termomodernizacji to głównie budynek Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Kultury w Podegrodziu, Szkoły Podstawowej Olszanka, Remizy OSP Olszana i Olszanka.
2. Konieczność rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej:
 - Konieczność rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej w miejscowości Długoleka-Świerkla Etap II.
 - Rozbudowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w kierunku miejscowości Rogi.
 - Połączenie sieci wodociągowej w miejscowości Podrzecze – Brzezna.
 - Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brzezna, Chochorowice, Podrzecze.
 - Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chochorowice.
 - Budowa nowych ujęć wody dla gminy Podegrodzie.

- Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Podegrodzie.
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Brzezna (przysiółek Równia Ujęcie), Gostwica (przysiółek Wierzchowina), Podrzecze (przysiółek Młyńczyska - Tłoki) oraz w kierunku miejscowości Olszana.
- Istniejąca sieć kanalizacyjna obejmuje miejscowości Podrzecze, Stadła, Brzezna, Podegrodzie, Gostwica oraz kilka budynków w Naszacowicach. Kanalizacji nie mają jeszcze niektórzy mieszkańcy Brzeznej, Gostwicy, Podegrodzia oraz wszyscy mieszkańcy miejscowości Chochorowic, Długołęki Świerkli, Mokrej Wsi, Juraszowej, Rogów, Olszanej i Olszanki. Konieczna jest realizacja inwestycji w obszarze rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

2.2 Strefa środowiskowa

Strefę środowiskową przeanalizowano głównie pod względem zagrożeń występowania zanieczyszczeń powietrza, wód oraz zagrożeń powodziowych i osuwiskowych. Strefa ta jest trudnym obszarem do badań z powodu niemożliwości pozyskania danych dla każdego sołectwa osobno.

Dla analizy problemów w ramach strefy środowiskowej przyjęto poniższe wskaźniki:

- Ilość obiektów z wyrobami zawierającymi azbest
- liczba dzikich wysypisk śmieci.

2.2.1 Zasoby i stan środowiska naturalnego

Gmina Podegrodzie jest położona w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. Leży na wysokości ok. 340 m n.p.m. Oddalona jest od Nowego Sącza o około 12 km. Gmina Podegrodzie zajmuje obszar 63,74 km², w tym użytki rolne stanowią 66%, natomiast użytki leśne 21% ogółu powierzchni gminy. Pod względem geologicznym gmina leży w całości w obrębie Karpat Zachodnich – rozległego pasma górskiego zbudowanego prawie wyłącznie z grubego kompleksu osadów fliszowych, sfałdowanego w neogenie a następnie w miocenie.

Na obszarze gminy Podegrodzie znajduje się kilka udokumentowanych złóż kopalin wpisanych do bilansu zasobów kopalin, które przedstawione są w poniższej tabeli.

Obecnie złożem zagospodarowanym jest złożo Podegrodzie I.

Tabela 13: Złoże kopalin na terenie Gminy Podegrodzie

Nazwa złoża	Surowiec	Zasoby geologiczne bilansowe (w tys.t)	Stan zagospodarowania złoża
Podegrodzie I	Piaski i żwiry	-	Z - złożę, z którego wydobyć zostało zaniechane
Podegrodzie - przy Wale	Piaski i żwiry	597	R- złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Stadła	Piaski i żwiry	-	R- złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Chochorowice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	R- złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Kwasowiec	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	-	R- złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Źródło: Bilans Zasobów Kopalin - Państwowy Instytut Geologiczny - PIB, data emisji: 14.12.2024 r.

Tereny rolne w Gminie Podegrodzie zajmują około 4432 ha, co stanowi 69% powierzchni ogólnej Gminy. Największy obszar gleb zajmują gleby brunatne i płowe, a w dolinie Dunajca mady, występujące na niewielkim obszarze. Na terenie miejscowości Olszana, Mokra Wieś i Gostwica występują niewielkie tereny cennych gleb organicznych, torfowo-mułowych o łącznej powierzchni 9,1 ha. Tereny grzbietów i stromych stoków pogórza są zajmowane przez typowe dla fliszu karpackiego słabe gleby bielcowe względnie brunatne, kwaśne i wylugowane. Pod względem przynależności użytków rolnych do poszczególnych klas bonitacyjnych dominują gleby dobrej jakości zaliczane do klas II-IV (głównie mady, gleby brunatne i płowe):

- gleby klasy II – 1,75 %,
- gleby klasy III – 17,86 %,
- gleby klasy IV – 61,17 %,
- gleby klasy V – 16,64 %,
- gleby klasy VI – 2,58 %.

Gleby na terenie gminy nie są skażone metalami ciężkimi, dominuje ich zawartość naturalna. Znaczny odsetek powierzchni użytków rolnych stanowią sady. Sadownictwo, przede wszystkim w Olszanie i Olszance, jest jedną z podstawowych gałęzi gospodarki rolnej. W dolinach rzecznych, zwłaszcza wzdłuż ich koryt i przy gospodarstwach rolnych często występują użytki zielone (łąki i pastwiska).

Wody podziemne

Wody podziemne na terenie gminy Podegrodzie występują w kilku poziomach wodonośnych: trzeciorzędowym i czwartorzędowym (3 poziomy). Z trzeciorzędowym poziomem wodonośnym związane jest występowanie licznych (156 zarejestrowanych na terenie gminy) źródeł. W piętrze czwartorzędowym można wyróżnić 3 poziomy: holoceni i plejstoceni (występujące w dolinie Dunajca) oraz poziom związany z dopływami tej rzeki. Poziom holoceni jest głównym użytkowym poziomem wodonośnym na terenie gminy. Wyodrębniony w nim został, podlegający ochronie, Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 437 „Dolina rzeki Dunajec”. Ma on charakter porowy. Zasoby tego zbiornika stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę, nie tylko mieszkańców południowo-wschodniej części gminy, ale także całej Kotliny Sądeckiej. Z powodu płytkiego zalegania GZWP nr 437 „Dolina rzeki Dunajec”, zbiornik ten narażony jest na zanieczyszczenia o charakterze lokalnym. Gmina Podegrodzie występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 166 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Wody powierzchniowe

Gmina Podegrodzie położona jest w dorzeczu Dunajca i odwadniana przez jego lewobrzeżne dopływy: Barczynka, Jastrzębik, Słomkę, Łąkę, Gostwiczankę (wraz z spływającym do niej potokiem Suchy) oraz Brzeżniankę. Dunajec stanowi w swym środkowym biegu południowo-wschodnią granicę gminy. Na terenie gminy, na całej swej długości jest rzeką obwałowaną, charakteryzuje się dużymi wahaniami stanów wody. Przy wschodnim krańcu gminy, Dunajec łączy się ze swym największym prawobrzeżnym dopływem - Popradem, płynącym poza granicami gminy. Pozostałe ww. główne ciek wodne mają górski charakter. W górnych odcinkach przebiegają głęboko wciętymi w teren V-kształtnymi dolinami, w dolnych – są obwałowane. Wahania stanów wody zależą przede wszystkim od ilości opadów atmosferycznych. Maksymalny stan wody osiągają w okresach intensywnych opadów letnich. W granicach omawianego obszaru, na terenie terasy zalewowej Dunajca, znajduje się kilkanaście zbiorników wód powierzchniowych, powstałych w wyniku zalania poeksploatacyjnych wyrobisk kruszywa naturalnego. W dolinie Dunajca, miejscami również w dolinach pozostałych cieków, występują tereny podmokłych łąk.

Do czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych należą uwarunkowania naturalne, takie jak warunki klimatyczne i hydrologiczne, czy zdolność

samooczyszczania oraz zanieczyszczenia antropogeniczne. Znaczną część zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych stanowią zanieczyszczenia obszarowe. Źródłem tych zanieczyszczeń jest przede wszystkim:

- ✓ rolnictwo, co wynika głównie z faktu stosowania nawozów sztucznych i naturalnych (np. gnojowica), a także środków ochrony roślin (obecnie w ilościach malejących),
- ✓ hodowla zwierząt poprzez niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich niewłaściwe, zbyt duże lub zbyt częste stosowanie na polach,
- ✓ niedostateczna infrastruktura odprowadzająca ścieki bytowo – gospodarcze.

Do zanieczyszczeń punktowych, stwarzających bardzo poważne zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych należą przede wszystkim:

- ✓ bezpośrednie zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych do cieków wodnych (na nieskanalizowanych obszarach),
- ✓ zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków (nieodpowiadających warunkom pozwolenia wodnoprawnego).

Stan czystości rzek występujących na terenie województwa małopolskiego kontroluje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie.

W 2023 roku doszło do zanieczyszczenia Jastrzębik w miejscowości Olszana. Potok został zanieczyszczony na odcinku od mostu na drodze powiatowej 1542K w górę jego biegu. Woda na zanieczyszczonym odcinku charakteryzowała się szaroczną barwą oraz wyczuwalny był drażniący, specyficzny zapach. Po pobraniu próbek ścieków z wylotu oraz próbek z potoku powyżej, badania wykazały, iż nieoczyszczone ścieki odprowadzane do potoku Jastrzębik spowodowały istotne obniżenie pH (zakwaszenie cieku), zmianę warunków tlenowych oraz nieznaczną zmianę przewodności⁹.

Gmina Podegrodzie znajduje się w obrębie następujących JCWP:

- Jastrząbka RW20001221419949,
- Słomka RW20001221419969,
- Gostwiczanka RW20001221419989,
- Brzeźnianka RW20001221419992,
- Dunajec od Obidzkiego Potoku do Zb. Rożnów RW20001521439

Na terenie Gminy Podegrodzie nie ma punktów pomiarowych monitoringu wód podziemnych sieci krajowej i regionalnej, toteż poziom ich zanieczyszczenia można

⁹ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie – data emisji: 14.12.2024

prognozować w oparciu o analizę okolicznych punktów pomiarowych, lokalną koncentrację zagrożeń, przepuszczalność gruntu oraz głębokość zalegania wód.

Na podstawie badań i analizy wód w sześciu punktach pomiarowych okolicznych gmin (na terenie powiatów nowosądeckiego, m. Nowy Sącz, nowotarskiego), przeprowadzone w 2022 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych określono jako dobrą i zadowalającą (klasa II-III)¹⁰.

Powietrze atmosferyczne

O stanie powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji zanieczyszczeń ze wszystkich źródeł, z uwzględnieniem przepływów transgenicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Do zagrożeń jakie powoduje zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego należą między innymi:

- ✓ zmiany klimatyczne – wzrost stężeń CO₂, CH₄, N₂O oraz freonów i halonów w górnej warstwie atmosfery, poprzez wzmocnienie efektu cieplarnianego prowadzi do częstszych powodzi, susz, huraganów oraz zmian w tradycyjnych uprawach rolniczych;
- ✓ eutrofizacja – nadmiar ilości azotu, pochodzącego z NO₂ i NH₃ docierającego z powietrza do zbiorników wodnych prowadzi do zmian w ekosystemach.

Powyższe zjawiska są następstwem wzrostu ilości substancji zanieczyszczających atmosferę.

Co roku Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Ocena ta wykonywana jest w oparciu o ustawę – Prawo ochrony środowiska, wprowadzoną w życie w 2001 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2024 poz. 54).

Celem oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:

¹⁰ <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>

- Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego), których wartości zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845). Dla wszystkich zanieczyszczeń są to wartości zgodne z dyrektywami 2008/50/WE i 2004/107/WE. Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza POP).
- ✓ Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach. Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) lub, w przypadku uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.
- Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji).

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 3 strefy:

- Aglomeracja Krakowska,
- Miasto Tarnów,
- Strefa małopolska, do której należy gmina Podegrodzie.

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2023 roku z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz ochrony roślin, dla strefy małopolskiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14: Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu

ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM 2,5)

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
Aglomeracja krakowska	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
Miasto Tarnów	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
Strefa małopolska	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023 - GIOŚ.

Wynik oceny strefy małopolskiej za 2023 rok, w której położona jest gmina Podegrodzie wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, ozonu, niklu. Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, dla strefy małopolskiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla: pyłu PM10 i benzo(a)pirenu.

W 2023 roku strefę małopolską, w tym Gminę Podegrodzie zaliczono do klasy A - stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych

Na terenie Gminy Podegrodzie nie ma stałych stanowisk pomiarowych monitoringu jakości powietrza. Najbliższą stacją pomiarową monitoringu jakości powietrza w ramach PMŚ jest stacja w Nowym Sączu, przy ul. Nadbrzeżnej (kod krajowy: MpNoSacznadb). Dokonuje ona pomiarów dla miasta Nowego Sącza oraz dla całego powiatu nowosądeckiego. W Gminie Podegrodzie największe zanieczyszczenie powietrza występuje w okresie jesienno-zimowym (grzewczym), co jest związane ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię ciepłą, nieodpowiednim spalaniem, a także wykorzystaniem złej jakości paliw w nieefektywnych piecach (niska emisja)¹¹.

Formy ochrony przyrody

Na obszarze Gminy Podegrodzie występują następujące formy ochrony przyrody:

¹¹ „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Podegrodzie na lata 2019 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2026”

1. Obszary chronionego krajobrazu - gmina Podegrodzie pozostaje w granicach Południowo małopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Zgodnie z zapisami §3 ust. 1 pkt 7 Uchwały Nr XX/274/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie Południowo małopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje zakaz m.in. budowania nowych obiektów budowlanych w wyznaczonych strefach, zgodnie z mapą stanowiącą załącznik nr 2 do ww. Uchwały oraz w pasie szerokości 10 m m.in. od linii brzegów rzek wskazanych na mapie stanowiącej załącznik nr 4 do Uchwały, za wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej oraz zgodnie z pozostałymi przepisami ww. Uchwały. Zakaz ten ma na celu ochronę stref buforowych wzdłuż cieków wodnych, a także wokół zbiorników wodnych w postaci pasów, szuwarów, zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności, ograniczenia spływu substancji biogennych oraz umożliwienia bytowania i migracji zwierząt roślin i grzybów.

W celu zachowania trwałości oraz zwiększania różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych należy dążyć m.in. do: utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych a także sprzyjania tworzeniu zwartych kompleksów leśnych, tworzenia i odtwarzania stref ekotonowych, utrzymywania i tworzenia leśnych korytarzy ekologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków), zalesiania i zadrzewiania gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej (z wyłączeniem terenów na których występują nieleśne siedliska podlegające ochronie, punkty i ciągi widokowe itp.), zachowania siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków, dążenia do utrzymania odpowiedniego poziomu wód gruntowych.

Dla ochrony ekosystemów nieleśnych w obrębie Południowo małopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu należy dążyć m.in. do: przeciwdziałania procesom zarastania łąk i pastwisk cennych ze względów przyrodniczych i posiadających wysokie walory estetyczno – krajobrazowe, ochrony terenów otwartych przed zabudową rozproszoną (poprzez kształtowanie zwartych układów urbanistycznych), zachowanie mozaiki pól uprawnych, formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych, zachowanie korytarzy ekologicznych a także siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków, utrzymanie poziomu wód gruntowych (dla zachowania bioróżnorodności), zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-

błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków.

2. Pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna- *Tilia cordata* , znajdująca się na działce ewidencyjnej nr 219 w Długołęce-Świerkli

3. Obszary Natura 2000:

- obszar Natura 2000 Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052 – specjalny obszar ochrony siedlisk
- obszar Natura 2000 Środkowy Dunajec z dopływami PLH120088 – specjalny obszar ochrony siedlisk

Na obszarze gminy Podegrodzie wyznaczone zostały obszary, przez które przebiegają najważniejsze korytarze ekologiczne. Południowo-wschodnia i północno-zachodnia część gminy Podegrodzie objęta została krajową siecią ekologiczną ECONET-PL międzynarodowym korytarzem ekologicznym Dolnego Dunajca (29m) oraz krajowym korytarzem ekologicznym Beskidu Makowskiego i Wyspowego (70k).

2.2.2 Zagrożenie powodziowe i osuwiskowe

Na terenie gminy Podegrodzie dużym problemem jest występujące tu zagrożenie powodziowe. Ochronie terenów terasy nadzalewowej służą wzniesione w dolinie Dunajca obwałowania. Ponadto przepływy tej rzeki regulowane są zbiornikiem wodnym i zaporą w Czorsztynie. Dopływy Dunajca przepływające przez gminę są natomiast tylko częściowo uregulowane. Ze względu na duże spadki terenów i niewielką pojemność tych cieków, w przypadku obfitych opadów atmosferycznych lub wiosennych roztopów pokrywy śnieżnej, charakterystycznym zjawiskiem są tu gwałtowne wezbrania. Mogą one w dolinach powodować lokalne powodzie i podtopienia. Dla obszarów nieobwałowanych gminy, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, dyrektor RZGW w Krakowie sporządził „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni górnego Dunajca” w którym poza terenami zagrożenia powodzią wskazano również tereny poddawane erozji brzegowej i obszary osuwiskowe. Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmuje tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym rz. Dunajec oraz wyznaczone wzdłuż nieobwałowanych odcinków rz. Dunajec i potoków Jastrzębik, Słomka, w oparciu

o linię zalewu o prawdopodobieństwie przewyższenia 1%. Obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią na analizowanym obszarze są przede wszystkim tereny terasy zalewowej tej rzeki. Zagrożona jest też część terasy nadzalewowej Dunajca, która może być zalana w przypadku przerwania wałów przeciwpowodziowych. Ponadto zalewane mogą być tereny położone bezpośrednio przy dwóch dopływach Dunajca – Słomce i Jastrzębiku¹².

Na obszarze znajdującym się w granicach gminy jest około 150 osuwisk. Wskaźnik osuwiskowości liczony jako stosunek powierzchni osuwisk do powierzchni obszaru, na którym są rejestrowane, obliczony dla obszaru położonego w obrębie jednostki magurskiej na zachód od Nowego Sącza, w rejonie Podegrodzia wynosi 2,8–3,36. Przyjęta 4 kategoria osuwiskowości (w ramach projektu SOPO) dla terenu gminy sugerowała możliwość występowania tutaj około 140 osuwisk.

Ostatecznie rozpoznano 271 osuwisk, co daje około 4 osuwiska na 1 km² powierzchni (nie brano pod uwagę obiektów małych poniżej 0,05 ha i niezagrażających obiektom infrastruktury lub budynkom). Taka liczba osuwisk stawia teren gminy w 5 kategorii osuwiskowości (dla tej kategorii zgodnie z umową zakładano 3,1–5,0 osuwiska na 1 km²). Poza osuwiskami wytypowano 12 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Obszar gminy Podegrodzie charakteryzuje się stosunkowo dobrym rozpoznaniem osuwisk co związane jest z wykonaniem arkusza Nowy Sącz SMGP, gdzie zaznaczono kilkadziesiąt osuwisk w obrębie obecnych granic gminy Podegrodzie. Najwięcej osuwisk i największe z nich zarejestrowano w rejonie Podegrodzia, Brzeznej, Gostwicy i Mokrej Wsi.

W latach 60. i 70. XX wieku obszar gminy inwentaryzowany był pod kątem występowania osuwisk. Oprócz samych osuwisk wyznaczono także obszary predysponowane do rozwoju ruchów masowych, które zajmują blisko połowę obszaru gminy. Największe osuwiska zarejestrowano w środkowej części gminy na stokach opadających w stronę doliny Dunajca. Dużą liczbę osuwisk o znacznych powierzchniach zanotowano także w północnej części gminy w rejonie Mokrej Wsi oraz między Strzygańcem a Brzezną. Podczas rejestracji przeprowadzonej w roku 1997 na obszarze gminy Podegrodzie zinwentaryzowano 7 osuwisk (dwa w Podegrodziu oraz Brzeznej, po jednym w Mokrej Wsi, Chorowicach i Strzygańcu). Wszystkie z nich były aktywne i przyczyniały się do zniszczeń dróg lub budynków gospodarczych. Do bazy

¹² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Podegrodzie na lata 2019 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2026

danych o zagrożeniach osuwiskowych prowadzonej w ramach tzw. Komponentu A Projektu Ośłony Przeciwośuwiskowej, z obszaru gminy Podegrodzie zgłoszono 8 obiektów. Są to: cztery osuwiska w Podegrodziu, 2 osuwiska w Brzeznej, osuwisko w Mokrej Wsi, osuwisko w Litaczu, Naszacowicach i Olszance. Osuwiska te uszkodziły drogi gminne i powiatową oraz 2 budynki mieszkalne i gospodarcze. Karty dokumentacyjne tych obiektów wykonane zostały w 2003 roku przez Antoniego Wójcika (Główny Koordynator MOTZ). Obecnie tylko dwa osuwiska, położone w Brzeznej, posiadają dokumentację geologiczno-inżynierską wykonaną w celu zabezpieczenia drogi powiatowej Na terenie gminy Podegrodzie wykartowano 264 osuwiska, w tym: 25 aktywnych, 76 okresowo aktywnych i 128 nieaktywnych, a na kolejnych osuwiskach koluwia mają dwa lub trzy stopnie aktywności.

Wielkość osuwisk jest zróżnicowana. Najmniejsze mają około 500 m² (takie osuwiska znaczono na mapie jeśli zagrażają one budynkom lub infrastrukturze). Wiele osuwisk ma powierzchnię do 0,5–1 hektara. W roku 2010 po obfitych opadach deszczu powstały nowe, lub uaktywniły się (częściowo lub w całości) stare osuwiska. W związku z uaktywnieniem koluwiów na dużej części starych osuwisk lub powstaniem nowych zsuwów, w roku 2010 prowadzone były prace dokumentujące osuwiska i zniszczenia przez nie wywołane. W roku 2010 r. w obrębie granic gminy Podegrodzie wykonano 5 kart dokumentacyjnych osuwisk. Podczas prac nad obserwacjami terenów osuwiskowych wyróżniono 12 terenów zagrożonych ruchami masowymi, tj. takich miejsc, na których można spodziewać się rozwoju ruchów masowych w przyszłości. Dla każdego osuwiska sporządzono tzw. kartę rejestracyjną, gdzie podano podstawowe informacje o obiekcie. Karty te wprowadzono do internetowej bazy SOPO. W trakcie prac terenowych w 2011 r. obserwowano odnowienie starych osuwisk.¹³

¹³ *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, Zbigniew Koluch, Danuta Nowicka, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2012.*

Tabela 15: Zestawienie aktywnych osuwisk na terenie Gminy Podegrodzie.

Lp.	Miejscowość/przysiółek	Numer osuwiska w bazie SOPO	Uwagi dotyczące monitoringu
1.	Brzezna-Litacz	42 477	
2.	Brzezna -Litacz	42 480	Do obserwacji i monitoringu
3.	Brzezna-Litacz	42 490	Do obserwacji
4.	Brzezna-Litacz	42 496	
5.	Brzezna-Litacz	42 500	
6.	Strzyganiec	42 501	
7.	Chorowice(Chochorowice)	42 504	
8.	Brzeziny	42 505	Do obserwacji
9.	Mokra Wieś	42 506	
10.	Mokra Wieś	42 508	
11.	Gostwica (Wardrężyny)	42 512	
12.	Kwasowiec	42 517	
13.	Gostwica	42 518	
14.	Gostwica	42 522	Do obserwacji
15.	Gostwica	42 523	
16.	Strzyganiec	42 524	Do obserwacji
17.	Gostwica	42 531	Do obserwacji
18.	Mokra Wieś	42 534	Do monitoringu
19.	Krzaki Gostwickie	42 537	
20.	Łączki	42 538	Do obserwacji
21.	Gostwica	42 539	Do obserwacji
22.	Gostwica	42 540	Do monitoringu
23.	Gostwica	42 541	Do obserwacji
24.	Gostwica	42 543	Do obserwacji
25.	Gostwica	42 545	Do obserwacji
26.	Mokra Wieś (Krzyże)	42 548	
27.	Mokra Wieś (Krzyże)	42 567	
28.	Mokra Wieś (Pod Sośliną)	42 573	
29.	Mokra Wieś (Pod Sośliną)	42 577	
30.	Mokra Wieś (Pod Sośliną)	42 578	Do obserwacji i monitoringu
31.	Mokra Wieś (Pod Sośliną)	42 579	Do monitoringu
32.	Podegrodzie (Barcynka)	42 589	
33.	Podegrodzie	42 616	
34.	Olszana (Budzyń)	42 618	Do obserwacji
35.	Juraszowa	42 622	
36.	Naszacowice	42 667	

Lp.	Miejscowość/przysiółek	Numer osuwiska w bazie SOPO	Uwagi dotyczące monitoringu
37.	Podegrodzie (Kąty)	42 682	
38.	Olszanka (Podglinka)	42 691	
39.	Gostwica	42 709	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi*, Zbigniew Koluch, Danuta Nowicka, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2012.

W zakresie zagrożeń osuwiskami Powiat Nowosądecki prowadzi Rejestr osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. W gminie Podegrodzie zarejestrowano 260 osuwisk. Szczegółowe zestawienie osuwisk przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16: Zarejestrowane osuwiska na terenie Gminy Podegrodzie.

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
1.	Długoleka-Świerkla	42450 KRO	0.028 ha
2.	Długoleka-Świerkla	42451 KRO	11.336 ha
3.	Długoleka-Świerkla	42452 KRO	3.181 ha
4.	Długoleka-Świerkla	42453 KRO	0.12 ha
5.	Wola Brzeziańska	42454 KRO	0.378 ha
6.	Łąki Gostwickie	42455 KRO	7.099 ha
7.	Łąki Gostwickie	42456 KRO	28.367 ha
8.	Łąki Gostwickie	42458 KRO	0.42 ha
9.	Łąki Gostwickie	42459 KRO	0.248 ha
10.	Długoleka-Świerkla	42460 KRO	7.221 ha
11.	Długoleka-Świerkla	42461 KRO	6.076 ha
12.	Długoleka-Świerkla	42462 KRO	1.594 ha
13.	Długoleka-Świerkla	42463 KRO	0.311 ha
14.	Długoleka-Świerkla	42464 KRO	2.376 ha
15.	Długoleka-Świerkla	42465 KRO	19.527 ha
16.	Długoleka-Świerkla	42466 KRO	0.236 ha
17.	Długoleka-Świerkla	42467 KRO	0.4 ha
18.	Długoleka-Świerkla	42468 KRO	0.194 ha
19.	Długoleka-Świerkla	42469 KRO	0.738 ha
20.	Gostwica	42470 KRO	2.881 ha
21.	Gostwica	42471 KRO	0.302 ha
22.	Brzezna-Litacz	42472 KRO	0.226 ha
23.	Brzezna-Litacz	42473 KRO	0.438 ha
24.	Brzezna-Litacz	42474 KRO	0.26 ha
25.	Gostwica	42475 KRO	6.814 ha
26.	Brzezna-Litacz	42476 KRO	0.727 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
27.	Brzezna-Litacz	42477 KRO	0.342 ha
28.	Brzezna-Litacz	42478 KRO	0.515 ha
29.	Brzezna-Litacz	42479 KRO	0.138 ha
30.	Brzezna-Litacz	42480 KRO	1.92 ha
31.	Brzezna-Litacz	42481 KRO	0.921 ha
32.	Sołtystwo	42482 KRO	2.937 ha
33.	Sołtystwo	42483 KRO	1.399 ha
34.	Sołtystwo	42484 KRO	3.135 ha
35.	Sołtystwo	42485 KRO	0.398 ha
36.	Sołtystwo	42486 KRO	0.291 ha
37.	Sołtystwo	42487 KRO	0.533 ha
38.	Sołtystwo	42488 KRO	0.553 ha
39.	Wardężyny	42489 KRO	0.214 ha
40.	Brzezna-Litacz	42490 KRO	3.441 ha
41.	Brzezna-Litacz	42491 KRO	0.522 ha
42.	Brzezna-Litacz	42492 KRO	0.185 ha
43.	Brzezna-Litacz	42493 KRO	0.337 ha
44.	Strzyganiec	42494 KRO	1.308 ha
45.	Strzyganiec	42495 KRO	2.624 ha
46.	Brzezna-Litacz	42496 KRO	7.449 ha
47.	Brzezna-Litacz	42497 KRO	5.308 ha
48.	Brzezna-Litacz	42498 KRO	3.481 ha
49.	Strzyganiec	42499 KRO	0.416 ha
50.	Strzyganiec	42500 KRO	0.59 ha
51.	Strzyganiec	42501 KRO	7.731 ha
52.	Chochorowice	42503 KRO	2.048 ha
53.	Chochorowice	42504 KRO	2.561 ha
54.	Brzeziny	42505 KRO	4.69 ha
55.	Mokra Wieś	42506 KRO	0.632 ha
56.	Mokra Wieś	42507 KRO	5.611 ha
57.	Mokra Wieś	42508 KRO	1.494 ha
58.	Mokra Wieś	42510 KRO	0.57 ha
59.	Mokra Wieś	42511 KRO	1.073 ha
60.	Wardężyny	42512 KRO	0.546 ha
61.	Brzezna-Litacz	42513 KRO	0.245 ha
62.	Krzaki Gostwickie	42514 KRO	2.505 ha
63.	Krzaki Gostwickie	42515 KRO	1.993 ha
64.	Kwasowiec	42516 KRO	1.038 ha
65.	Kwasowiec	42517 KRO	0.317 ha
66.	Gostwica	42518 KRO	0.825 ha
67.	Gostwica	42519 KRO	18.343 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
68.	Jedlane	42520 KRO	11.766 ha
69.	Gostwica	42521 KRO	13.382 ha
70.	Gostwica	42522 KRO	1.074 ha
71.	Gostwica	42523 KRO	0.124 ha
72.	Strzyganiec	42524 KRO	0.189 ha
73.	Chochorowice	42525 KRO	7.004 ha
74.	Chochorowice	42526 KRO	4.798 ha
75.	Gostwica	42527 KRO	12.638 ha
76.	Strzyganiec	42528 KRO	4.868 ha
77.	Gostwica	42529 KRO	2.569 ha
78.	Gostwica	42530 KRO	0.709 ha
79.	Gostwica	42531 KRO	0.978 ha
80.	Mokra Wieś	42532 KRO	0.565 ha
81.	Mokra Wieś	42533 KRO	1.414 ha
82.	Mokra Wieś	42534 KRO	1.278 ha
83.	Mokra Wieś	42535 KRO	2.586 ha
84.	Mokra Wieś	42536 KRO	0.371 ha
85.	Krzaki Gostwickie	42537 KRO	1.516 ha
86.	Łączki	42538 KRO	10.334 ha
87.	Gostwica	42539 KRO	0.537 ha
88.	Gostwica	42540 KRO	0.511 ha
89.	Góry Gostwickie	42541 KRO	6.997 ha
90.	Gostwica	42542 KRO	5.258 ha
91.	Gostwica	42543 KRO	0.734 ha
92.	Gostwica	42544 KRO	19.28 ha
93.	Gostwica	42545 KRO	1.374 ha
94.	Gostwica	42546 KRO	2.123 ha
95.	Krzyże	42547 KRO	0.407 ha
96.	Krzyże	42548 KRO	0.203 ha
97.	Mokra Wieś	42549 KRO	0.099 ha
98.	Mokra Wieś	42550 KRO	0.273 ha
99.	Mokra Wieś	42551 KRO	1.981 ha
100.	Mokra Wieś	42552 KRO	0.881 ha
101.	Mokra Wieś	42553 KRO	0.253 ha
102.	Mokra Wieś	42554 KRO	1.857 ha
103.	Mokra Wieś	42555 KRO	3.2 ha
104.	Łączki	42556 KRO	0.985 ha
105.	Łączki	42557 KRO	1.849 ha
106.	Krzaki Gostwickie	42558 KRO	3.122 ha
107.	Krzaki Gostwickie	42559 KRO	0.427 ha
108.	Krzaki Gostwickie	42560 KRO	1.031 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
109.	Krzaki Gostwickie	42561 KRO	0.157 ha
110.	Krzaki Gostwickie	42562 KRO	0.864 ha
111.	Kurkowskie	42563 KRO	0.681 ha
112.	Gostwica	42564 KRO	3.826 ha
113.	Osowie	42565 KRO	0.72 ha
114.	Krzyże	42566 KRO	17.281 ha
115.	Krzyże	42567 KRO	0.388 ha
116.	Osowie	42568 KRO	0.283 ha
117.	Mokra Wieś	42569 KRO	1.35 ha
118.	Osowie	42570 KRO	9.322 ha
119.	Osowie	42571 KRO	9.921 ha
120.	Osowie	42572 KRO	2.484 ha
121.	Pod Sośliną	42573 KRO	0.875 ha
122.	Pod Sośliną	42574 KRO	1.148 ha
123.	Pod Sośliną	42575 KRO	0.977 ha
124.	Pod Sośliną	42576 KRO	1.665 ha
125.	Pod Sośliną	42577 KRO	3.967 ha
126.	Pod Sośliną	42578 KRO	10.754 ha
127.	Pod Sośliną	42579 KRO	3.017 ha
128.	Krzaki Gostwickie	42580 KRO	0.351 ha
129.	Krzaki Gostwickie	42581 KRO	0.453 ha
130.	Krzaki Gostwickie	42582 KRO	0.377 ha
131.	Krzaki Gostwickie	42583 KRO	1.149 ha
132.	Krzaki Gostwickie	42584 KRO	0.159 ha
133.	Krzaki Gostwickie	42585 KRO	0.97 ha
134.	Poświętne	42586 KRO	0.259 ha
135.	Rogi	42587 KRO	0.379 ha
136.	Barcynka	42588 KRO	1.479 ha
137.	Barcynka	42589 KRO	0.51 ha
138.	Barcynka	42590 KRO	2.74 ha
139.	Barcynka	42591 KRO	5.984 ha
140.	Barcynka	42592 KRO	5.213 ha
141.	Barcynka	42593 KRO	5.455 ha
142.	Barcynka	42594 KRO	6.234 ha
143.	Stadła	42595 KRO	34.124 ha
144.	Podegrodzie	42596 KRO	9.758 ha
145.	Barcynka	42597 KRO	0.299 ha
146.	Budzyń	42598 KRO	6.192 ha
147.	Budzyń	42599 KRO	0.824 ha
148.	Pod Rogami	42600 KRO	2.512 ha
149.	Rogi	42601 KRO	0.913 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
150.	Rogi	42602 KRO	0.202 ha
151.	Rogi	42603 KRO	0.106 ha
152.	Juraszowa	42604 KRO	0.255 ha
153.	Juraszowa	42605 KRO	0.169 ha
154.	Juraszowa	42606 KRO	5.195 ha
155.	Juraszowa	42607 KRO	1 ha
156.	Mokra Wieś	42608 KRO	0.837 ha
157.	Mokra Wieś	42609 KRO	0.199 ha
158.	Juraszowa	42610 KRO	0.613 ha
159.	Juraszowa	42611 KRO	0.237 ha
160.	Juraszowa	42612 KRO	0.108 ha
161.	Juraszowa	42613 KRO	3.688 ha
162.	Podegrodzie	42614 KRO	0.33 ha
163.	Podegrodzie	42615 KRO	0.662 ha
164.	Podegrodzie	42616 KRO	1.849 ha
165.	Podegrodzie	42617 KRO	6.335 ha
166.	Budzyń	42618 KRO	0.16 ha
167.	Budzyń	42619 KRO	1.671 ha
168.	Juraszowa	42620 KRO	7.985 ha
169.	Juraszowa	42621 KRO	0.195 ha
170.	Juraszowa	42622 KRO	2.017 ha
171.	Juraszowa	42623 KRO	4.063 ha
172.	Podegrodzie	42624 KRO	0.923 ha
173.	Podegrodzie	42625 KRO	2.257 ha
174.	Podegrodzie	42626 KRO	1.256 ha
175.	Olszana	42627 KRO	9.426 ha
176.	Olszana	42628 KRO	1.383 ha
177.	Olszana	42629 KRO	0.93 ha
178.	Olszana	42630 KRO	1.711 ha
179.	Olszana	42631 KRO	0.138 ha
180.	Budzyń	42632 KRO	1.454 ha
181.	Budzyń	42633 KRO	15.499 ha
182.	Budzyń	42634 KRO	6.491 ha
183.	Pod Rogami	42635 KRO	2.107 ha
184.	Rogi	42636 KRO	0.418 ha
185.	Rogi	42637 KRO	1.706 ha
186.	Juraszowa	42638 KRO	7.661 ha
187.	Drapka	42639 KRO	1.074 ha
188.	Drapka	42640 KRO	0.574 ha
189.	Juraszowa	42641 KRO	0.387 ha
190.	Juraszowa	42642 KRO	0.617 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
191.	Juraszowa	42643 KRO	0.23 ha
192.	Juraszowa	42644 KRO	3.655 ha
193.	Juraszowa	42645 KRO	0.827 ha
194.	Juraszowa	42646 KRO	0.843 ha
195.	Podegrodzie	42647 KRO	3.768 ha
196.	Podegrodzie	42648 KRO	0.106 ha
197.	Podegrodzie	42649 KRO	7.939 ha
198.	Podegrodzie	42650 KRO	1.459 ha
199.	Juraszowa	42651 KRO	2.531 ha
200.	Naszacowice	42652 KRO	4.328 ha
201.	Naszacowice	42653 KRO	4.145 ha
202.	Naszacowice	42654 KRO	0.709 ha
203.	Juraszowa	42655 KRO	3.058 ha
204.	Olszana	42656 KRO	0.227 ha
205.	Olszana	42657 KRO	1.416 ha
206.	Olszana	42658 KRO	1.01 ha
207.	Olszanka	42659 KRO	0.068 ha
208.	Olszana	42660 KRO	0.246 ha
209.	Olszana	42661 KRO	0.988 ha
210.	Olszana	42662 KRO	0.058 ha
211.	Olszana	42663 KRO	0.378 ha
212.	Olszana	42664 KRO	0.127 ha
213.	Olszana	42665 KRO	0.191 ha
214.	Olszana	42666 KRO	4.956 ha
215.	Naszacowice	42667 KRO	0.206 ha
216.	Naszacowice	42668 KRO	4.027 ha
217.	Naszacowice	42669 KRO	0.07 ha
218.	Naszacowice	42670 KRO	0.077 ha
219.	Podegrodzie	42671 KRO	0.246 ha
220.	Podegrodzie	42672 KRO	0.452 ha
221.	Naszacowice	42673 KRO	0.143 ha
222.	Naszacowice	42674 KRO	0.801 ha
223.	Naszacowice	42675 KRO	3.639 ha
224.	Olszana	42676 KRO	0.493 ha
225.	Olszana	42677 KRO	0.467 ha
226.	Granica	42678 KRO	1.042 ha
227.	Stanęcin	42679 KRO	0.693 ha
228.	Stanęcin	42680 KRO	0.147 ha
229.	Kąty	42681 KRO	1.917 ha
230.	Kąty	42682 KRO	1.12 ha
231.	Działy	42684 KRO	0.064 ha

Lp.	Miejscowość	Numer osuwiska w bazie SOPO	Pow. w [ha]
232.	Działy	42685 KRO	0.092 ha
233.	Działy	42686 KRO	0.116 ha
234.	Olszanka	42687 KRO	0.403 ha
235.	Olszanka	42688 KRO	0.081 ha
236.	Działy	42689 KRO	0.25 ha
237.	Działy	42690 KRO	2.364 ha
238.	Podglinka	42691 KRO	0.328 ha
239.	Podglinka	42692 KRO	1.04 ha
240.	Podglinka	42693 KRO	0.275 ha
241.	Podglinka	42694 KRO	0.271 ha
242.	Łysa Góra	42695 KRO	0.13 ha
243.	Łysa Góra	42696 KRO	0.694 ha
244.	Olszanka	42697 KRO	1.176 ha
245.	Olszanka	42698 KRO	0.361 ha
246.	Olszanka	42699 KRO	0.606 ha
247.	Łysa Góra	42700 KRO	0.186 ha
248.	Podglinka	42701 KRO	1.628 ha
249.	Gostwica	42702 KRO	0.439 ha
250.	Gostwica	42703 KRO	1.718 ha
251.	Gostwica	42704 KRO	4.689 ha
252.	Gostwica	42705 KRO	0.274 ha
253.	Pod Chełmkiem	42706 KRO	0.074 ha
254.	Wardężyny	42707 KRO	0.51 ha
255.	Wardężyny	42708 KRO	0.925 ha
256.	Wola Brzeziańska	42709 KRO	7.819 ha
257.	Wola Brzeziańska	42710 KRO	0.893 ha
258.	Wola Brzeziańska	42711 KRO	10.57 ha
259.	Jaruszowa	53350 KRO	0.223 ha
260.	Podegrodzie	53351 KRO	0.567 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOPO - System Osłony Przeciwosuwiskowej.

2.2.3 Identyfikacja problemów w strefie środowiskowej

Na terenie całej Gminy występuje problem zanieczyszczeń powietrza związany z:

- ✓ napływem zanieczyszczeń wraz z przemieszczającymi się masami powietrza z Nowego Sącza,
- ✓ emisją spalin samochodowych
 - duża liczba obiektów pokrytych azbestem
 - znaczna liczba dzikich wysypisk śmieci

- ogrzewaniem budynków tradycyjnymi piecami węglowymi.

2.3 Strefa gospodarcza

Sytuację gospodarczą można zidentyfikować przy wykorzystaniu wskaźników aktywności gospodarczej mieszkańców danego obszaru oraz zasobów w postaci występowania terenów inwestycyjnych ułatwiających rozwój gospodarczy.

Do oceny sytuacji w strefie gospodarczej w Gminie Podegrodzie zostaną wykorzystane następujące wskaźniki:

- Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDiG na 1000 osób
- Liczba nowych zarejestrowań w CEIDiG na 1000 osób.

2.3.1 Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie

Na 702 aktywnych podmiotów gospodarczych w Gminie Podegrodzie 23,65% z nich zarejestrowanych było w miejscowości Podegrodzie a 20,08% w Brzeznej. Wskaźnik liczby podmiotów na 100 mieszkańców dla całej gminy kształtował się w 2023 roku na poziomie 4,79%. Aktywność gospodarczą na poziomie niższym niż średnia dla gminy w 2023 r. wykazywali mieszkańcy miejscowości: Juraszowa, Rogi, Mokra Wieś.

Tabela 17: Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w 2023 roku.

Wyszczególnienie	2023		
	ogółem	na 100 mieszkańców	w % gminy
Brzezna	141	5,30	20,09%
Chochorowice	27	5,67	3,85%
Długołęka Świerkla	33	3,27	4,70%
Gostwica	79	4,89	11,25%
Juraszowa	10	3,51	1,42%
Mokra Wieś	16	2,55	2,28%
Naszacowice	39	4,38	5,55%
Olszana	47	3,62	6,70%
Olszanka	23	3,07	3,28%
Podegrodzie	166	8,09	23,65%
Podrzecze	65	8,94	9,26%
Rogi	18	4,96	2,56%

Stadła	38	4,07	5,41%
Razem Gmina	702	4,79	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W analizowanym okresie najwięcej ich było zarejestrowanych w miejscowości Podegrodzie i Brzezna najmniej w Juraszowej, Mokrej Wsi i Rogach.

Tabela 18: Liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023.

Rok	2021			2022			2023		
	liczba	na 100 mieszkańców	w % gminy	liczba	na 100 mieszkańców	w % gminy	liczba	na 100 mieszkańców	w % gminy
Brzezna	28	1,08	22,95%	24	0,90	23,76%	13	0,48	15,66%
Chochorowice	7	1,50	5,73%	3	0,64	2,97%	4	0,84	4,82%
Długołęka Świerkla	8	0,80	6,56%	6	0,79	5,94%	4	0,39	4,82%
Gostwica	8	0,51	6,56%	4	0,25	3,96%	8	0,49	9,64%
Juraszowa	1	0,37	0,82%	1	0,36	0,99%	2	0,70	2,41%
Mokra Wieś	2	0,32	1,64%	5	0,79	4,95%	1	0,16	1,20%
Naszacowice	6	0,68	4,92%	10	1,12	9,91%	1	0,11	1,20%
Olszana	8	0,62	6,56%	7	0,54	6,93%	7	0,54	8,43%
Olszanka	7	0,96	5,73%	7	0,95	6,93%	7	0,94	8,43%
Podegrodzie	30	1,48	24,59%	17	0,84	16,83%	23	1,12	27,72%
Podrzecze	10	1,44	8,20%	9	1,25	8,91%	6	0,83	7,24%
Rogi	3	0,81	2,46%	3	0,81	2,97%	3	0,83	3,61%
Stadła	4	0,42	3,28%	5	0,53	4,95%	4	0,43	4,82%
Razem Gmina	122	0,85	100%	101	0,75	100%	83	0,60	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

2.3.2 Struktura i trendy głównych branż na terenie gminy/główni pracodawcy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w Gminie Podegrodzie na koniec IV kwartału 2023 r. 95,85 % wszystkich podmiotów stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników, 48 podmiotów zatrudnia 10-49 pracowników 4 firmy zatrudnia powyżej 50 pracowników.

Tabela 19: Podmioty gospodarcze w Gminie Podegrodzie wg klas wielkości.

Nazwa	31.12.2023					
	ogółem	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
POLSKA	5 145 817	4 987 893	130 954	26 970	3 474	743
MAŁOPOLSKIE	480 771	466 678	11 858	2 235	282	53
powiat nowosądecki	21 162	20 553	527	82	6	0
Podegrodzie	1252	1200	48	4	0	0

Źródło: *Gmina Podegrodzie (małopolskie) w liczbach » Przystępne dane statystyczne (polskawliczbach.pl)*, data emisji 15.12.2024 r.

Z powyższych danych wynika, że podmioty gospodarcze z terenu Gminy Podegrodzie w 2023 r. stanowiły niespełna 5,92 % ogółu podmiotów z Powiatu Nowosądeckiego.

Tabela 20: Ilość podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych gminach Powiatu Nowosądeckiego w latach 2021 – 2023.

Gminy powiatu nowosądeckiego	Ilość podmiotów gospodarki narodowej				
	2021 r.	2022 r.	porównanie 2021/2022	2023 r.	porównanie 2022 /2023
Chelmec	2 904	2 992	88	3 133	141
Gródek nad Dunajcem	720	751	31	778	27
Grybów miasto	520	546	26	532	-14
Grybów wieś	1 944	1 974	30	1 974	0
Kamionka Wielka	861	873	12	910	37
Korzenna	1 121	1 139	18	1 170	31
Krynica Zdrój	1 663	1 666	3	1 684	18
Łabowa	520	533	13	564	31

Gminy powiatu nowosądeckiego	Ilość podmiotów gospodarki narodowej				
	2021 r.	2022 r.	porównanie 2021/2022	2023 r.	porównanie 2022 /2023
Łącko	1 366	1 393	27	1 436	43
Łososina Dolna	942	989	47	1 022	33
Muszyna	1 207	1 251	44	1 264	13
Nawojowa	756	793	37	813	20
Piwniczna Zdrój	1 115	1 137	22	1 172	35
Podegrodzie	1 139	1 203	64	1 252	49
Rytro	340	349	9	360	11
Stary Sącz	2 328	2 420	92	2 489	69
powiat nowosądecki	19 446	20 009	563	20 553	544

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>, data emisji 15.12.2024 r.

O tym, czy mieszkańcy danego obszaru są przedsiębiorczy, mówi wskaźnik przedsiębiorczości. Wskaźnik przedsiębiorczości stanowi porównanie liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców. Zgodnie z danymi GUS dla roku 2023 w Powiecie Nowosądeckim na 1000 mieszkańców przypada 96 firm, zaś w Gminie Podegrodzie 92 firm. Wskaźnik przedsiębiorczości dla wszystkich gmin w powiecie prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 21: Wskaźnik przedsiębiorczości dla gmin z terenu powiatu nowosądeckiego – stan na koniec 2022 r. oraz 2023 r.

Lp.	Gminy	Liczba ludności stan na 31.12.2022	Liczba podmiotów gospodarczych stan na 31.12.2022	Wskaźnik przedsiębiorczości %	Liczba ludności stan na 31.12.2023	Liczba podmiotów gospodarczych stan na 31.12.2023	Wskaźnik przedsiębiorczości %
1.	Krynica-Zdrój	15 762	1 666	106	15 676	1 684	107
2.	Muszyna	11 148	1 251	112	11 128	1 264	114
3.	Piwniczna -Zdrój	10 032	1 137	113	9 986	1 172	117
4.	Chelmiec	29 572	2 992	103	29 672	3 133	106
5.	Stary Sącz	23 551	2 420	102	23 556	2 489	106
6.	Grybów miasto	5 953	546	92	5 947	532	89
7.	Łososina Dolna	11 163	989	89	11 167	1 022	92
8.	Łącko	16 652	1 393	84	16 652	1 436	86
9.	Rytro	3 670	349	95	3 659	360	98
10.	Nawojowa	8 843	793	90	8 860	813	92
11.	Kamionka Wielka	10 441	873	84	10 447	910	87
12.	Grybów gmina	25 352	1 974	78	25 349	1 974	78
13.	Łabowa	5 960	533	89	5 979	564	94
14.	Podegrodzie	13 535	1 203	89	13 569	1 252	92
15.	Gródek nad	8 935	751	84	8 908	778	87
16.	Korzenna	14 364	1 139	79	14 407	1 170	81
powiat nowosądecki		214 933	20 009	93	214 962	20 553	95

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_nowosadecki, data emisji 15.12.2024 r.

2.3.3 Identyfikacja problemów w obszarze gospodarczym

1. Niski wskaźnik aktywności gospodarczej (liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych) w szczególności w miejscowościach: Juraszowa, Rogi, Mokra Wieś, Olszana, Olszanka, Stadła.
2. Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana nowa działalność gospodarcza w danym roku na 1000 mieszkańców) był w 2023 r. na poziomie niższym niż średnia dla gminy w Długołęce-Świerkli, Mokrej Wsi, Gostwicy, Naszacowicach i Stadłach
3. W żadnej z miejscowości na terenie Gminy Podegrodzie nie ma pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych, co więcej na obszarze gminy takowe tereny nie występują.

2.4 Strefa społeczna

Do oceny sytuacji w sferze społecznej zastosowano następujące wskaźniki:

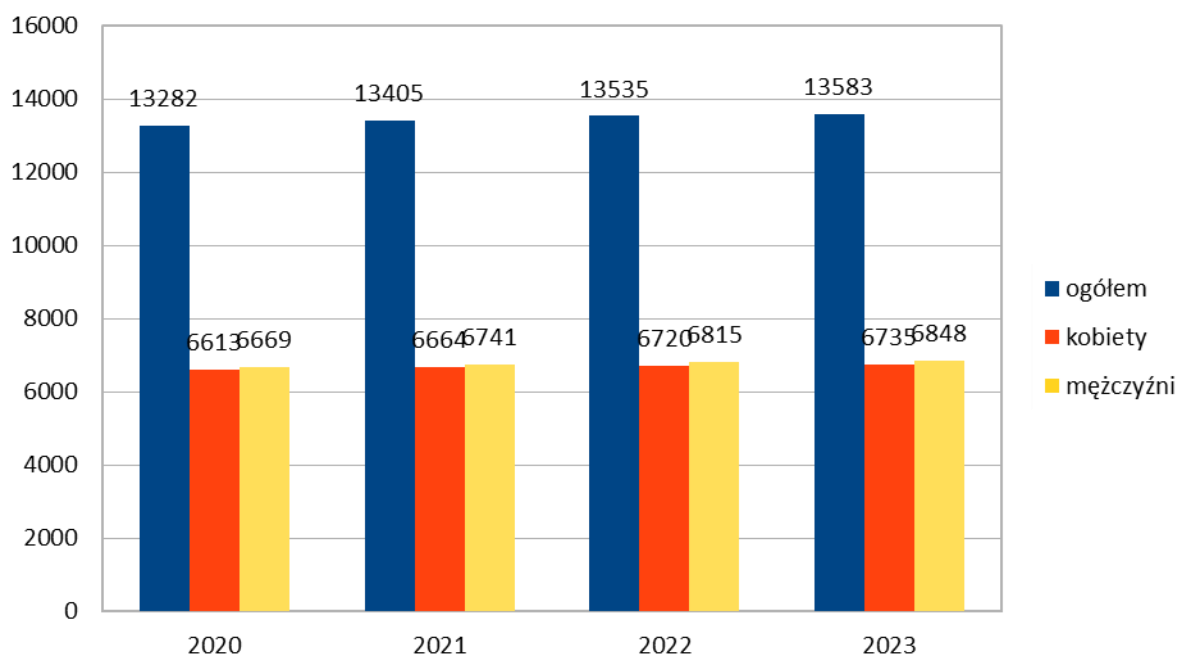
- Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób
- Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób
- Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 1000 osób
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób
- Liczba NGO na 1000 osób
- Liczba osób poniżej 18 r.ż. objęta pomocą żywnościową:
 - 154 dzieci i młodzieży jest dożywianych posiłkami w szkole / przedszkolu
 - 65 dzieci i młodzieży uczących się otrzymuje pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

2.4.1 Struktura demograficzna

Liczba ludności Gminy Podegrodzie od 2021 do 2022 roku zauważalny jest znaczny wzrost liczby ludności, gdzie w stosunku do 2022 roku przybyło 152 osoby. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 209,8 os/km² i jest ona trzecim najwyższym wynikiem po Gminie Chełmiec (264 os/km²) i Gminie Stary Sącz (234 os/km²) wśród gmin w powiecie nowosądeckim. Gęstość zaludnienia w Gminie Podegrodzie jest niewiele niższa od średniej gęstości zaludnienia województwa małopolskiego, liczącej około 223 osób/km², oraz prawie 2 razy wyższa od średniej dla gmin wiejskich

województwa (średnio 111 osób/1km²). Największa liczba mieszkańców jest kolejno w m. Brzezna i Podegrodzie, w których łącznie mieszka 34,42 % mieszkańców całej gminy, na którą składa się 13 sołectw. Zdecydowanie najslabiej zaludnioną miejscowością jest Juraszowa z około 285 mieszkańcami.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego według danych na dzień 31.XII.2023 r. teren Gminy Podegrodzie zamieszkiwało 13583 osób, w tym 6735 to kobiety (49,58%).

Wykres 4: Liczba ludności w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023 wg. płci.

Źródło: opracowanie na podstawie GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 15.12.2024r.

Tabela 22: Liczba ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie w latach 2021-2023.

Miejscowość	Rok		
	2021	2022	2023
Brzezna	2601	2672	2657
Chochorowice	465	471	476
Długoleka Świerkla	1000	1008	1009
Gostwica	1575	1594	1615
Juraszowa	271	275	285
Mokra Wieś	624	628	628
Naszacowice	885	895	890

Olszana	1289	1297	1298
Olszanka	732	736	748
Podegrodzie	2032	2034	2052
Podrzecze	696	718	727
Rogi	368	368	362
Stadła	941	935	934
Razem Gmina	13479	13631	13681

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Analizując strukturę demograficzną gminy na tle innych gmin powiatu nowosądeckiego można stwierdzić, że Gmina Podegrodzie zajmuje siódmą pozycję pod względem ilości mieszkańców.

Tabela 23: Liczba mieszkańców powiatu nowosądeckiego wg gmin w latach 2020-2023.

Liczba mieszkańców Powiatu Nowosądeckiego wg gmin w latach 2020 – 2023				
Gminy/ lata	2020	2021	2022	2023
Chelmiec	29 109	29 325	29 572	29 725
Gródek n/ Dunajcem	8 994	8 953	8 935	8 923
Grybów miasto	6 033	5 982	5 953	5 947
Grybów gmina	25 191	25 249	25 352	25 343
Kamionka Wielka	10 418	10 432	10 441	10 482
Korzenna	14 344	14 344	14 364	14 432
Krynica	16 090	15 933	15 762	15 615
Łabowa	5 963	5 959	5 960	6 019
Łącko	16 564	16 615	16 652	16 666
Łososina Dolna	11 077	11 106	11 163	11 211
Muszyna	11 315	11 251	11 148	11 085
Nawojowa	8 751	8 760	8 843	8 862
Piwniczna	10 128	10 113	10 032	9 941
Podegrodzie	13 282	13 405	13 535	13 583
Rytro	3 706	3 692	3 670	3 667
Stary Sącz	23 537	23 542	23 551	23 533
RAZEM	214 502	214 661	214 933	215 034

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl), data emisji: 15.12.2024 r.

W odniesieniu do roku 2020, w 2023 roku najwięcej mieszkańców ubyło w m. Brzezna (56 osób), Stadła (7 osób), Rogi (5 osób) . W pozostałych miejscowościach w 2023 roku odnotowano wzrost mieszkańców względem 2021 roku.

Tabela 24: Zmiana liczby ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie w latach 2022-2023.

Rok	2021	2022	2023
Brzezna	0,00%	2,77%	-2,15%
Chochorowice	0,00%	1,29%	2,36%
Długolęka Świerkla	0,00%	0,80%	0,90%
Gostwica	0,00%	1,20%	2,54%
Juraszowa	0,00%	1,48%	5,17%
Mokra Wieś	0,00%	0,64%	0,64%
Naszacowice	0,00%	1,13%	0,56%
Olszana	0,00%	0,62%	0,70%
Olszanka	0,00%	0,55%	2,19%
Podegrodzie	0,00%	0,099%	0,99%
Podrzecze	0,00%	3,16%	4,45%
Rogi	0,00%	0,00%	-1,36%
Stadła	0,00%	-0,64%	-0,74%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie

W Gminie Podegrodzie w 2023 r. wystąpił dodatni przyrost naturalny (+ 33).

Tabela 25: Ruch naturalny w poszczególnych gminach Powiatu Nowosądeckiego w 2023 r.

Ruch naturalny w 2023 r.					
Gminy	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			ogółem	w tym niemowląt	
powiat nowosądecki	951	2076	1744	8	+332
Chelmiec	120	286	196	0	+90
Gródek nad Dunajcem	52	76	77	0	-1
Grybów miasto	26	75	66	1	+9
Grybów gmina	131	244	209	0	+35
Kamionka Wielka	44	114	81	0	+33
Korzenna	64	170	124	2	+46
Krynica-Zdrój	59	113	164	0	-51
Łabowa	30	71	29	1	+42
Łącko	74	159	129	2	30
Łososina Dolna	46	124	86	0	+38
Muszyna	48	75	102	1	-27
Nawojowa	32	86	59	0	+27
Piwniczna-Zdrój	62	88	111	0	-23
Podegrodzie	58	138	105	1	+33
Rytro	10	33	33	0	0
Stary Sącz	95	224	173	0	+51

Źródło: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl) , data emisji: 15.12.2024 r.

2.4.2 Struktura ekonomiczna ludności według wieku

Struktura ekonomiczna ludności wg wieku w Gminie Podegrodzie przedstawia się następująco:

- ✓ Osoby w wieku przedprodukcyjnym – 25,38%,
- ✓ Osoby w wieku produkcyjnym – 60,10%
- ✓ Osoby w wieku poprodukcyjnym – 14,52%

W poszczególnych miejscowościach z obszaru gminy osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią od 23,69% (Podegrodzie) do 30,23% (Długoleka-Świerkla) populacji miejscowości. Osoby w wieku produkcyjnym najmniejszy udział stanowią w m. Mokra Wieś (56,37%) a największy w m. Podrzecze (62,17%). Osób w wieku poprodukcyjnym jest najmniej w Chochorowicach (12,61%), a najwięcej w Rogach (19,06%). Analizując powyższe najmniej korzystna struktura ekonomiczna ludności występuje w m. in. w Długoleka-Świerkl, Mokra Wieś, Rogi i Chochorowice, gdzie udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie miejscowości jest niższy niż średnia dla gminy, natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym jest wyższy od średniej dla gminy w miejscowości Brzezna, Mokra Wieś, Olszana, Podegrodzie i Rogi.

Tabela 26: Struktura ekonomiczna ludności wg wieku w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w 2023 roku.

	Liczba ludności			
	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym	Suma
Brzezna	653	1599	405	2657
Chochorowice	135	281	60	476
Długoleka Świerkla	305	574	130	1009
Gostwica	387	996	232	1615
Juraszowa	74	175	36	285
Mokra Wieś	178	354	96	628
Naszacowice	229	541	120	890
Olszana	329	780	189	1298
Olszanka	201	451	96	748
Podegrodzie	486	1253	313	2052
Podrzecze	175	452	100	727

	Liczba ludności			
	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym	Suma
Rogi	86	207	69	362
Stadła	234	560	140	934
Razem Gmina	3472	8223	1986	13681
	Struktura ludności w [%]			
Brzezna	24,58%	60,18%	15,24%	100%
Chochorowice	28,36%	59,03%	12,61%	100%
Długoleka Świerkla	30,23%	56,88%	12,89%	100%
Gostwica	23,96%	61,67%	14,37%	100%
Juraszowa	25,97%	61,40%	12,63%	100%
Mokra Wieś	28,34%	56,37%	15,29%	100%
Naszacowice	25,73%	60,79%	13,48%	100%
Olszana	25,35%	60,09%	14,56%	100%
Olszanka	26,87%	60,30%	12,83%	100%
Podegrodzie	23,69%	61,06%	15,25%	100%
Podrzecze	24,07%	62,17%	13,76%	100%
Rogi	23,76%	57,18%	19,06%	100%
Stadła	25,05%	59,96%	14,99%	100%
Razem Gmina	25,84%	59,78%	14,38%	100%
	Udział w skali gminy w [%]			
Brzezna	18,81%	19,44%	20,39%	
Chochorowice	3,89%	3,42%	3,02%	
Długoleka Świerkla	8,78%	6,98%	6,55%	
Gostwica	11,15%	12,11%	11,68%	
Juraszowa	2,13%	2,13%	1,81%	
Mokra Wieś	5,13%	4,30%	4,83%	
Naszacowice	6,59%	6,58%	6,04%	
Olszana	9,47%	9,49%	9,52%	
Olszanka	5,79%	5,48%	4,84%	
Podegrodzie	14,00%	15,24%	15,76%	
Podrzecze	5,04%	5,50%	5,04%	

	Liczba ludności			
	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym	Suma
Rogi	2,48%	2,52%	3,47%	
Stadła	6,74%	6,81%	7,05%	
Razem Gmina	100,00%	100,00%	100,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

2.4.3 Poziom i struktura bezrobocia

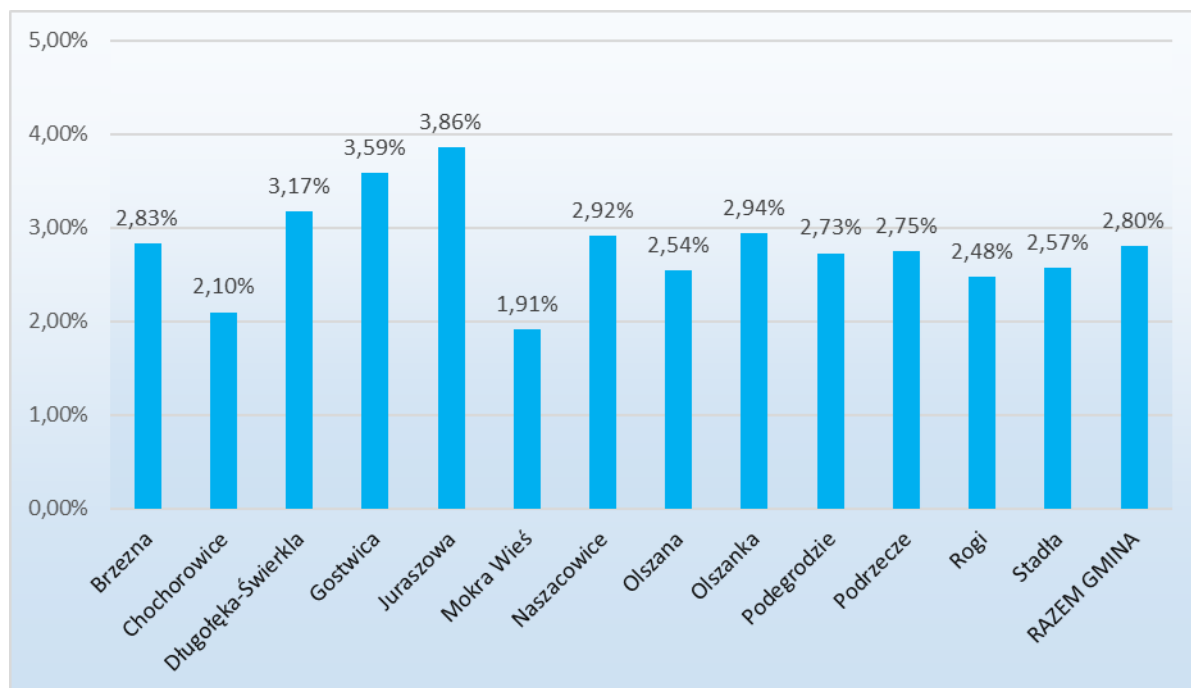
W 2023 r. w stosunku do 2021r. liczba osób bezrobotnych w Gminie Podegrodzie zwiększyła się o 13,61 % i w 2023 roku wynosiła 388 osoby. Najwięcej osób bezrobotnych pochodziło z Brzeznej, Gostwicy i Podegrodzia – tj. 48,7% ogółu bezrobotnych z Gminy. Liczba bezrobotnych na przełomie lat 2021-2023 nieznacznie wzrosła - o 14 osób.

Tabela 27: Liczba osób bezrobotnych ogółem w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).

Rok	2021	2022	2023	dynamika 2023 w porównaniu z 2021
Miejscowość				
Brzezna	79	71	75	-5,06%
Chochorowice	8	9	10	25,00%
Długoleka Świerkla	37	32	32	-13,51%
Gostwica	50	55	58	16,00%
Juraszowa	5	5	11	120,00%
Mokra Wieś	13	14	12	-7,69%
Naszacowice	23	28	26	13,04%
Olszana	30	36	33	10,00%
Olszanka	18	16	22	22,22%
Podegrodzie	48	61	56	16,66%
Podrzecze	21	21	20	-4,76%
Rogi	10	6	9	10,00%
Stadła	32	33	24	-25,00%
Razem Gmina	374	387	388	13,61%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W 2023 roku średni dla gminy udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców wynosił 2,8%. Wskaźnik ten na wyższym poziomie odnotowano w miejscowości Juraszowa, Gostwica, Naszacowice, Olszanka i Długoleka-Świerkla.

Wykres 5: Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

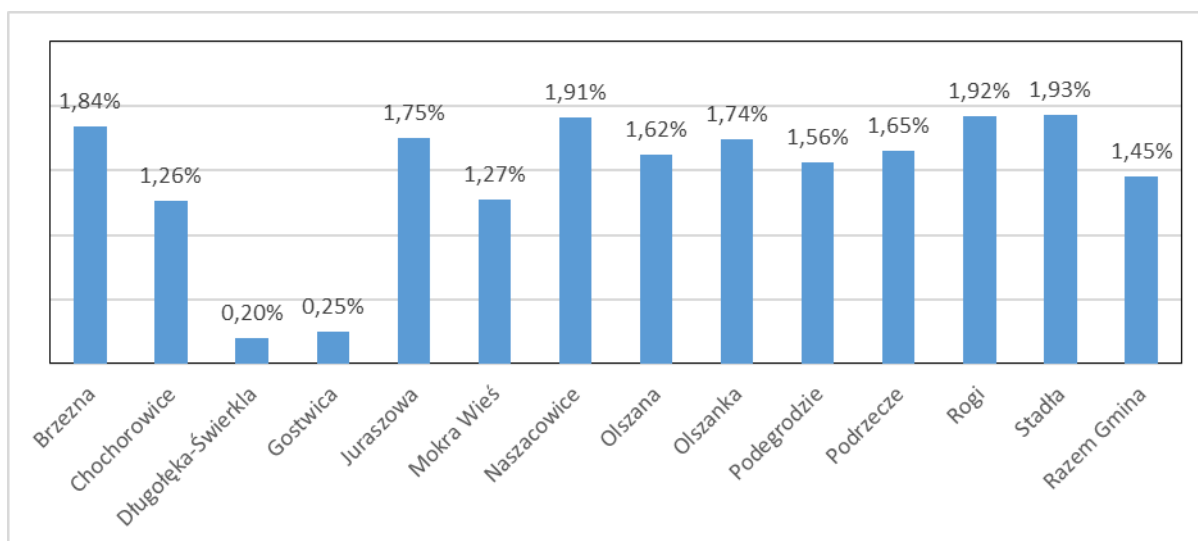
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Tabela 28: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021			2022				2023			
	liczba	% w gminie	% udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	liczba	% w gminie	% udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% w gminie	% udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	79	21,1%	3,0%	71	18,3%	2,6%	-10,1%	75	19,3%	2,8%	5,6%
Chochorowice	8	2,1%	1,7%	9	2,3%	1,7%	12,5%	10	2,6%	2,1%	11,1%
Długoleś Świerkla	37	9,9%	3,7%	32	8,3%	3,2%	-13,5%	32	8,3%	3,2%	0,0%
Gostwica	50	13,4%	3,2%	55	14,2%	3,4%	-10,0%	58	15,0%	3,6%	5,5%
Juraszowa	5	1,4%	1,8%	5	1,3%	1,8%	0,0%	11	2,8%	3,9%	120,0%
Mokra Wieś	13	3,5%	2,1%	14	3,6%	2,2%	7,7%	12	3,1%	1,9%	-14,3%
Naszacowice	23	6,1%	2,6%	28	7,3%	3,1%	21,7%	26	6,7%	2,9%	-7,1%
Olszana	30	8,0%	2,3%	36	9,3%	2,8%	20,0%	33	8,5%	2,5%	-8,3%
Olszanka	18	4,8%	2,5%	16	4,1%	2,2%	-11,1%	22	5,7%	2,9%	37,5%
Podegrodzie	48	12,8%	2,4%	61	15,8%	3,0%	27,1%	56	14,4%	2,7%	-8,2%
Podrzecze	21	5,6%	3,1%	21	5,4%	2,9%	0,0%	20	5,1%	2,7%	-4,7%
Rogi	10	2,7%	2,7%	6	1,6%	1,6%	-40,0%	9	2,3%	2,5%	50,0%
Stadła	32	8,6%	3,4%	33	8,5%	3,5%	3,1%	24	6,2%	2,6%	-27,3%
Razem	374	100%	2,65%	387	100%	2,62%	0,57%	388	100%	2,79%	12,29%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Spośród 388 osób bezrobotnych w 2023 r. aż 248 były to kobiety, co stanowiło 63,92% zarejestrowanych w Gminie Podegrodzie osób bezrobotnych.

Wykres 6: Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy

W 2023 roku osoby pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy stanowiły w gminie 45,10% ogółu bezrobotnych z czego najwięcej ich pochodziło z Brzeznej, Gostwicy i Podegrodzie - tj. 45,45% ogółu bezrobotnych w tej kategorii w całej gminie. W poszczególnych miejscowościach największy ich udział (powyżej średniej gminnej) odnotowano w m. Długoleka Świerkla, Gostwica, Naszacowice, Olszana, Podrzecze, Rogi i Stadła.

Tabela 29: Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021				2022					2023				
	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	37	46,8%	19,4%	1,4%	34	47,9%	17,6%	1,3%	-8,1%	29	38,7%	17,6%	1,1%	-14,7%
Chochorowice	4	50,0%	2,1%	0,9%	2	22,2%	1,1%	0,4%	-50,0%	3	30,0%	1,9%	0,6%	50,0%
Długołęka Świerkla	13	35,1%	6,8%	1,3%	19	59,4%	9,8%	1,9%	46,1%	16	50,0%	9,7%	1,6%	-15,8%
Gostwica	26	52,0%	13,6%	1,6%	29	52,7%	15,0%	1,8%	-11,5%	28	48,3%	17,0%	1,7%	-3,5%
Juraszowa	4	80,0%	2,1%	1,1%	1	20,0%	0,5%	0,4%	-75,0%	3	27,3%	1,9%	1,0%	200,0%
Mokra Wieś	5	38,5%	2,6%	0,8%	7	50,0%	3,6%	1,1%	40,0%	4	33,3%	2,4%	1,0%	-42,8%
Naszacowice	12	52,2%	6,3%	1,4%	13	46,4%	6,8%	1,4%	8,3%	14	53,8%	8,5%	1,6%	7,7%
Olszana	18	60,0%	9,4%	1,4%	15	41,7%	7,8%	1,2%	-16,7%	15	45,4%	9,1%	1,2%	0,0%
Olszanka	9	50,0%	4,7%	1,3%	9	56,2%	4,7%	1,2%	0,0%	7	31,8%	4,2%	0,9%	-22,2%
Podegrodzie	27	56,2%	14,2%	1,3%	27	44,3%	14,0%	1,3%	0,0%	18	32,1%	11,0%	0,8%	-33,3%

Podrzecze	15	71,4%	7,8%	2,2%	14	66,7%	7,2%	1,9%	-6,7%	10	50,0%	6,1%	1,4%	-28,6%
Rogi	4	40,0%	2,1%	1,1%	4	66,7%	2,1%	1,1%	0,0%	4	44,4%	2,4%	1,1%	0,0%
Stadła	17	53,1%	8,9%	1,8%	19	57,6%	9,8%	2,0%	11,7%	14	58,3%	8,5%	1,5%	-26,3%
Razem	191	53,3%	100%	1,4%	193	48,6%	100%	1,3%	-4,76%	165	41,80%	91,20%	1,19%	5,42%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Bezrobotni poniżej 25 roku życia

W 2023 r. osoby młode stanowiły w gminie 19,84% ogółu bezrobotnych. W strukturze bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach udział osób młodych był powyżej średniej gminnej w m. Olszana, Olszanka, Mokra Wieś, Naszacowice i Chochorowice. W miejscowości Juraszowa w 2023 r. nie zanotowano osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia.

Tabela 30: Liczba osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021				2022					2023				
	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	13	16,4%	23,7%	0,5%	14	19,7%	20,3%	0,5%	7,7%	14	18,7%	18,2%	0,5%	0,0%
Chochorowice	1	12,5%	1,8%	0,2%	1	11,1%	1,5%	0,2%	0,0%	4	40,0%	5,2%	0,8%	300,0%
Długoleka Świerkla	5	13,5%	9,1%	0,5%	5	15,6%	7,3%	0,5%	0,0%	7	21,9%	9,1%	0,7%	40,0%
Gostwica	8	16,0%	14,5%	0,5%	11	20,0%	15,9%	0,7%	37,5%	9	15,5%	11,7%	0,6%	-18,2%
Juraszowa	1	20,0%	1,8%	0,4%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-100,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mokra Wieś	5	38,5%	9,1%	0,8%	6	42,6%	8,7%	0,9%	20%	4	33,3%	5,2%	0,6%	-33,3%
Naszacowice	3	13,0%	5,4%	0,4%	4	12,3%	5,8%	0,5%	-33,3%	6	23,1%	7,8%	0,7%	50,0%
Olszana	5	16,7%	9,1%	0,4%	5	13,9%	7,3%	0,4%	0,0%	10	30,3%	13,0%	0,8%	100,0%
Olszanka	2	11,1%	3,7%	0,3%	2	12,5%	2,9%	0,3%	0,0%	6	27,3%	7,8%	0,8%	200%
Podegrodzie	4	8,3%	7,3%	0,2%	11	18,0%	15,9%	0,5%	175,0%	9	16,1%	11,7%	0,5%	-18,2%
Podrzecze	1	4,8%	1,8%	0,1%	3	14,3%	4,3%	0,4%	200,0%	3	15,0%	3,8%	0,4%	0,0%

Rogi	1	10,0%	1,8%	0,3%	2	33,3%	2,9%	0,5%	100,0%	1	11,1%	1,3%	0,3%	-50,0%
Stadła	6	18,8%	11,0%	0,6%	5	15,1%	7,2%	0,5%	-16,7%	4	16,7%	5,2%	0,4%	20,0%
Razem	55	15,3%	100%	0,4%	69	17,6%	100%	0,4%	30,0%	77	20,7%	100%	0,5%	45,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Bezrobotni powyżej 45 roku życia

W Gminie Podegrodzie w roku 2023 problem bezrobocia dotyczył 109 osób w wieku powyżej 45 lat, tj. 28,09% ogółu bezrobotnych. Wyższy wskaźnik odnotowano w m., Brzezna, Gostwica, Podegrodzie i Podrzecze. Ilościowo najwięcej osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia pochodziło z Brzeznej, Gostwicy i Podegrodzia – łącznie 58,72 % tej kategorii bezrobotnych w gminie.

Tabela 31: Liczba osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021				2022					2023				
	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	19	24,0%	20,4%	0,7%	18	25,3%	18,9%	0,7%	-5,3%	22	29,3%	20,2	0,8%	22,2%
Chochorowice	1	12,5%	1,0%	0,2%	1	11,1%	1,0%	0,2%	0,0%	1	10,0%	0,9%	0,2%	0,0%
Długolęka Świerkla	4	10,8%	4,3%	0,4%	5	15,6%	5,3%	0,5%	25,0%	4	12,5%	3,7%	0,4%	-20,0%
Gostwica	15	30,0%	16,2%	0,9%	17	30,9%	17,9%	1,1%	13,3%	21	36,2%	19,3	1,3%	23,5%
Juraszowa	3	60,0%	3,3%	1,1%	2	40,0%	2,1%	0,7%	-33,3%	2	18,1%	1,8%	0,7%	0,0%
Mokra Wieś	2	15,4%	2,2%	0,3%	3	14,3%	3,2%	0,5%	50,0%	3	25,0%	2,7%	0,5%	0,0%
Naszacowice	4	17,4%	4,3%	0,4%	5	17,9%	5,3%	0,6%	25,0%	7	26,9%	6,4%	0,8%	40,0%
Olszana	7	23,3%	7,5%	0,5%	9	25,0%	9,5%	0,7%	28,6%	8	24,2%	7,3%	0,6%	-11,1%
Olszanka	4	22,2%	4,3%	0,5%	2	12,5%	2,1%	0,3%	-50,0%	4	18,1%	3,7%	0,5%	100%
Podegrodzie	18	37,5%	19,3%	0,9%	20	32,8%	21,0%	1,0%	11,1%	21	37,5%	19,3	1,0%	5,0%
Podrzecze	7	33,3%	7,5%	1,0%	7	33,3%	7,4%	1,0%	0,0%	9	45,0%	8,3%	1,2%	28,6%

Rogi	2	20,0%	2,2%	0,5%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-100%	2	22,2%	1,8%	0,6%	200,0%
Stadła	7	21,9%	7,5%	0,7%	6	18,2%	6,3%	0,6%	-14,3%	5	20,8%	4,6%	0,5%	-16,7%
Razem	93	25,25%	100%	1,09%	95	26,01%	100%	0,61%	51,09%	109	25,06%	100%	0,69%	40,11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Bezrobotni bez wykształcenia średniego

Osoby bezrobotne nieposiadające wykształcenia średniego stanowiły w 2023 r. Gminie Podegrodzie 45,1% ogółu bezrobotnych (175 osób). Wskaźnik ten na wyższym poziomie odnotowano w m. Brzezna, Gostwica, Juraszowa, Mokra Wieś i Podrzecze. W 2023 roku w porównaniu do 2021 roku wzrosła liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego o 31 osób (21,52 %). Najwięcej tych osób pochodziło z Brzeznej i Gostwicy – łącznie 40,0%.

Tabela 32: Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021				2022					2023				
	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców w miejscowości	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców w miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców w miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	29	36,7%	20,1	1,1%	35	49,3%	21,5	1,3%	20,7%	38	50,7%	21,7	1,4%	8,6%
Chochorowice	3	37,5%	2,1%	0,6%	2	22,2%	1,2%	0,4%	-33,3%	3	30,0%	1,7%	0,6%	50,0%
Długoleka Świątkowa	13	35,1%	9,0%	1,3%	13	40,6%	8,0%	1,3%	0,0%	13	40,6%	7,4%	1,3%	0,0%
Gostwica	31	62,0%	21,5	1,9%	30	54,5%	18,4	1,9%	-3,2%	32	55,2%	18,3	2,0%	6,7%
Juraszowa	3	60,0%	2,1%	1,1%	3	60,0%	1,8%	1,1%	0,0%	7	63,6%	4,0%	2,5%	133,3
Mokra Wieś	5	38,5%	3,5%	0,8%	7	50,0%	4,3%	1,1%	40,0%	8	66,7%	4,7%	1,3%	14,3%
Naszacowice	7	30,4%	4,9%	0,8%	8	28,6%	4,9%	0,9%	14,3%	10	38,5%	5,7%	1,1%	25,0%
Olszana	11	36,7%	7,7%	0,8%	13	36,1%	8,0%	1,0%	18,2%	13	39,4%	7,4%	1,0%	0,0%
Olszanka	8	44,4%	5,5%	1,1%	8	50,0%	4,9%	1,1%	0,0%	9	41,0%	5,1%	1,2%	12,5%
Podegrodzie	19	39,6%	13,2	0,9%	26	42,6%	16,0	1,3%	36,8%	25	44,6%	14,3	1,2%	-3,8%
Podrzecze	5	23,8%	3,5%	0,7%	7	33,3%	4,3%	1,0%	40,0%	10	50,0%	5,7%	1,4%	42,9%
Rogi	2	20,0%	1,4%	0,5%	1	16,7%	0,6%	0,3%	-50,0%	3	33,3%	1,7%	0,8%	200,0

Stadła	8	25,0%	5,5%	0,8%	10	30,3%	6,1%	1,1%	25,0%	4	16,7%	2,3%	0,4%	-60,0%
Razem	144	42,73%	100%	0,95%	163	39,55%	100%	1,06%	8,35%	175	43,87%	100%	1,25%	33,04%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Bezrobotni bez stażu pracy

Osoby bezrobotne bez stażu pracy w Gminie Podegrodzie na koniec 2023 r. stanowiły 12,4% ogółu bezrobotnych, tj. 48 osób. W miejscowości Brzezna, Gostwica i Olszana zanotowano najwięcej osób bezrobotnych bez stażu pracy, w pozostałych miejscowościach udział osób bez stażu pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych poszczególnych miejscowości był dość wyrównany. Tylko w miejscowości Juraszowa nie odnotowano osób bezrobotnych w tej kategorii.

Tabela 33: Liczba osób bezrobotnych bez stażu w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021				2022					2023				
	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2022 w stosunku do 2021 roku	liczba	% bezrobotnych w miejscowości	% w gminie	udział w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości	dynamika w roku 2023 w stosunku do 2022 roku
Brzezna	9	11,4%	21,4%	0,3%	7	9,9%	14%	0,3%	-22,2%	6	8,0%	12,5	0,2%	-14,3%
Chochorowice	1	12,5%	2,4%	0,2%	1	11,1%	2%	0,2%	0,0%	2	20,0%	4,2%	0,4%	100,0
Długoleka	5	13,5%	11,9%	0,5%	5	15,6%	10%	0,5%	0,0%	7	21,9%	14,6	0,7%	40,0%
Gostwica	8	16,0%	19,1%	0,5%	8	14,5%	16%	0,5%	0,0%	8	13,8%	16,7	0,5%	0,0%
Juraszowa	2	40,0%	4,8%	0,7%	1	20,0%	2%	0,4%	-50,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	-100,0%
Mokra Wieś	3	23,1%	7,1%	0,5%	3	21,4%	6%	0,5%	0,0%	2	16,7%	4,2%	0,3%	-33,3%
Naszacowice	3	13,0%	7,1%	0,4%	3	10,7%	6%	0,3%	0,0%	3	7,7%	6,3%	0,3%	0,0%
Olszana	5	16,7%	11,9%	0,4%	5	13,9%	10%	0,4%	0,0%	6	18,2%	12,5	0,5%	20,0%
Olszanka	0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0%	0,0%	0,0%	1	4,5%	2,1%	0,1%	100%
Podegrodzie	1	2,1%	2,4%	0,05%	8	13,1%	16%	0,4%	700,0	4	7,1%	8,3%	0,2%	-50,0%
Podrzecze	2	9,5%	4,8%	0,3%	3	14,3%	6%	0,4%	50,0%	4	20,0%	8,3%	0,6%	33,3%
Rogi	0	0,0%	0,0%	0,0%	1	16,7%	2%	0,3%	100,0	1	11,1%	2,0%	0,3%	0,0%

Stadła	3	9,4%	7,1%	0,3%	5	15,1%	10%	0,5%	66,7%	4	16,7%	8,3%	0,4%	20,0%
Razem	42	12,86%	100%	0,32%	50	13,56%	100%	0,36%	64,96	48	12,75	100%	0,35%	5,77%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

2.5 Pomoc społeczna

Problemy społeczne Gminy Podegrodzie i sołectw wchodzących w jej skład zostały zidentyfikowane na podstawie danych pochodzących z Ośrodka Pomocy Społecznej. Obejmują one informacje o liczbie osób korzystających z pomocy OPS z uwzględnieniem powodów takich jak: ubóstwo, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, oraz niepełnosprawność.

W 2023 roku w Gminie Podegrodzie¹⁴:

- na 1 zatrudnionego tu pracownika socjalnego przypadało 1132 mieszkańców,
- 5,09 % mieszkańców gminy było beneficjentami pomocy społecznej,
- 25,77 % rodzin objętych pomocą było rodzinami niepełnymi,
- 47,24 % rodzin objętych pomocą było rodzinami wielodzietnymi,
- 17,98 % rodzin objętych pomocą było rodzinami emerytów i rencistów,
- 44 osób na 1000 mieszkańców objętych było pomocą w zakresie dożywiania, z czego 21% stanowiły dzieci w ogóle osób objętych dożywianiem

Osoby objęte pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2023 roku liczba osób korzystających z pomocy w Gminie Podegrodzie wynosiła 796, co stanowiło 5,82% liczby mieszkańców gminy. W porównaniu do 2021 roku widać wyraźny wzrost liczby osób korzystających z pomocy OPS – wzrost o 98 osób. Analizując odsetek mieszkańców poszczególnych miejscowości objętych pomocą społeczną był on wyższy niż średnia dla gminy w Długoleśce Świerkli, Juraszowej, Mokrej Wsi, Olszanie i Olszance. Ilościowo najwięcej osób objętych pomocą OPS pochodziło z Brzeznej, Długoleśki Świerkli oraz z Olszanej – łącznie 47,7% ogółu osób objętych OPS.

¹⁴ Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, <https://obserwator.rops.krakow.pl/>, data emisji 05.01.2025 r.

Tabela 34: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan na 31.XII)

	2021			2022				2023			
	liczba	% mieszkań w miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2021	liczba	% mieszkań w miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2022
Brzezna	134	5,2%	19,2%	96	3,6%	13,7%	-28,4%	127	4,8%	16,0%	32,3%
Chochorowice	6	1,3%	0,9%	9	1,9%	1,3%	50,00%	23	4,8%	2,9%	156,6%
Długołęka Świerkla	73	7,3%	10,5%	84	8,3%	12,0%	15,1%	100	9,9%	12,6%	19,0%
Gostwica	38	2,4%	5,4%	53	3,3%	7,5%	39,5%	65	4,0%	8,2%	22,6%
Juraszowa	17	6,3%	2,4%	17	6,2%	2,4%	0,0%	25	8,8%	3,1%	47,1%
Mokra Wieś	82	13,1%	11,8%	73	11,6%	10,4%	-11,0%	60	9,6%	7,5%	-17,8%
Naszacowice	21	2,4%	3,0%	45	5,0%	6,4%	114,3%	43	4,8%	5,4%	-4,4%
Olszana	105	8,1%	15,0%	134	10,3%	19,1%	27,6%	153	11,8%	19,2%	14,2%
Olszanka	53	7,2%	7,6%	40	5,4%	5,7%	-24,5%	48	6,4%	6,0%	20,0%
Podegrodzie	98	4,8%	14,0%	75	3,7%	10,7%	-23,5%	90	4,4%	11,3%	20,0%
Podrzecze	18	2,6%	2,6%	20	2,8%	2,8%	11,1%	25	3,4%	3,1%	25,0%
Rogi	28	7,6%	4,0%	21	5,7%	3,0%	-25,0%	11	3,0%	1,4%	-47,6%
Stadła	25	2,6%	3,6%	35	3,7%	5,0%	40,0%	26	2,8%	3,3%	-25,7%
Razem Gmina	698	5,45%	100%	702	5,50%	100%	14,25%	796	6,04%	100%	20,10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

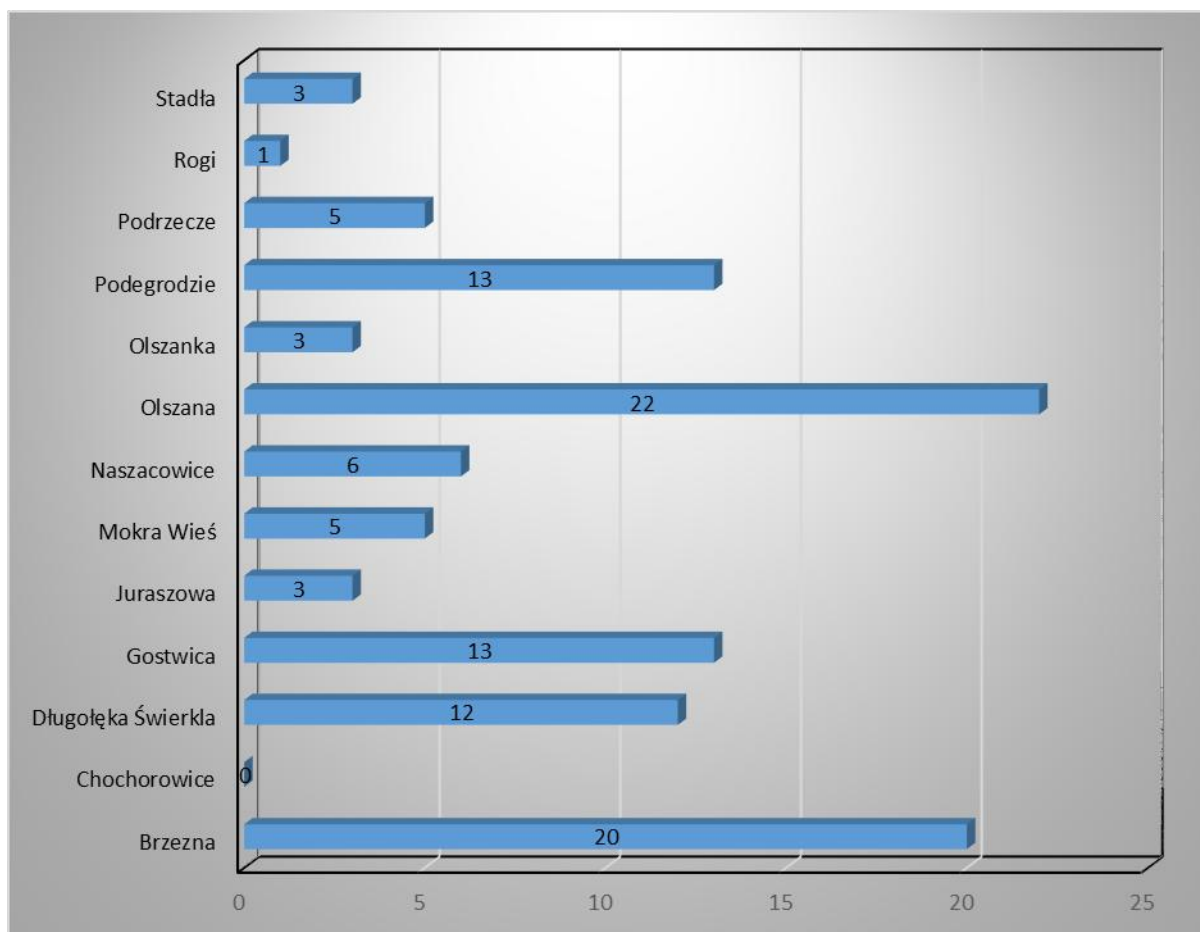
Osoby objęte pomocą OPS ze względu na ubóstwo

W 2023 roku 44,59 % mieszkańców objętych pomocą OPS było z powodu ubóstwa i dotyczyło to 355 osób. Najwięcej osób z m. Brzezna, Gostwica, Olszana, Długołęka Świerkla i Podegrodzie (76,06% z ogółu osób objętych pomocą z powodu ubóstwa).

Tabela 35: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021			2022				2023			
	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2021	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2022
Brzezna	71	2,7%	18,3%	44	1,6%	12,6%	-38,0%	48	1,8%	13,5%	9,1%
Chochorowice	2	0,4%	0,5%	0	0,0%	0,0%	-100%	0	0,0%	0,0%	0,0%
Długołęka Świerkla	38	3,8%	9,8%	44	4,4%	12,6%	15,8%	58	5,7%	16,3%	31,8%
Gostwica	19	1,2%	4,9%	6	0,4%	1,7%	-68,4%	35	2,2%	9,9%	483,3%
Juraszowa	6	2,2%	1,6%	6	2,2%	1,7%	0,0%	11	3,9%	3,1%	83,3%
Mokra Wieś	40	6,4%	10,4%	47	4,5%	13,5%	17,5%	17	2,7%	4,8%	-63,8%
Naszacowice	12	1,4%	3,1%	18	2,0%	5,2%	50,0%	24	2,7%	6,8%	33,3%
Olszana	71	5,5%	18,3%	81	6,2%	23,3%	14,1%	93	7,2%	26,2%	14,8%
Olszanka	30	4,1%	7,8%	30	4,1%	8,6%	0,0%	15	2,0%	4,2%	-50,0%
Podegrodzie	71	3,5%	18,3%	40	2,0%	11,5%	-43,7%	36	1,8%	10,1%	-10,0%
Podrzecze	11	1,6%	2,8%	13	1,8%	3,8%	18,2%	10	1,4%	2,8%	-23,1%
Rogi	8	2,2%	2,1%	5	1,4%	1,5%	-37,5%	1	0,3%	0,3%	-80,0%
Stadła	8	0,8%	2,1%	14	1,5%	4,0%	75,0%	7	0,7%	2,0%	-50,0%
Razem Gmina	387	2,75%	100%	348	2,47%	100%	-7,46%	355	2,49%	100%	29,13%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Wykres 7: Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na ubóstwo w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W 2023 roku 106 rodzin objętych było pomocą OPS było z powodu ubóstwa. Najwięcej tych rodzin pochodziło z m. Gostwicy, Olszanej, Długoleki Świerkli, Podegrodzia i Brzeznej (75,47% z ogółu rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa).

Osoby objęte pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

W 2023 roku 12,43% ogółu osób objętych pomocą OPS potrzebowało tej pomocy ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W skali całej gminy było to 0,72% jej mieszkańców. W porównaniu z rokiem 2021 liczba takich osób w gminie wzrosła aż o 147,5%.

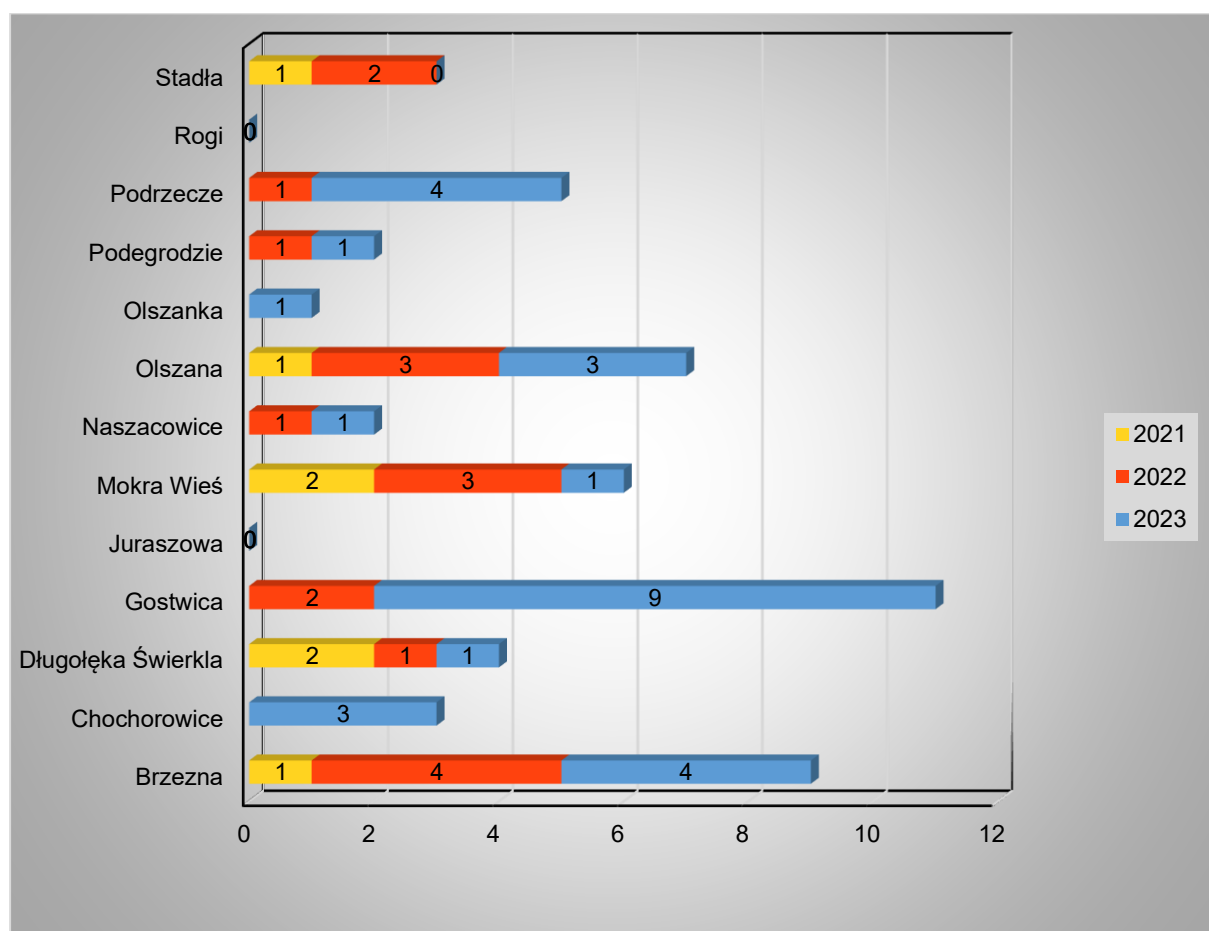
Tabela 36: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021			2022				2023			
	l i c z b a	% miesz kańcó w miej sco wo ści	% osób objęty ch pomo cą OPS w gmini e	l i c z b a	% miesz kańcó w miej sco wo ści	% osób objętych pomoc ą OPS w gminie	dynamik a w porówna niu z rokiem 2021	l i c z b a	% miesz kańcó w miej sco wo ści	% osób objętych pomoc ą OPS w gminie	dynami ka w porówn aniu z rokiem 2022
Brzezna	9	0,3%	22,5%	26	1,0%	33,8%	188,9%	9	0,4%	9,1%	-65,4%
Chochorowice	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	10	2,1%	10,1%	1000,0%
Długoleka Świerkla	11	1,1%	27,5%	6	0,6%	7,8%	-45,4%	6	0,6%	6,1%	0,0%
Gostwica	0	0,0%	0,0%	6	0,4%	7,8%	600,0%	38	2,3%	38,4%	533,3%
Juraszowa	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mokra Wieś	11	1,8%	27,5%	10	1,6%	13,0%	-9,1%	2	0,3%	2,0%	-80,0%
Naszacowice	0	0,0%	0,0%	3	0,3%	3,9%	300,0%	5	0,6%	5,1%	66,7%
Olszana	4	0,3%	10,0%	10	0,8%	13,0%	150,0%	9	0,7%	9,1%	-10,0%
Olszanka	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	2	0,3%	2,0%	200,0%
Podegrodzie	0	0,0%	0,0%	5	0,2%	6,5%	500,0%	4	0,2%	4,0%	-20,0%
Podrzeczce	0	0,0%	0,0%	3	0,4%	3,9%	300,0%	14	1,9%	14,1%	366,7%
Rogi	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,00%	0	0,0%	0,0%	0,0%
Stadła	5	0,5%	12,5%	8	0,9%	10,3%	60,0%	0	0,0%	0,0%	0,00%
Razem Gmina	40	0,31%	100%	77	0,48%	100%	157,26%	99	0,72%	100%	153,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Największa liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zamieszkiwała w 2023 roku w Gostwicy. Na obszarze gminy w tym obszarze wyraźnie widać niepokojącą tendencję wzrostową.

W 2023 roku 28 rodzin objętych było pomocą OPS było z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba ta w porównaniu do 2021 roku wzrosła o 21 rodzin. Najwięcej tych rodzin pochodziło z m. Gostwicy, Podrzecza i Brzeznej (60,7% z ogółu rodzin objętych pomocą z powodu bezradności). Żadna rodzina w miejscowości Juraszowa i Rogi nie wymaga wsparcia w tym zakresie.

Wykres 8: Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W 2023 roku 230 z 98 rodzin korzystało ze wsparcia pomocy społecznej z uwagi na długotrwałą chorobę. W tabeli 35 przedstawiono dynamikę wzrostu osób objętych pomocą z powodu choroby.

Tabela 37: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych miejscowości w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021		2022		2023	
	liczba	dynamika	liczba	dynamika	liczba	dynamika
Brzezna	35	0,00%	18	-48,6%	30	66,7%
Chochorowice	3	0,00%	2	-33,3%	11	450,0%
Długołęka Świerkla	2	0,00%	10	400,0%	4	-60,0%
Gostwica	17	0,00%	20	17,6%	26	-30,0%
Juraszowa	1	0,00%	1	0,00%	2	100,0%
Mokra Wieś	39	0,00%	26	-33,3%	20	-23,1%
Naszacowice	15	0,00%	22	46,7%	18	-18,2%
Olszana	38	0,00%	39	2,6%	51	-30,8%
Olszanka	13	0,00%	14	7,7%	9	-35,7%
Podegrodzie	39	0,00%	4	-89,7%	31	675,0%
Podrzecze	7	0,00%	11	57,1%	15	36,3%
Rogi	1	0,00%	1	0,0%	1	0,00%
Stadła	18	0,00%	14	-22,2%	12	-14,3%
Razem Gmina	228	0	182	23,43%	230	85,84%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Osoby objęte pomocą OPS ze względu na alkoholizm

W 2023 roku wsparciem OPS z powodu alkoholizmu objętych było w Gminie Podegrodzie 10 osób pochodzących z miejscowości Brzezna, Gostwica, Naszacowice, Olszana, Podegrodzie, Podrzecze.

Osoby objęte pomocą OPS ze względu na niepełnosprawność i pozostawanie bez pracy

Niepełnosprawność i bezrobocie jest kolejnym zaraz po ubóstwie powodem udzielania pomocy OPS.

W 2023 roku przyznana została ona 169 osobom niepełnosprawnym (21,23% wszystkich osób objętych pomocą OPS), z czego najwięcej ich pochodziło z Brzeznej i Podegrodzia. W roku 2023 roku w porównaniu do 2021 roku obserwowany jest wzrost liczby osób szukających pomocy OPS ze względu na niepełnosprawność.

Tabela 38: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021			2022				2023			
	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2021	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2022
Brzezna	32	1,2%	21,3%	23	0,9%	13,9%	-28,1%	31	1,2%	18,3%	34,8%
Chochorowice	1	0,2%	0,7%	1	0,2%	0,6%	0,0%	10	2,1%	5,9%	900,0%
Długoleś Świerkla	2	0,2%	1,3%	10	1,0%	6,0%	400,0%	3	0,3%	1,8%	-70,0%
Gostwica	11	0,7%	7,3%	10	0,6%	6,0%	-9,1%	9	0,6%	5,3%	-10,0%
Juraszowa	1	0,4%	0,7%	1	0,4%	0,6%	0,0%	1	0,4%	0,6%	0,0%
Mokra Wieś	25	4,0%	16,7%	16	2,5%	9,6%	-36,0%	13	2,1%	7,7%	-18,8%
Naszacowice	2	0,2%	1,3%	8	0,9%	4,8%	300,0%	11	1,2%	6,5%	37,5%
Olszana	25	1,9%	16,7%	41	3,2%	24,7%	64,0%	16	1,2%	9,5%	-61,0%
Olszanka	6	0,8%	4,0%	7	0,9%	4,2%	16,7%	10	1,3%	5,9%	42,9%
Podegrodzie	22	1,1%	14,7%	30	1,5%	18,1%	36,4%	35	1,7%	20,7%	16,7%
Podrzecze	7	1,0%	4,7%	7	1,0%	4,2%	0,0%	13	1,8%	7,7%	85,7%
Rogi	8	2,2%	5,3%	1	0,3%	0,6%	-87,5%	1	0,3%	0,6%	0,0%
Stadla	8	0,8%	5,3%	11	1,2%	6,7%	37,5%	16	1,7%	9,5%	45,40%
Razem Gmina	150	1,13%	100%	166	1,12%	100%	53,38%	169	1,22%	100%	77,17%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

W roku 2023 roku w porównaniu do 2021 roku obserwowany jest spadek liczby osób szukających pomocy OPS ze względu na pozostawanie bez pracy. Wsparcia z powodu bezrobocia w 2023 roku udzielono 132 osobom.

Tabela 39: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na bezrobocie w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)

	2021			2022				2023			
	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2021	liczba	% mieszkańców miejscowości	% osób objętych pomocą OPS w gminie	dynamika w porównaniu z rokiem 2022
Brzezna	38	1,5%	22,9%	26	1,0%	14,6%	-31,6%	19	0,7%	14,4%	-26,9%
Chochorowice	2	0,4%	1,2%	0	0,0%	0,0%	-200,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
Długolęka Świerkla	25	2,5%	15,1%	28	2,8%	15,7%	-12,0%	22	2,2%	16,7%	-21,4%
Gostwica	6	0,4%	3,6%	17	1,1%	9,5%	183,3%	11	0,7%	8,3%	-35,3%
Juraszowa	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mokra Wieś	0	0,0%	0,0%	1	0,2%	0,6%	100,0%	9	1,4%	6,8%	800,0%
Naszacowice	0	0,0%	0,0%	9	1,0%	5,1%	900,0%	3	0,3%	2,3%	-66,7%
Olszana	37	2,9%	22,3%	43	3,3%	24,2%	16,2%	38	2,9%	28,8%	-11,6%
Olszanka	18	2,5%	10,8%	10	1,4%	5,6%	-44,4%	8	1,1%	6,1%	-20,0%
Podegrodzie	21	1,0%	12,7%	17	0,8%	9,5%	-19,0%	10	0,5%	7,6%	-41,2%
Podrzecze	8	1,1%	4,8%	10	1,4%	5,6%	25,0%	12	1,6%	9,0%	20,0%
Rogi	7	1,9%	4,2%	1	0,3%	0,6%	-85,7%	0	0,0%	0,0%	-100,0%
Stadła	4	0,4%	2,4%	16	1,7%	9,0%	300,0%	0	0,0%	0,0%	-1600,00%

Razem Gmina	166	1,12%	100%	178	1,15%	100%	87,06%	132	0,88%	100%	-84,85%
--------------------	------------	--------------	-------------	------------	--------------	-------------	---------------	------------	--------------	-------------	----------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

2.6 Edukacja i wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Podegrodzie działa 16 jednostek oświatowych, w tym 12 jednostek publicznych i 4 niepubliczne.

Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Podegrodzie to:

- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Brzeznej,
- Szkoła Podstawowa im. Ojca Św. Jana Pawła II w Brzeznej – Litacz,
- Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej Polski w Długolęce – Świerkli,
- Szkoła Podstawowa im. płk. Narcyza Wiatra w Gostwicy,
- Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi,
- Szkoła Podstawowa im. Mieczysława Wieczorka w Olszanie,
- Szkoła Podstawowa im. św. Kingi w Olszance,
- Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Rogach,
- Szkoła Podstawowa w Stadłach,
- Gminne Przedszkole w Brzeznej,
- Gminne Przedszkole w Podegrodziu.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują cztery Niepubliczne przedszkola:

- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP. OCHRONKA p.w. Św. Józefa w Olszanie,
- Przedszkole Niepubliczne „Kraina Bajek” w Podegrodziu,
- „MADZIALENKA” Niepubliczne Przedszkole w Gostwicy,
- Niepubliczne Przedszkole „Mały Artysta” w Olszanie

Spośród placówek edukacyjnych dla których organem prowadzącym jest Gmina Podegrodzie najliczniejszymi jest Szkoła Podstawowa w Brzeznej i Podegrodziu. We wszystkich szkołach podstawowych na terenie Gminy Podegrodzie funkcjonują oddziały przedszkolne, do których uczęszczają dzieci w wieku 3 – 7 lat. Od września 2024 liczba oddziałów nie uległa zmianie i w roku szkolnym 2024/2025 funkcjonuje 13 oddziałów w szkołach podstawowych, do których uczęszcza 276 dzieci. Do niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Gminy Podegrodzie w roku szkolnym 2024/2025 uczęszcza 154 dzieci.

Tabela 40: Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Podegrodzie.

Lp.	Placówka	Rok szkolny 2020/2021			Rok szkolny 2021/2022			Rok szkolny 2022/2023			Rok szkolny 2023/2024		
		og óle m	chł op cy	dzi ew cz yn ki	og óle m	chł op cy	dzi ew cz yn ki	og óle m	chł op cy	dzi ew cz yn ki	og óle m	chł op cy	dzi ew cz yn ki
1.	Szkoła Podstawowa w Brzeznej	229	107	122	236	117	119	241	121	120	241	125	116
2.	Szkoła Podstawowa w Brzeznej-Litaczu	96	49	47	94	49	45	102	50	52	101	55	46
3.	Szkoła Podstawowa w Długołęce Świerkli	205	99	106	220	108	112	220	115	105	222	113	109
4.	Szkoła Podstawowa w Gostwicy	87	48	39	89	50	39	111	59	52	115	57	58
5.	Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi	28	13	15	24	12	12	30	13	17	31	16	15
6.	Szkoła Podstawowa w Olszanie	123	60	63	123	59	64	125	63	62	122	62	60
7.	Szkoła Podstawowa w Olszance	88	46	42	100	52	48	89	51	38	99	59	40
8.	Szkoła Podstawowa w Podegrodziu	361	182	179	378	203	175	364	193	171	342	190	152
9.	Szkoła Podstawowa w Rogach	92	53	39	100	61	39	110	65	45	100	59	41
10.	Szkoła Podstawowa w Stadłach	53	35	18	49	34	15	47	29	18	47	27	20
Razem:		1362	692	670	1413	745	668	1439	759	680	1420	763	657

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Z danych Urzędu Gminy Podegrodzie wynika, że łączna ilość komputerów w zlokalizowanych tu szkołach wynosi 318 sztuk na 1420 uczniów. Średnio na 1 komputer przypada 4 uczniów.

Tabela 41: Wyposażenie w sprzęt komputerowy szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Podegrodzie w roku szkolnym 2023/2024 r.

Placówka	liczba uczniów	liczba komputerów	liczba uczniów przypadających na 1 komputer
Szkoła Podstawowa w Brzeznej	241	48	5
Szkoła Podstawowa w Brzeznej-Litaczu	101	32	3
Szkoła Podstawowa w Długołęce Świerkli	222	27	8
Szkoła Podstawowa w Gostwicy	115	18	6
Szkoła Podstawowa w Mokrej Wsi	31	23	1
Szkoła Podstawowa w Olszanie	122	59	2
Szkoła Podstawowa w Olszance	99	43	2
Szkoła Podstawowa w Podegrodziu	342	33	10
Szkoła Podstawowa w Rogach	100	20	5
Szkoła Podstawowa w Stadłach	47	15	3
Razem:	1420	318	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

Na obszarze gminy w każdej szkole działają biblioteki szkolne, które posiadają łącznie 48 497 woluminów, z czego:

- biblioteka w SP Brzezna – 7292
- biblioteka w SP Brzezna Litacz – 5473
- biblioteka w SP Długołęka Świerkla – 4491
- biblioteka w SP Gostwica – 4255
- biblioteka w SP Mokrej Wsi – 1658
- biblioteka w SP Olszana – 3452
- biblioteka w SP Olszanka – 2848
- biblioteka w SP Podegrodzie – 13468
- biblioteka w SP Rogi – 3590
- biblioteka w SP Stadła – 1970

Średnio na 1 ucznia przypada 34 książki.

2.7 Struktura organizacji pozarządowych

Na terenie Gminy Podegrodzie do rejestru stowarzyszeń wpisanych jest 41 podmiotów. Organizacje pozarządowe istniejące na terenie Gminy Podegrodzie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 42: Organizacja pozarządowe w Gminie Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

Nazwa	Miejscowość	Nr KRS	Organizacja Pożytku Publicznego
FUNDACJA EUROPA +	Brzezna	0000272629	NIE
FUNDACJA "OSĄDŹ MNIE BOŻE..." IM. KS. WŁADYSŁAWA GURGACZA TJ	Brzezna	0000534253	NIE
STOWARZYSZENIE INTEGROWANEJ PRODUKCJI OWOCÓW "PODKARPACIE"	Brzezna	0000044291	NIE
STOWARZYSZENIE KOLARSTWA GÓRSKIEGO MTB "FUN RIDE TEAM"	Brzezna	0000340134	NIE
STOWARZYSZENIE REGIONALNY ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA BRZEŹNIOKI	Brzezna	0000711549	NIE
STOWARZYSZENIE TERRA SANDECIENCIS	Brzezna	0000256296	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BRZEZNEJ	Brzezna	0000023313	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BRZEZNEJ LITACZU	Brzezna	0000038108	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W CHOCHOROWICACH	Chochorowice	0000053732	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DŁUGOŁĘCE-ŚWIERKLI	Długoleka Świerkla	0000054185	NIE
FUNDACJA DOLINDO - JTSTZP	Długoleka Świerkla	0001052754	NIE
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W GOSTWICY "GOSTWICZANKA"	Gostwica	0000714866	NIE
STOWARZYSZENIE RODZICÓW PRZYJACIOŁ DZIECI I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "PROMYK"	Gostwica	0000031930	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GOSTWICY	Gostwica	0000039681	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W JURASZOWEJ	Juraszowa	0000022884	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W MOKREJ WSI	Mokra Wieś	0000043968	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W NASZACOWICACH	Naszacowice	0000279539	NIE

Nazwa	Miejscowość	Nr KRS	Organizacja Pożytku Publicznego
KÓŁKO ROLNICZE W NASZACOWICACH	Naszacowice	0000036373	NIE
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI NASZACOWICE	Naszacowice	0000833332	NIE
STOWARZYSZENIE RODZICE DZIECIOM I SZKOLE	Olszana	0000715836	NIE
STOWARZYSZENIE ROZWOJU OŚWIATY ORAZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH "SERCOM"	Olszana	0000310632	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W OLSZANIE	Olszana	0000100636	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W OLSZANCE	Olszanka	0000023250	NIE
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI OLSZANKA	Olszanka	0000905453	NIE
FUNDACJA INSTYTUT RATOWNICTWA NA WODACH GÓRSKICH I POWODZIOWYCH	Podegrodzie	0000437637	NIE
FUNDACJA MOTYLEM BYĆ	Podegrodzie	0000517364	NIE
REGIONALNE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW W PODEGRODZIU	Podegrodzie	0000303784	TAK
STOWARZYSZENIE KRZEWIENIA KULTU ŚWIĘTEGO OJCA STANISŁAWA PAPCZYŃSKIEGO	Podegrodzie	0000637988	NIE
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI PODEGRODZKIEJ IM. OJCA STANISŁAWA PAPCZYŃSKIEGO W PODEGRODZIU	Podegrodzie	0000025748	NIE
STOWARZYSZENIE LACHÓW PODEGRODZKICH	Podegrodzie	0000364405	NIE
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ W PODEGRODZIU	Podegrodzie	0000971432	NIE
TOWARZYSTWO "ZAKŁAD BŁOGOSŁAWIONEJ KUNEGUNDY" W NOWYM SĄCZU, ZS. W PODEGRODZIU	Podegrodzie	0000049938	NIE
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA, MODERNIZACJI I POSTĘPU W HODOWLI I CHOWIE BYDŁA "ZAGRODA"	Podegrodzie	0000217065	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PODEGRODZIU	Podegrodzie	0000020393	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PODRZECZU	Podrzecze	0000027367	NIE
STOWARZYSZENIE "ZDROWIE JAK MARZENIE"	Podrzecze	0000682075	NIE
STOWARZYSZENIE BANDERIA KONNA "ISKRA" DOLINA DUNAJCA	Stadła	0000881908	NIE

Nazwa	Miejscowość	Nr KRS	Organizacja Pożytku Publicznego
STOWARZYSZENIE KLUB SPORTOWY "GRÓD CZOP PODEGRODZIE"	Stadła	0000486930	NIE
STOWARZYSZENIE KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH WSI STADŁA	Stadła	0000389630	NIE
STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA "PARTNERSTWO DLA ZIEMI SĄDECKIEJ" W STADŁACH	Stadła	0000312905	NIE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W STADŁACH	Stadła	0000022890	NIE

Źródło: <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>, data emisji: 07.01.2025 r.

2.8 Identyfikacja problemów w obszarze społecznym

1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości jest na wyższym poziomie niż średnia dla gminy w następujących miejscowościach: Juraszowa, Gostwica, Długoleka Świerkla, Naszacowice i Olszanka.
2. Udział bezrobotnych z poszczególnych miejscowości Gminy Podegrodzie w ogólnej liczbie bezrobotnych z gminy jest największy w Brzeznej, Gostwicy i Podegrodziu.
3. Poziom długotrwałego bezrobocia w poszczególnych miejscowościach jest wyższy niż średnia dla gminy w Stadłach, Naszacowicach, Długolece Świerkli, Podrzeczu, Gostwicy, Olszanie i Rogach.
4. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych pochodzi z Brzeznej, Gostwicy, Podegrodzia, Długoleki Świerkli, Olszanej, Naszacowic i Stadel.
5. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych z miejscowości jest niższy niż średnia dla gminy jedynie w Długolece Świerkli, Gostwicy, Mokrej Wsi i Chochorowicach.
6. Poziom bezrobocia wśród osób młodych jest na wyższym poziomie niż średnia dla gminy w Chochorowicach, Olszanie, Olszance, Długolece Świerkli, Naszacowicach, Gostwicy i Mokrej Wsi.
7. Najwięcej bezrobotnych w wieku poniżej 25 r.ż. pochodzi z Brzeznej, Olszanej, Gostwicy i Podegrodzia.
8. Poziom bezrobocia wśród osób powyżej 45 r.ż. jest na wyższym poziomie niż średnia dla gminy w Podrzeczu, Podegrodziu, Gostwicy, Brzeznej, Naszacowicach i Gostwicy.
9. Poziom bezrobocia osób z niskim wykształceniem jest na wyższym poziomie niż średnia dla gminy w Mokrej Wsi, Juraszowej, Gostwicy, Podrzeczu i Podegrodziu.

10. Analizując poziom bezrobocia osób z niskim wykształceniem w skali gminy wyraźnie widać, że najwięcej takich osób zamieszkuje w Brzeznej, Gostwicy i Podegrodziu.
11. Osoby bezrobotne bez stażu pracy pochodzą głównie z Gostwicy, Długołęki Świerkli, Brzeznej i Olszanej.
12. Największy wzrost liczby osób objętych pomocą OPS odnotowano w Chochorowicach i Juraszowej, znaczące spadki wystąpiły w Rogach i Stadłach.
13. Najwięcej osób korzystających z pomocy OPS w skali gminy pochodzi z Olszanej, Brzeznej i Długołęki Świerkli.
14. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w stosunku do liczby ludności obszaru miejscowości jest na wyższym poziomie niż średnia gminna w Olszanie, Długołęce Świerkli, Juraszowej, Naszacowicach i Mokrej Wsi.
15. Najwyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w stosunku do liczby wszystkich beneficjentów OPS jest w miejscowościach: Olszana, Długołęka Świerkla, Brzezna i Podegrodzie.
16. Poziom bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest na wyższym niż średnia gminna poziomie w Gostwicy, Chochorowicach i Podrzeczu.
17. Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w ogólnej liczbie korzystających z pomocy OPS w gminie pochodzi z Gostwicy, Podrzecza, Chochorowic i Brzeznej.
18. Z pomocy OPS ze względu na alkohol korzystają mieszkańcy miejscowości Brzezna, Gostwica, Naszacowice, Olszana, Podegrodzie, Podrzecze.
19. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy OPS ze względu na niepełnosprawność jest na wyższym poziomie niż średnia gminna w Mokrej Wsi, Chochorowicach, Podrzeczu, Podegrodziu i Stadłach.
20. Wśród wszystkich osób korzystających z pomocy OPS najwięcej osób niepełnosprawnych pochodzi z Podegrodzia i Brzeznej.
21. Przyrost liczby mieszkańców na poziomie niższym niż średnia gminna odnotowano w Brzeznej, Rogach, Stadłach, Naszacowicach, Mokrej Wsi, Olszanie, Długołęce Świerkli i Podegrodziu.
22. Najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym pochodzi z Brzeznej, Podegrodzia, Gostwicy i Olszanej.
23. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców miejscowości jest porównywalny w każdej miejscowości.

24. Oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży występuje wyłącznie dla uczniów z Podegrodzia, Podrzecza, Mokrej Wsi i Brzeznej (świetlice prowadzone przez GOK)
25. Oprócz corocznych imprez integracyjnych w sołectwach, brak jest jakichkolwiek stałych wydarzeń kulturalnych w ciągu roku we wszystkich miejscowościach oprócz Podegrodzia

3. Delimitacja obszarów kryzysowych

3.1 Analiza wskaźnikowa

Delimitacja obszaru rewitalizacji polega na wyznaczeniu granic obszaru, gdzie w szczególności koncentrują się negatywne zjawiska, biorąc pod uwagę istotne miejsca (potencjały) w obszarze zdegradowanym, które mogą wzmocnić proces rewitalizacji.

W celu dokonania delimitacji obszaru rewitalizacji przeprowadzono ww. analizę wskaźnikową. Pierwszym jej krokiem było zebranie danych liczbowych dla całej gminy i poszczególnych sołectw. Na podstawie zebranych danych wyliczone zostały wskaźniki (metodologia obliczeń została przedstawiona w tabeli poniżej), a następnie wynik porównany został ze średnią wartością wskaźnika obrazującego sytuację w całej gminie. Gdy dany obszar charakteryzuje się przynajmniej jednym kryterium w zakresie czynników społecznych na poziomie równym lub gorszym w stosunku do całej gminy, może zostać zakwalifikowany, jako obszar wymagający rewitalizacji. Na tej podstawie wyznaczone zostały poszczególne obszary gminy (z zachowaniem spójności przestrzennej), na których można zauważyć wyraźnie gorszą sytuację. Dla uzyskania pełnego obrazu problemów przyjęto do diagnozy wskaźniki ze stref: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno - funkcjonalnej i środowiskowej. Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych zastosowano podział zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, gdzie w art. 9 zapisano, iż:

„Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw

- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”.

Analizę zjawisk kryzysowych dla obszarów poszczególnych miejscowości przedstawiono w poniższej tabeli, gdzie zagregowano wskaźniki dla poszczególnych miejscowości Gminy Podegrodzie (w zależności od dostępności danych – za lata 2021 – 2024). Materiał stanowiący jej bazę stanowił podstawę do określenia ilości problemów występujących w poszczególnych sołectwach a w następstwie do zaproponowania przez Wójta Gminy Podegrodzie obszarów jakie zostaną poddane rewitalizacji z uwzględnieniem najlepszych spodziewanych jej efektów dla całej gminy. Kolorem czerwonym zaznaczono wskaźniki dla poszczególnych miejscowości poniżej średniej dla Gminy Podegrodzie, co wskazuje, iż dany problem występuje w bardzo dużym nasileniu w danym sołectwie.

Tabela 43. Wartości wskaźników opracowanych na podstawie diagnozy ilościowej dla poszczególnych sołectw Gminy Podegrodzie wg danych za lata 2021-2024 r.

STREFA SPOŁECZNA														
Stan na 2023 r.	Brzezna	Chochorowice	Długoleka Świerkla	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wieś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadla	Średnia
Liczna osób bezrobotnych na 1000 osób	7,5	1	3,2	5,8	1,1	1,2	2,6	3,3	2,2	5,6	2,0	0,9	2,4	2,98
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	2,9	0,3	1,6	2,8	0,3	0,4	1,4	1,5	0,7	1,8	1,0	0,4	1,5	1,27
Liczba osób korzystających za świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób	12,7	2,3	10	6,5	2,5	6,0	4,3	15,3	4,8	9,0	2,5	1,1	2,6	6,1
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 1000 osób	3,1	1,0	0,3	0,9	0,1	1,3	1,1	1,6	1,0	3,5	1,3	0,1	1,6	1,3
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	40,5	6,0	13,0	23,2	3,6	9,6	12,0	18,9	9,6	31,3	10,0	6,9	14,0	15,3
Liczba NGO na 1000 osób	0,8	0,1	0,2	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	1,0	0,2	0	0,5	0,3
Punkty skumulowane	5	1	3	4	1	1	1	5	1	5	1	1	2	2,38
STREFA GOSPODARCZA														
	Brzezna	Chochorowice	Długoleka Świerkla	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wieś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadla	Średnie dla gminy
Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDiG	14,1	2,7	3,3	7,9	1,0	1,6	3,9	4,7	2,3	16,6	6,5	1,8	3,8	5,4
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDiG	1,3	0,4	0,4	0,8	0,2	0,1	0,1	0,7	0,7	2,3	0,6	0,3	0,4	0,6
Punkty skumulowane	0	2	2	0	2	2	2	1	1	0	0	2	2	1,23
STREFA ŚRODOWISKOWA														
	Brzezna	Chochorowice	Długoleka Świerkla	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wieś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadla	Średnie dla gminy
Powierzchnia terenów zagrożonych osuwiskami	26,46	16,41	53,34	101,40	45,33	26,52	18,15	24,15	2,70	37,91	0	3,72	34,12	30,015
Liczba dzikich wysypisk śmieci	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0-brak; 1 występuje
Punkty skumulowane	1	0	2	1	1	0	0	0	0	2	0	0	1	

STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

	Brzezna	Chochorowice	Długoleka Świerkla	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wieś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadla	Wskaźnik 1-zapewniono/ 0-brak
Liczba mieszkańców poza zasięgiem strefy dostępności do obiektów infrastruktury społecznej (brak dostępu do infrastruktury społecznej typu: całoroczne obiekty kultury/sportu)	1	0	1	1	0	1 (światlica)	1 (światlica)	0	1	1 (GOK)	1 (światlica)	0	0	
Liczba obiektów edukacyjnych-dostępność	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	
Liczba punktów opieki zdrowotnej -dostępność	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
Dostęp do sieci wodociągowej	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	
Dostęp do sieci kanalizacyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	
Skumulowane problemy	1	4	3	2	5	2	4	4	3	0	3	4	2	Średni 2,5

STREFA TECHNICZNA

	Brzezna	Chochorowice	Długoleka Świerkla	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wieś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadla	Wskaźnik 0-źle, 1-dobrze 2-b. dobrze
Ocena stanu technicznego budynków użyteczności publicznej pod kątem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (0-brak dostępności; 1-częściowa; 2-wysoka)	1	Brak obiektów-0	1	1	Brak obiektów-0	0	Brak obiektów-0	1	1	1	Brak obiektów-0	1	2	
Skumulowane problemy	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0-brak problemów

Tabela 44: Skumulowana ilość obszarów problemowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie.

	Brzeżna	Chochowice	Długosławice	Gostwica	Juraszowa	Mokra Wiś	Naszacowice	Olszana	Olszanka	Podegrodzie	Podrzecz	Rogi	Stadła
Strefa społeczna punkty skumulowane*	5	1	3	4	1	1	1	5	1	5	1	1	2
Strefa gospodarcza punkty skumulowane	0	2	2	0	2	2	2	1	1	0	0	2	2
Strefa środowiskowa punkty skumulowane	1	0	2	1	1	0	0	0	0	2	0	0	1
Strefa przestrzenno-funkcjonalna punkty skumulowane	1	4	3	2	5	2	4	4	3	0	3	4	2
Strefa techniczna punkty skumulowane	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1
Skumulowane problemy wg wagi - sfera społeczna waga: 2	13	7	14	12	9	5	7	16	6	13	4	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Podegrodzie.

* skumulowane problemy społeczne oznaczono wagą: 2 z uwagi na ich kluczowe znaczenia dla obszarów objętych rewitalizacją.

Ze względu na ograniczony dostęp do danych społecznych na poziomie sołectw (m. in. w zakresie przestępczości, poziomu edukacji, kapitału społecznego), w niniejszym opracowaniu zrezygnowano z konstrukcji wskaźnika syntetycznego (np. Perkala). Zastosowano porównawczą analizę jednostkowych wskaźników społeczno-gospodarczych w podziale na sołectwa. Metodologia jest zgodna z art. 9 ustawy o rewitalizacji oraz wytycznymi MFiPR oraz wciąż aktualnymi wytycznymi MIB¹⁵.

Z analizy skumulowanej ilości obszarów problemowych zawartej w tabeli 44 wynika, że **najniższy** poziom skumulowanych problemów występuje w miejscowościach: **Podrzecze, Mokra Wieś, Olszanka, Naszacowice, Chochorowiece**. W sołectwach tych, wartości wskaźników charakteryzujące strefę społeczną, gospodarczą, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną kształtują się na poziomie korzystniejszym niż średnie dla całej gminy lub nie wskazują na występowanie silnej kumulacji negatywnych zjawisk. W przypadku miejscowości: **Brzezna, Długoleka Świerkla, Gostwica, Olszana, Podegrodzie**, **widzimy duże skumulowanie problemów**, w szczególności m. Podegrodzie, Olszana i Brzezna ma bardzo wysokie wskaźniki problemów społecznych.

We wszystkich sołectwach przeprowadzona analiza wykazała występowanie problemów o różnym nasileniu w strefach: technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz gospodarczej. Suma skumulowanych problemów została wykorzystana jako wskaźnik pomocniczy, pozwalający określić intensywność zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji, podstawowym warunkiem uznania danego obszaru za zdegradowany jest występowanie negatywnych zjawisk społecznych. Dlatego też, za obszary wymagające rewitalizacji uznano miejscowości, które łączą wysoką sumę skumulowanych problemów z wyraźnym występowaniem problemów społecznych. Na tej podstawie wskazano miejscowości: **Olszana, Długoleka Świerkla, Brzezna, Podegrodzie** oraz **Gostwica** jako sołectwa, w których występuje kumulacja problemów społecznych oraz zjawisk kryzysowych z innych stref (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Zaniechanie interwencji w wymienionych sołectwach może prowadzić do pogłębiania się negatywnych procesów społecznych i infrastrukturalnych, a w konsekwencji do trwałego ograniczenia jakości życia mieszkańców oraz osłabienia potencjału rozwojowego całej gminy.

¹⁵ Jarczewski W. (red.), *Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Instytut Rozwoju Miast, Kraków-Warszawa 2017.

3.2 Wyznaczenie obszarów problemowych

Podsumowanie analizy przeprowadzonej w poprzednich podrozdziałach doprowadziło do wyodrębnienia wskaźników najlepiej charakteryzujących poszczególne sołectwa i umożliwiających wyznaczenie obszarów problemowych.

W każdej z jednostek osadniczych, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer, co pozwala na stwierdzenie w ich obrębie stanu kryzysowego.

Uzupełniając analizę o skumulowane problemy techniczne, przestrzenno – funkcjonalne, gospodarcze i środowiskowe, należy wskazać, że najwięcej negatywnych zjawisk występuje kolejno w miejscowościach: **Olszana, Długoleka-Świerkla, Brzezna, Podegrodzie** oraz **Gostwica**.

W związku z otrzymanymi wynikami z analizy, jako podstawowy obszar zdegradowany wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych wyznaczono część miejscowości: Brzezna, Długoleka-Świerkla, Gostwica, Olszana oraz Podegrodzie.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej są zbieżne z wnioskami wynikającymi z niniejszego opracowania poczynionymi po wywiadach z pracownikami OPS oraz Urzędu Gminy w Podegrodziu, a także odpowiadają na potrzeby i oczekiwania samych mieszkańców gminy.

Tabela 45: Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Podegrodzie.

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy [%]
Brzezna	144,20	2,26%	478	3,52%
Długoleka-Świerkla	16,94	0,26%	55	0,41%
Gostwica	9,024	0,14%	89	0,65%
Olszana	8,805	0,14%	29	0,21%
Podegrodzie	158,40	2,48%	87	0,64%
Razem	337,37	5,28%	738	5,43%

Źródło: opracowanie własne.

Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni Gminy Podegrodzie wynosi 5,28 %, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy wynosi 5,43 %.

Charakterystyka problemowa dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

PODOBSZAR 1 – centrum wsi Brzezna

Mapa 4. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Brzezna.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Tabela 46: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Brzezna.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia i długotrwałego bezrobocia, także wśród młodzieży. 2. Bardzo wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej – 2. najwyższy w skali gminy. 3. Wysoki udział osób objętych pomocą OPS z powodu niepełnosprawności. 4. Znaczna liczba ludności w wieku poprodukcyjnym – najwyższa w skali Gminy. 5. Niekorzystne zjawiska demograficzne – spadek liczby ludności. 6. Ograniczona oferta kulturalna i integracyjna. 7. Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	1. Funkcjonujące jednostki OSP. 2. Aktywność lokalnych stowarzyszeń. 3. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie sołectwa. 4. Zaangażowanie mieszkańców w inicjatywy społeczne. 5. Silna tożsamość lokalna. 6. Zespół regionalny pieśni i tańca.
pozostałe (techniczne, przestrzenno - funkcjonalne, gospodarcze, środowiskowe)	1. Brak świetlicy wiejskiej lub nowoczesnej przestrzeni integracyjnej. 2. Ograniczony dostęp mieszkańców do usług publicznych. 3. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 4. Potrzeba rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. 5. Niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej. 6. Niewystarczająca dostępność budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami. 7. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.	1. Położenie w atrakcyjnym krajobrazowo otoczeniu. 2. Potencjał rekreacyjno-turystyczny, także dla turystyki rowerowej (Velo Dunajec). 3. Istniejąca i aktywnie rozwijana infrastruktura edukacyjna i opiekuńczo-wychowawcza. 4. Infrastruktura sportowa. 5. Połączenie z siecią gazową - rosnące zainteresowanie wykorzystaniem gazu. 6. Dostęp do wodociągu. 7. Filia GOK w Podegrodziu. 8. Wysoki wskaźnik aktywności gospodarczej. 9. Znaczna dynamika rozwoju lokalnej przedsiębiorczości – najwyższa w skali Gminy.

Jednocześnie podobszar **centrum wsi Brzezna** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Tabela 47: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Brzezna.

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Brak miejsc i aktywności integrujących mieszkańców. 2. Brak oferty i infrastruktury kultury. 3. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia - wartości przekraczające średnią dla gminy. 4. Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym. 5. Ujemny bilans ludności. 6. Wysoki odsetek objętych wsparciem OPS, w tym także z powodu niepełnosprawności. 7. Ograniczona oferta kulturalna i integracyjna. 8. Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 9. Kumulacja problemów społecznych w jednym miejscu.	1. Niewystarczająca infrastruktura techniczna - obiekty publiczne wymagają modernizacji. 2. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 3. Ograniczona dostępność budynków publicznych dla osób z niepełnosprawnościami. 4. Niewystarczająca liczba miejsc aktywności sportowo – rekreacyjnej, w tym: stawów, ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 5. Zły stan techniczny placów zabaw przy żłobku, przedszkolu i szkole. 6. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.

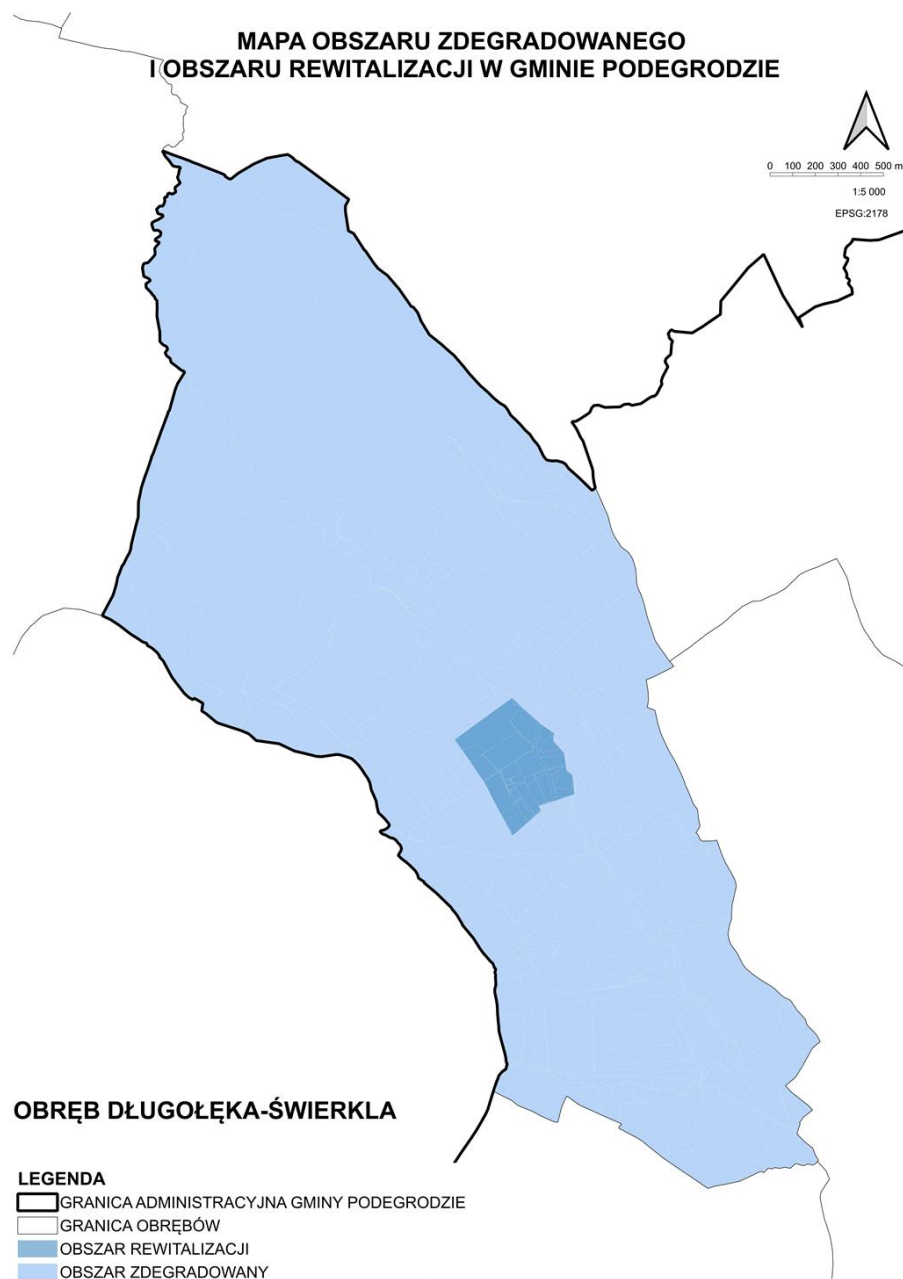
Położenie podobszaru: obszar położony w centrum wsi Brzezna

Powierzchnia podobszaru: 144,20 ha

Ludność podobszaru: 478 osób

Opis podobszaru: podobszar rewitalizacji obejmuje centralną część miejscowości Brzezna, w której zlokalizowane są obiekty infrastruktury edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej i sportowej. Obszar cechuje się znaczną koncentracją problemów społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-technicznych, w tym wysokim poziomem bezrobocia, a także bardzo wysokim udziałem osób objętych pomocą społeczną. W zakresie infrastrukturalnym podobszar odznacza się brakiem nowoczesnych przestrzeni integracyjnych, ograniczoną dostępnością budynków publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, złą jakością placów zabaw oraz obecnością dzikich wysypisk śmieci. Jednocześnie teren ten posiada istotny potencjał rozwojowy. Dodatkowym atutem jest atrakcyjne położenie w krajobrazowym otoczeniu oraz przebieg trasy Velo Dunajec, który stwarza możliwości rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznych.

Podobszar charakteryzuje się najwyższym nagromadzeniem problemów społecznych i infrastrukturalnych w miejscowości, przy jednoczesnym istnieniu realnych zasobów umożliwiających skuteczną rewitalizację. Jego aktywizacja przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz pozytywnie wpłynie na cały obszar zdegradowany.

PODOBSZAR 2 – centrum wsi Długoleka-Świerkla

Mapa 5. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Długoleka-Świerkla.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Tabela 48: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Długoleka-Świerkla.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia oraz bezrobocia długotrwałego, w tym wśród osób młodych - powyżej średniej gminy. 2. Znaczący udział osób objętych pomocą społeczną. 3. Niska aktywność społeczna i obywatelska - niska liczba organizacji pozarządowych. 4. Brak infrastruktury kultury i przestrzeni integracji społecznej. 5. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 6. Przyrost liczby mieszkańców na poziomie niższym niż średnia Gminy.	1. Korzystna lokalizacja w spokojnym i bezpiecznym otoczeniu z dobrym dostępem do Nowego Sącza. 2. Funkcjonująca szkoła podstawowa z potencjałem do działań edukacyjnych i obywatelskich. 3. Aktywność jednostki OSP. 4. Dostępność przestrzeni możliwych do adaptacji na cele społeczne. 5. Silna tożsamość lokalna. 6. Lokalna orkiestra dęta. 7. Korzystna struktura demograficzna: blisko 60 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. 8. Potencjał aktywizacji mieszkańców.
pozostałe (techniczne, przestrzenno - funkcjonalne, gospodarcze, środowiskowe)	1. Brak świetlicy wiejskiej lub innej przestrzeni integracyjno-kulturalnej. 2. Brak nowoczesnej infrastruktury wspierającej działania społeczne i edukacyjne. 3. Brak punktów opieki zdrowotnej. 4. Brak dostępu do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 5. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 6. Ograniczona dostępność budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami. 7. Niski wskaźnik aktywności gospodarczej. 8. Słaba dynamika rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. 9. Występowanie terenów zagrożonych osuwiskami. 10. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.	1. Położenie miejscowości sprzyjające rozwojowi funkcji mieszkaniowo-usługowych. 2. Położenie w atrakcyjnym krajobrazowo terenie. 3. Możliwość modernizacji istniejących obiektów publicznych w kierunku poprawy dostępności i efektywności energetycznej. 4. Potencjał rozbudowy infrastruktury technicznej w oparciu o istniejące zasoby i grunty gminne. 5. Istniejące boisko sportowe: punkt lokalnej aktywności i integracji. 6. Możliwość zagospodarowania wolnych przestrzeni na cele społeczne i rekreacyjne. 7. Możliwość rozwoju działań proekologicznych i edukacyjnych. 8. Istniejąca działka przeznaczona pod budowę infrastruktury - możliwość zaspokojenia lokalnych potrzeb społecznych (DPS, przedszkole).

Jednocześnie podobszar **centrum wsi Długoleka-Świerkla** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym, a także stwarza

realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Tabela 49: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Długoleka-Świerkla.

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Brak miejsc i aktywności integrujących mieszkańców. 2. Brak oferty i infrastruktury kultury. 3. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia, w tym wśród osób młodych - wartości przekraczające średnią dla gminy. 4. Występowanie zjawisk ubóstwa, wykluczenia i problemów socjalnych. 5. Niska aktywność społeczna i obywatelska. 6. Brak przestrzeni integracji społecznej oraz infrastruktury kultury. 7. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 8. Brak oferty lokalnych usług społecznych. 9. Niewielki, ale stabilny wzrost liczby mieszkańców w ostatnich latach. 10. Kumulacja problemów społecznych w jednym miejscu.	1. Brak świetlicy wiejskiej lub innej przestrzeni pełniącej funkcje społeczne i integracyjne. 2. Ograniczona infrastruktura turystyczno-rekreacyjna. 3. Niewystarczająca infrastruktura techniczna - obiekty publiczne wymagają modernizacji. 4. Ograniczona dostępność budynków publicznych dla osób z niepełnosprawnościami. 5. Brak punktów opieki zdrowotnej. 6. Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej. 7. Konieczność rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej. 8. Niska liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych oraz niewielka liczba nowych rejestracji. 9. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 10. Występowanie terenów zagrożonych osuwiskami. 11. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.

Położenie podobszaru: obszar położony w centrum wsi Długoleka-Świerkla

Powierzchnia podobszaru: 16,94 ha

Ludność podobszaru: 55 osób

Opis podobszaru: Podobszar obejmuje centralną część miejscowości Długoleka-Świerkla, w tym działki ewidencyjne nr 337 oraz nr 552, na których zlokalizowana jest szkoła podstawowa oraz planowana jest realizacja inwestycji obejmującej przedszkole, żłobek i dom seniora. Obszar ten skupia kluczowe funkcje publiczne i edukacyjne w miejscowości oraz tereny z potencjałem do rozwoju usług społecznych. Rewitalizacja w tym obszarze umożliwi poprawę dostępu do usług edukacyjnych, opiekuńczych oraz wsparcia dla osób starszych, a także stworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji międzypokoleniowej i aktywności mieszkańców. W granicach podobszaru znajdują się tereny zabudowane oraz możliwe do adaptacji na nowe funkcje społeczne i rekreacyjne.

Podobszar charakteryzuje się największym nagromadzeniem problemów społecznych i funkcjonalnych w miejscowości, a jednocześnie posiada znaczny potencjał rozwojowy, co uzasadnia objęcie go działaniami rewitalizacyjnymi.

PODOBSZAR 3 – centrum wsi Gostwica

Mapa 6. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Gostwica.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Tabela 50: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Gostwica.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia i długotrwałego bezrobocia, także wśród osób powyżej 45. roku życia. 2. Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej. 3. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	1. Funkcjonująca jednostka OSP. 2. Aktywność lokalnych stowarzyszeń. 3. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie sołectwa. 4. Zaangażowanie mieszkańców w inicjatywy społeczne. 5. Korzystna struktura demograficzna – ponad 60%

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	4. Brak infrastruktury kultury i aktywności integracyjnych. 5. Stosunkowo wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym.	mieszkańców w wieku produkcyjnym. 6. Korzystna lokalizacja w spokojnym i bezpiecznym otoczeniu z dobrym dostępem do Nowego Sącza. 7. Funkcjonująca szkoła podstawowa, przedszkole z potencjałem do działań edukacyjnych i obywatelskich.
Pozostałe (techniczne, przestrzenno - funkcjonalne, gospodarcze, środowiskowe)	1. Brak świetlicy wiejskiej lub nowoczesnej przestrzeni integracyjnej. 2. Brak całorocznych obiektów kultury i sportu. 3. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 4. Brak punktów opieki zdrowotnej. 5. Brak sieci wodociągowej. 6. Niewystarczająca dostępność budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami. 7. Występowanie terenów zagrożonych osuwiskami. 8. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.	1. Położenie w atrakcyjnym krajobrazowo otoczeniu, 2. Możliwość zagospodarowania terenów pod funkcje społeczne i edukacyjne. 3. Połączenie z siecią gazową - rosnące zainteresowanie wykorzystaniem gazu. 4. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej. 5. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 6. Duża liczba w skali gminy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. 7. Możliwy rozwój infrastruktury społecznej dzięki już istniejącym zasobom – szkoła, przedszkole, OSP.

Jednocześnie podobszar **centrum wsi Gostwica** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Tabela 51: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Gostwica.

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia, w tym wśród osób powyżej 45. roku życia. 2. Wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. 3. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz infrastruktury sprzyjającej integracji społecznej.	1. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 2. Brak kanalizacji oraz ograniczony dostęp do sieci wodociągowej. 3. Niewystarczająca infrastruktura techniczna - obiekty publiczne wymagają modernizacji. 4. Brak świetlicy wiejskiej lub innej przestrzeni pełniacej funkcje integracyjne i kulturalne. 5. Brak punktów opieki zdrowotnej. 6. Brak całorocznych ogólnodostępnych obiektów kultury i sportu.

4. Niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej - nieliczne organizacje pozarządowe.	7. Ograniczony dostęp do usług publicznych w zasięgu mieszkańców.
5. Brak przestrzeni integracyjnych i oferty kulturalnej dla różnych grup wiekowych.	8. Występowanie aktywnych i obserwowanych osuwisk.
6. Stosunkowo wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym.	9. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.
7. Kumulacja problemów społecznych w jednym miejscu.	

Położenie podobszaru: obszar położony w centrum wsi Gostwica.

Powierzchnia podobszaru: 9,024ha

Ludność podobszaru: 89 osób

Opis podobszaru: podobszar rewitalizacji obejmuje część miejscowości Gostwica, gdzie występuje kumulacja problemów społecznych oraz przestrzenno-technicznych. Teren charakteryzuje się wysokim poziomem długotrwałego bezrobocia, niedoborem infrastruktury kulturalnej, integracyjnej i technicznej. W obszarze brakuje świetlicy wiejskiej, przestrzeni spotkań oraz odpowiedniego zaplecza sportowego i rekreacyjnego.

Mimo zdiagnozowanych deficytów, podobszar posiada potencjał rozwojowy wynikający z funkcjonowania szkoły podstawowej, przedszkola oraz jednostki OSP. Atutem jest także zaangażowanie lokalnych organizacji oraz położenie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o wysokich walorach krajobrazowych. Działania rewitalizacyjne pozwolą na poprawę dostępności do usług publicznych i społecznych, integrację mieszkańców oraz aktywizację społeczno-gospodarczą tej części miejscowości.

Podobszar charakteryzuje się największym nagromadzeniem problemów społecznych i funkcjonalnych w miejscowości, a jednocześnie posiada znaczny potencjał rozwojowy, co uzasadnia objęcie go działaniami rewitalizacyjnymi.

PODOBSZAR 4 – centrum wsi Olszana

Mapa 7. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Olszana.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Tabela 52: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Olszana.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia i długotrwałego bezrobocia, także wśród młodzieży. 2. Bardzo wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej – najwyższy w skali gminy. 3. Wysoki udział osób objętych pomocą OPS z powodu ubóstwa. 4. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 5. Brak infrastruktury kultury i aktywności integracyjnych. 6. Stosunkowo wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. 7. Przyrost liczby mieszkańców niższy niż średnia gminna.	1. Istniejące obiekty możliwe do adaptacji na cele społeczne. 2. Funkcjonująca jednostka OSP. 3. Silne przywiązanie mieszkańców do miejsca, tożsamość lokalna. 4. Bliskość drogi powiatowej ułatwiająca komunikację. 5. Potencjał aktywizacji społecznej poprzez działania kulturalne i edukacyjne. 6. Korzystna struktura demograficzna ponad 60 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. 7. Potencjał aktywizacji mieszkańców w wieku produkcyjnym w ramach lokalnych programów.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
pozostałe (techniczne, przestrzenno - funkcjonalne, gospodarcze, środowiskowe)	1. Brak całorocznych obiektów kultury i sportu. 2. Brak świetlicy wiejskiej oraz infrastruktury integracyjno-społecznej. 3. Ograniczony dostęp do usług publicznych. 4. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 5. Brak kanalizacji oraz ograniczony dostęp do sieci wodociągowej. 6. Potrzeba modernizacji infrastruktury oświatowej (m.in. szkoła podstawowa). 7. Brak obiektów opieki zdrowotnej. 8. Niewystarczająca dostępność budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami. 9. Niska efektywność energetyczna obiektu OSP. 10. Niska liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych.	1. Położenie przy trasie do Nowego Sącza - szansa na rozwój usług lokalnych. 2. Walory turystyczne miejscowości. 3. Potencjał rekreacyjno-turystyczny, także dla turystyki rowerowej. 4. Bliskość przyrodniczo cennych terenów - potencjał działań proekologicznych i rekreacyjnych. 5. Szkoła podstawowa z możliwością adaptacji i rozwoju oferty edukacyjnej. 6. Dostępność infrastruktury opiekuńczo-wychowawczej w postaci przedszkoli. 7. Dostępność terenów możliwych do zagospodarowania pod cele społeczne i inwestycyjne. 8. Możliwość rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej. 9. Obecność OSP. 10. Połączenie z siecią gazową - rosnące zainteresowanie wykorzystaniem gazu.

Jednocześnie podobszar **centrum wsi Olszana** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Tabela 53: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Olszana.

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
1. Brak miejsc i aktywności integrujących mieszkańców. 2. Brak przestrzeni integracji społecznej oraz infrastruktury kultury. 3. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 4. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia, w tym wśród osób młodych - wartości przekraczające średnią dla gminy.	1. Niska liczba nowych zarejestrowanych działalności gospodarczych. 2. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 3. Brak dostępu do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. 4. Konieczność rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej. 5. Zły stan techniczny remizy OSP oraz potrzeba modernizacji szkoły podstawowej.

5. Bardzo wysoki odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną - najwyższy w gminie.	6. Brak świetlicy wiejskiej lub innej przestrzeni pełniącej funkcje społeczne i integracyjne.
6. Brak oferty zajęć pozalekcyjnych i aktywności integrujących społeczność lokalną.	7. Niewystarczająca infrastruktura techniczna - obiekty publiczne wymagają modernizacji.
7. Występowanie zjawisk ubóstwa, wykluczenia i problemów socjalnych.	8. Niska dostępność usług publicznych w zasięgu mieszkańców.
8. Niewielki, ale stabilny wzrost liczby mieszkańców w ostatnich latach.	9. Brak obiektów kultury, zdrowia i sportu.
9. Kumulacja problemów społecznych w jednym miejscu.	

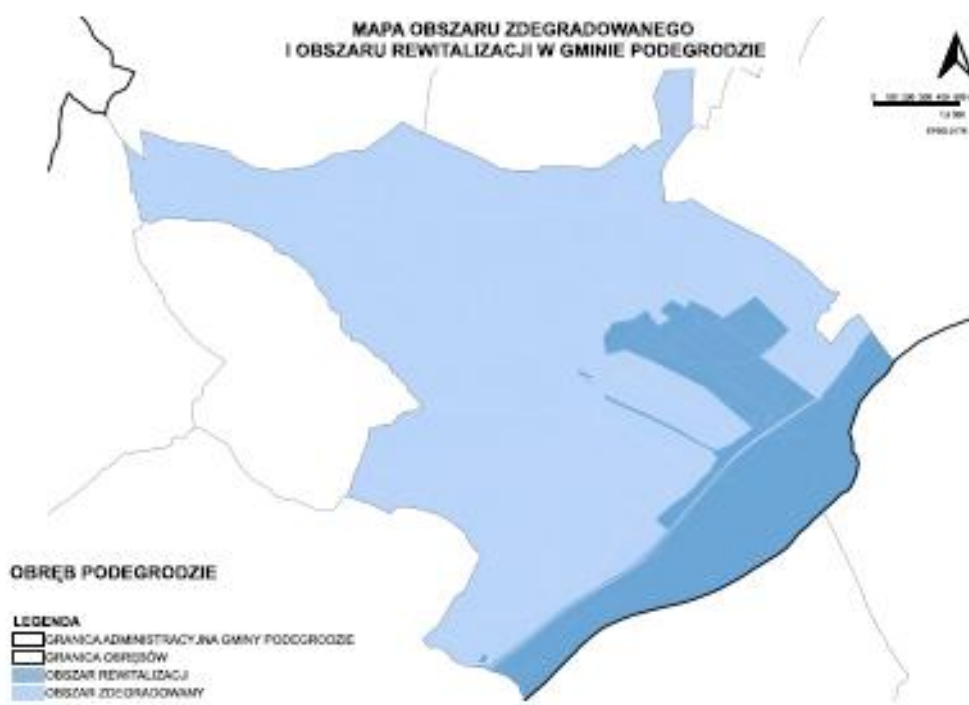
Położenie podobszaru: obszar położony w centrum wsi Olszana

Powierzchnia podobszaru: 8,805 ha

Ludność podobszaru: 29 osób

Opis podobszaru: Podobszar obejmuje centralną część miejscowości Olszana, skupiającą największe natężenie negatywnych zjawisk społecznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. W jego granicach znajdują się tereny zabudowy oświatowej, remiza OSP oraz obszary możliwe do zagospodarowania na cele społeczne i usługowe. Obiekty publiczne, w tym budynek remizy, wymagają prac termomodernizacyjnych oraz modernizacji infrastrukturalnej. Obszar, mimo zidentyfikowanych problemów, posiada znaczący potencjał rozwojowy, w tym korzystne położenie przy drodze powiatowej, działającą szkołę i jednostkę OSP, a także walory krajobrazowe i tereny z potencjałem rekreacyjno-turystycznym. Realizacja działań rewitalizacyjnych umożliwi poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa oraz rozwój lokalnej aktywności społecznej i edukacyjnej.

Podobszar charakteryzuje się największym nagromadzeniem problemów społecznych i funkcjonalnych w miejscowości, a jednocześnie posiada znaczny potencjał rozwojowy, co uzasadnia objęcie go działaniami rewitalizacyjnymi.

PODOBSZAR 5 – centrum wsi Podegrodzie

Mapa 8. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Podegrodzie.

Źródło: Urząd Gminy Podegrodzie.

Tabela 54: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Podegrodzie.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia. 2. Wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, w tym z powodu ubóstwa. 3. Duży odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. 4. Niedostateczna liczba aktywnych organizacji pozarządowych w relacji do potencjału społecznego. 5. Niedostateczna oferta zajęć i aktywności lokalnych	1. Duży potencjał społeczny i organizacyjny. 2. Aktywność mieszkańców w działaniach lokalnych i kulturalnych. 3. Funkcjonująca organizacje pozarządowe, jednostka OSP, zespoły regionalne. 4. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej.

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	sprzyjających integracji społecznej. 6. Przyrost liczby mieszkańców na poziomie niższym niż średnia Gminy.	
Pozostałe (techniczne, przestrzenno - funkcjonalne, gospodarcze, środowiskowe)	1. Ograniczony dostęp do nowoczesnej infrastruktury kultury i przestrzeni integracyjnych. 2. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 3. Ograniczony dostęp do całorocznej oferty sportowo-rekreacyjnej. 4. Brak nowoczesnych obiektów rekreacyjnych. 5. Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna. 6. Potrzeba modernizacji infrastruktury sportowej (Orlik). 7. Niewystarczająca dostępność budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami (GOK, szkoła). 8. Niska efektywność energetyczna budynku Urzędu Gminy. 9. Występowanie terenów zagrożonych osuwiskami. 10. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.	1. Położenie w sąsiedztwie Nowego Sącza. 2. Walory krajobrazowe miejscowości. 3. Potencjał rekreacyjno-turystyczny, także dla turystyki rowerowej. 4. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 5. Istniejąca i aktywnie rozwijana infrastruktura edukacyjna, sportowa i rekreacyjna (stadion). 6. Planowana budowa amfiteatru i zagospodarowanie przestrzeni publicznych. 7. Rozbudowana infrastruktura techniczna - sieć kanalizacyjna i wodociągowa w trakcie modernizacji i rozbudowy. 8. Budowa nowych ujęć wody. 9. Połączenie z siecią gazową. 10. Obecność GOK i Gminnej Biblioteki Publicznej. 11. Funkcjonujące przedszkole i szkoła podstawowa.

Jednocześnie podobszar **centrum wsi Podegrodzie** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Tabela 55: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Podegrodzie.

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne)
-------------------	---

1. Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia. 2. Wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, w tym z powodu ubóstwa. 3. Duży odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. 4. Niewystarczająca liczba aktywnych organizacji pozarządowych w relacji do potencjału społecznego. 5. Niewystarczająca oferta zajęć i aktywności lokalnych sprzyjających integracji społecznej. 6. Przyrost liczby mieszkańców niższy niż średnia gminna. 7. Kumulacja negatywnych zjawisk społecznych na ograniczonym obszarze. 8. Kumulacja problemów społecznych w jednym miejscu.	1. Ograniczony dostęp do nowoczesnej infrastruktury kultury i przestrzeni integracyjnych w centrum miejscowości. 2. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 3. Ograniczony dostęp do całorocznej oferty sportowo-rekreacyjnej. 4. Brak nowoczesnych, dostępnych obiektów rekreacyjnych i infrastruktury zabawowej - potrzeba remontu placu zabaw przy szkole. 5. Planowane inwestycje w infrastrukturę publiczną - rozbudowa GOK, budowa amfiteatru, modernizacja stadionu - sprzyjające wielofunkcyjnemu rozwojowi społeczno-kulturalnemu. 6. Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna. 7. Potrzeba modernizacji istniejącej infrastruktury sportowej. 8. Występowanie terenów zagrożonych osuwiskami. 9. Występowanie dzikich wysypisk śmieci.
---	--

Położenie podobszaru: obszar położony we wsi Podegrodzie.

Powierzchnia podobszaru: 158,40 ha

Ludność podobszaru: 87 osób

Opis podobszaru: podobszar rewitalizacji obejmuje centralną część miejscowości Podegrodzie, koncentrującą najważniejsze funkcje publiczne i społeczne. Znajdują się tu obiekty użyteczności publicznej (m.in. Urząd Gminy, GOK, biblioteka, szkoła, przedszkole), tereny rekreacyjno-sportowe oraz planowane inwestycje, takie jak budowa amfiteatru, rozbudowa GOK i modernizacja infrastruktury technicznej. Obszar ten pełni kluczową rolę w integracji społeczności lokalnej, jednak boryka się z licznymi barierami rozwojowymi m.in. niewystarczającą ofertą kultury, przestarzałą infrastrukturą oraz ograniczoną dostępnością przestrzeni integracyjnych.

Występują tu problemy techniczne i środowiskowe, takie jak ograniczona dostępność budynków użyteczności publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, zagrożenie osuwiskami, występujące dzikie wysypiska śmieci. Jednocześnie, lokalizacja w sąsiedztwie Nowego Sącza, walory krajobrazowe i rozwijająca się infrastruktura społeczna i turystyczna (w tym ścieżki rowerowe) czynią ten obszar strategicznym miejscem do działań rewitalizacyjnych.

Rewitalizacja pozwoli na poprawę jakości przestrzeni publicznych, integrację mieszkańców oraz rozwój oferty edukacyjno-kulturalnej i sportowej, odpowiadającej na

potrzeby różnych grup wiekowych. Ponadto koniecznym jest propagowanie idei lokalnej przedsiębiorczości, głównie agroturystyki. Podobszar charakteryzuje się największym nagromadzeniem problemów społecznych i funkcjonalnych w miejscowości, a jednocześnie posiada znaczny potencjał rozwojowy, co uzasadnia objęcie go działaniami rewitalizacyjnymi.

Spis Map

Mapa 1. Położenie Gminy Podegrodzie na terenie powiatu nowosądeckiego.	10
Mapa 2. Podział administracyjny Gminy Podegrodzie.	11
Mapa 3. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Podegrodzie.	23
Mapa 4. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Brzezna.	109
Mapa 5. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Długoleka-Świerkla.	112
Mapa 6. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Gostwica.	115
Mapa 7. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Olszana.	118
Mapa 8. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Podegrodzie – m. Podegrodzie.	121

Spis Tabel

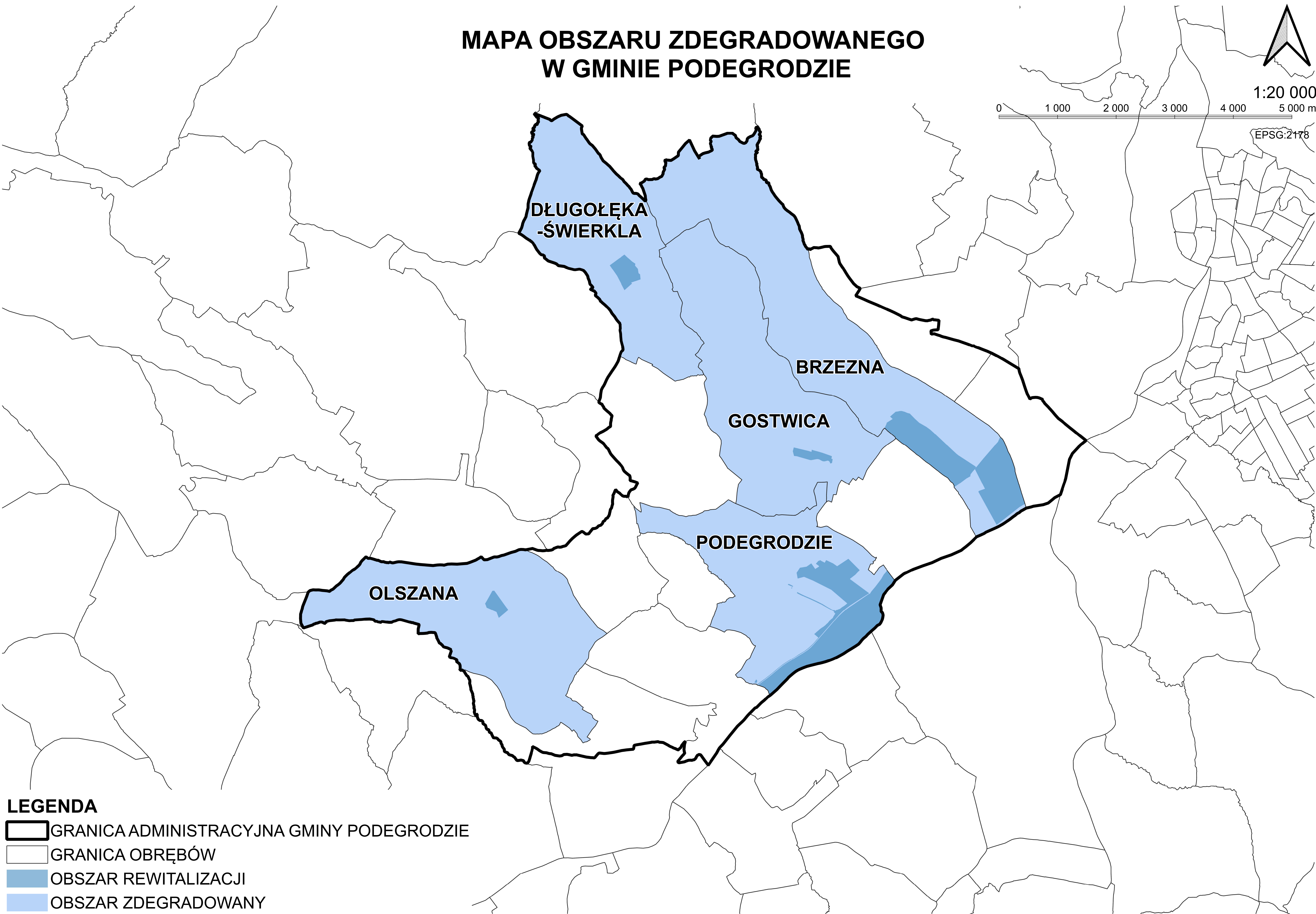
Tabela 1: Wykaz ujęć wody pitnej w Gminie Podegrodzie - stan na 31.12.2023 r.	13
Tabela 2: Sieć wodociągowa w Gminie Podegrodzie - stan na 31.12.2023 r.	14
Tabela 3: Sieć wodociągowa w Gminie Podegrodzie w latach 2017-2023.	14
Tabela 4: Sieć kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie – stan na 31.12.2023 r.	15
Tabela 5: Sieć kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023.	16
Tabela 6: Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w Gminie Podegrodzie w 2023 r.	16
Tabela 7: Sieć gazowa w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023 r.	18
Tabela 8: Zasoby mieszkaniowe i wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno- sanitarne.	24
Tabela 9: Budynki mieszkalne wyposażone w wybrane instalacje techniczno – sanitarne w Gminie Podegrodzie na tle gmin wiejskich kraju, województwa małopolskiego i powiatu nowosądeckiego w latach 2020 i 2023 w % ogółu budynków mieszkalnych.	25
Tabela 10: Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Podegrodzie na tle gmin wiejskich kraju, województwa małopolskiego i powiatu nowosądeckiego w latach 2020 i 2023 w % ogółu ludności.	25
Tabela 11: Zakres wymaganych remontów i prac infrastrukturalnych w poszczególnych placówkach.	29
Tabela 12: Gminna Biblioteka w Podegrodziu wraz z filiami.	37
Tabela 13: Złoża kopalin na terenie Gminy Podegrodzie.	43
Tabela 14: Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM 2,5)	48
Tabela 15: Zestawienie aktywnych osuwisk na terenie Gminy Podegrodzie.	53
Tabela 16: Zarejestrowane osuwiska na terenie Gminy Podegrodzie.	54
Tabela 17: Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w 2023 roku.	61
Tabela 18: Liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023.	62

Tabela 19: Podmioty gospodarcze w Gminie Podegrodzie wg klas wielkości.....	63
Tabela 20: Ilość podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych gminach Powiatu Nowosądeckiego w latach 2021 – 2023.....	63
Tabela 21: Wskaźnik przedsiębiorczości dla gmin z terenu powiatu nowosądeckiego – stan na koniec 2022 r. oraz 2023 r.....	65
Tabela 22: Liczba ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie w latach 2021-2023.	67
Tabela 23: Liczba mieszkańców powiatu nowosądeckiego wg gmin w latach 2020-2023.	68
Tabela 24: Zmiana liczby ludności zameldowanej w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie w latach 2022-2023.	69
Tabela 25: Ruch naturalny w poszczególnych gminach Powiatu Nowosądeckiego w 2023 r.	70
Tabela 26: Struktura ekonomiczna ludności wg wieku w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w 2023 roku.	71
Tabela 27: Liczba osób bezrobotnych ogółem w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	73
Tabela 28: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	75
Tabela 29: Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	77
Tabela 30: Liczba osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	79
Tabela 31: Liczba osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	81
Tabela 32: Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	83
Tabela 33: Liczba osób bezrobotnych bez stażu w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	85
Tabela 34: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan na 31.XII).....	87
Tabela 35: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	88
Tabela 36: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	90
Tabela 37: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych miejscowości w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	92
Tabela 38: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII).....	93

Tabela 39: Liczba osób objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej ze względu na bezrobocie w poszczególnych miejscowościach w Gminie Podegrodzie w latach 2021-2023 (stan w dniu 31.XII)	94
Tabela 40: Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Podegrodzie.	96
Tabela 41: Wyposażenie w sprzęt komputerowy szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Podegrodzie w roku szkolnym 2023/2024 r.	97
Tabela 42: Organizacja pozarządowe w Gminie Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2024 r.	98
Tabela 43. Wartości wskaźników opracowanych na podstawie diagnozy ilościowej dla poszczególnych sołectw Gminy Podegrodzie wg danych za lata 2021-2024 r.	103
Tabela 44: Skumulowana ilość obszarów problemowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie.....	106
Tabela 45: Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Podegrodzie.....	108
Tabela 46: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Brzezna.....	109
Tabela 47: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Brzezna.	110
Tabela 48: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Długołęka-Świerkla.	112
Tabela 49: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Długołęka-Świerkla.....	113
Tabela 50: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Gostwica.	115
Tabela 51: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Gostwica.....	116
Tabela 52: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Olszana.....	118
Tabela 53: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Olszana.	119
Tabela 54: Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały w m. Podegrodzie.....	121
Tabela 55: Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji m. Podegrodzie.	122

Spis Wykresów

Wykres 1: Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat.....	27
Wykres 2: Rodzaje przestępstw odnotowanych w Gminie Podegrodzie w 2023 r.	39
Wykres 3: Liczba przestępstw popełnionych na terenie Gminy Podegrodzie w latach 2020-2023.....	39
Wykres 4: Liczba ludności w Gminie Podegrodzie w latach 2020-2023 wg. płci.	67
Wykres 5: Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023 r.....	74
Wykres 6: Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023.....	76
Wykres 7: Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na ubóstwo w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023.....	89
Wykres 8: Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podegrodzie wg stanu na dzień 31.12.2023.....	91

LEGENDA

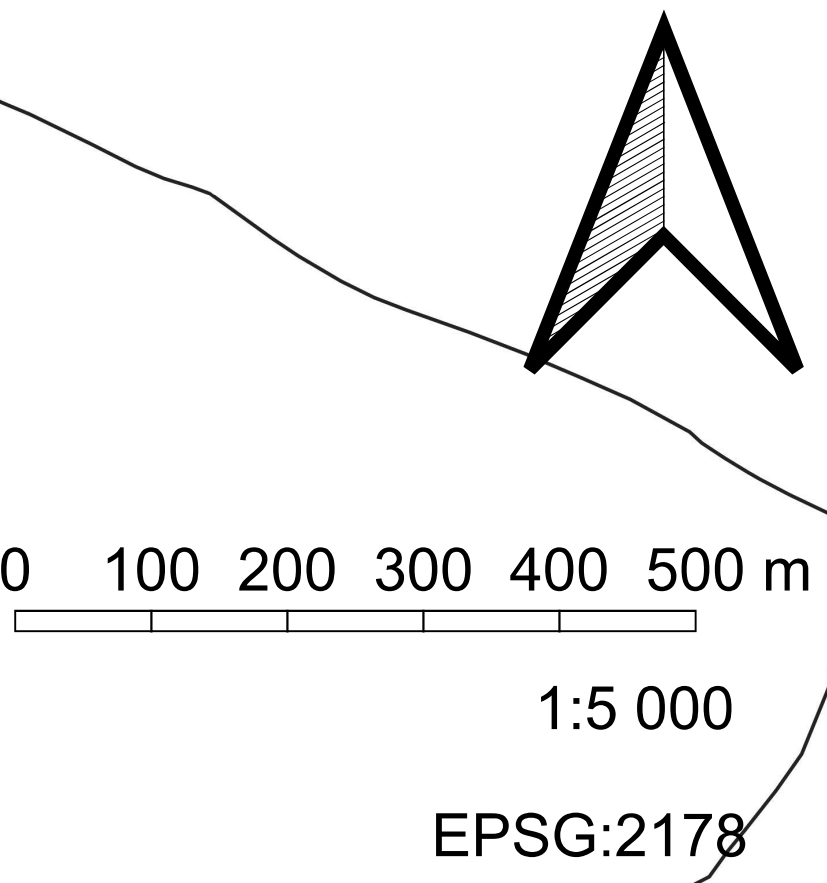
GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY PODEGRODZIE

GRANICA OBREBÓW

OBSZAR REWITALIZACJI

OBSZAR ZDEGRADOWANY

MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE PODEGRODZIE

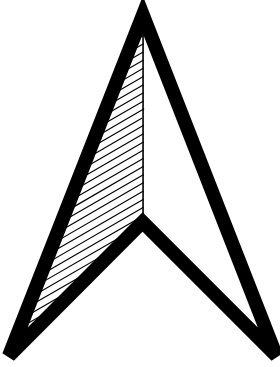

OBRĘB BRZEZNA

LEGENDA

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY PODEGRODZIE
- GRANICA OBRĘBÓW
- OBSZAR REWITALIZACJI
- OBSZAR ZDEGRADOWANY

MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE PODEGRODZIE

0 100 200 300 400 500 m

1:5 000

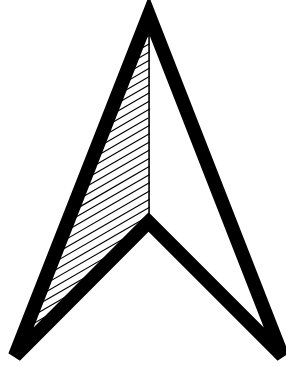
EPSG:2178

OBREB DŁUGOŁĘKA-ŚWIERKLA

LEGENDA

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY PODEGRODZIE
- GRANICA OBREBÓW
- OBSZAR REWITALIZACJI
- OBSZAR ZDEGRADOWANY

MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE PODEGRODZIE

0 100 200 300 400 500 m

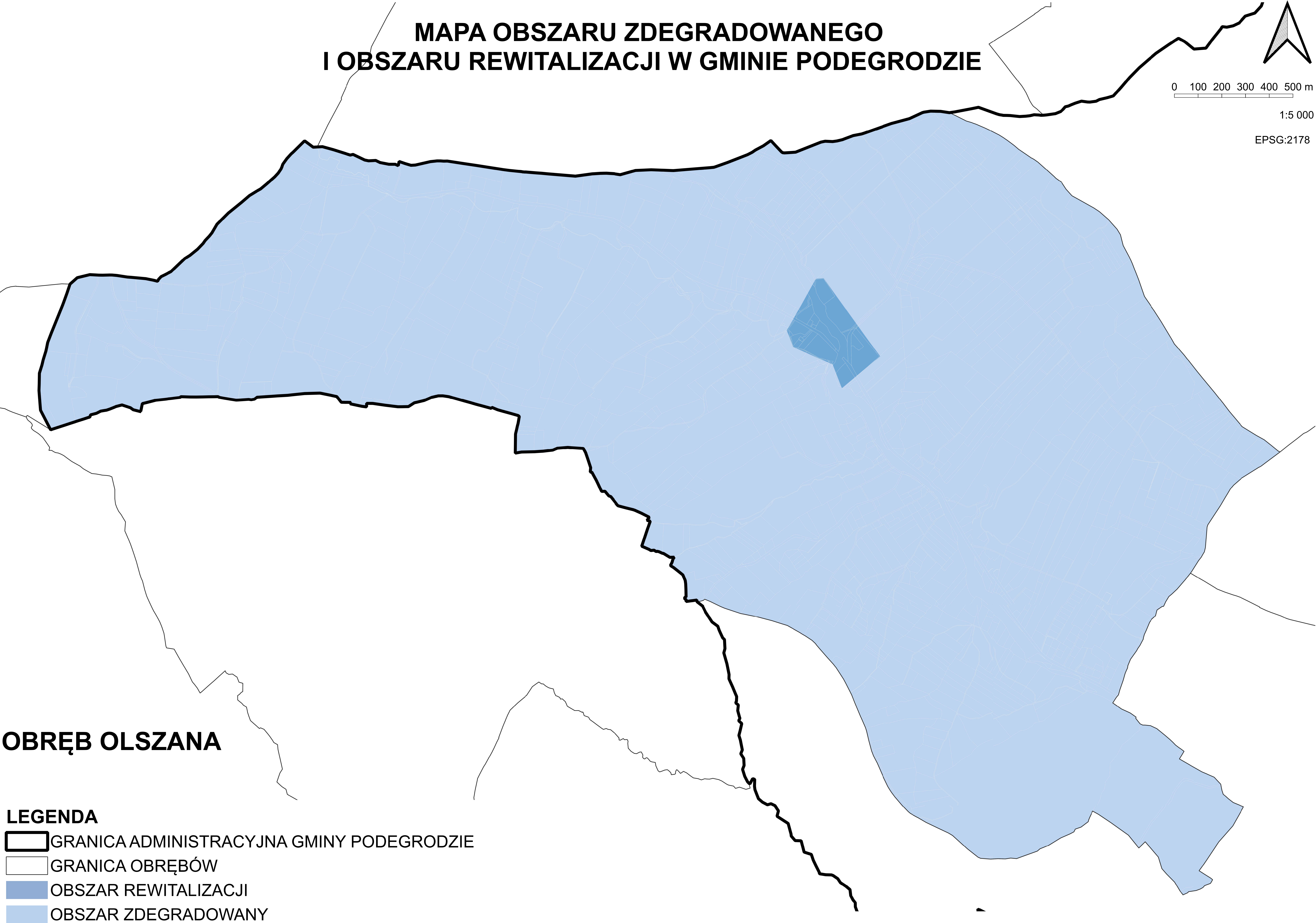
1:5 000

EPSG:2178

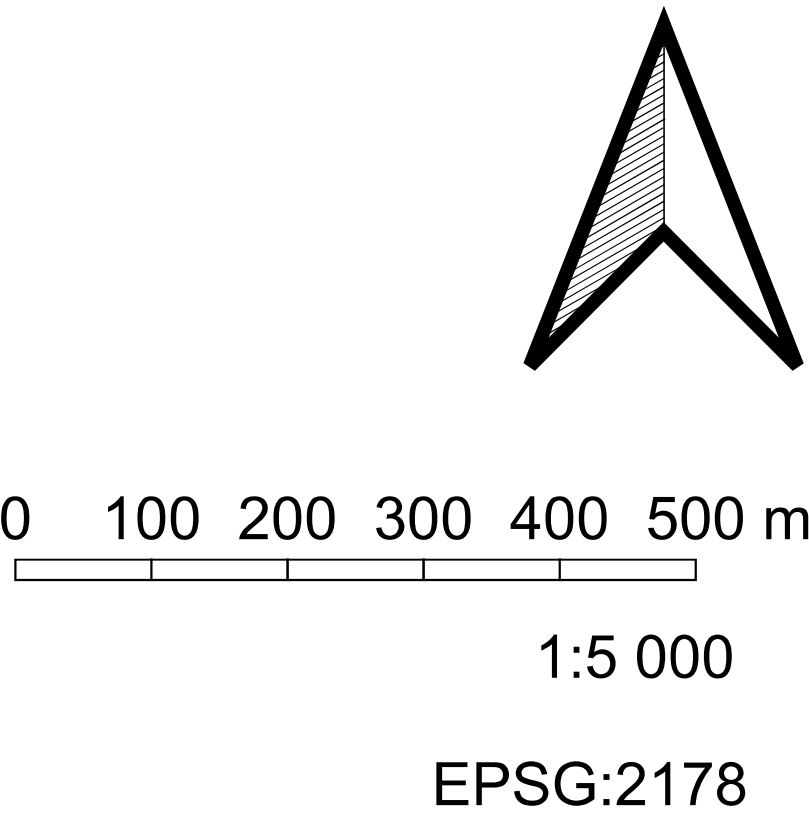
OBRĘB GOSTWICA

LEGENDA

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY PODEGRODZIE
- GRANICA OBRĘBÓW
- OBSZAR REWITALIZACJI
- OBSZAR ZDEGRADOWANY

MAPA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE PODEGRODZIE

OBRĘB PODEGRODZIE

- LEGENDA**
- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY PODEGRODZIE
 - GRANICA OBRĘBÓW
 - OBSZAR REWITALIZACJI
 - OBSZAR ZDEGRADOWANY

Przewodniczący Rady Gminy Podegrodzie
Jerzy Jasiński